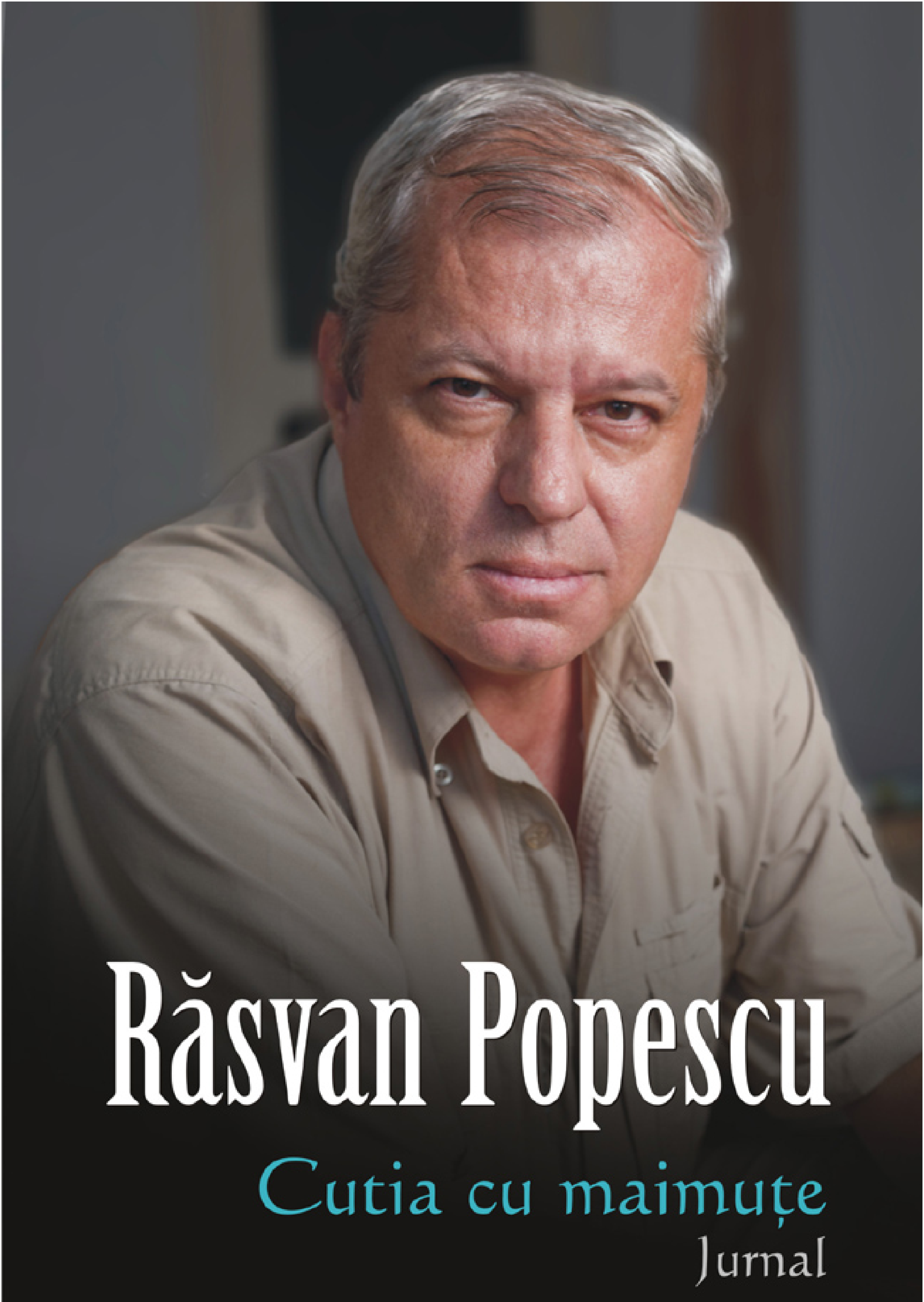

Răsvan Popescu
Cutia cu maimuțe
Jurnal

POLIROM

Răsvan Popescu

Cutia cu maimuțe

O călătorie pe peliculă și pe hîrtie

– jurnal –

POLIROM
2013

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-4126-0
ISBN PDF: 978-973-46-4127-7
ISBN print: 978-973-46-3691-4

Coperta: Carmen Parii
Foto copertă: © Sever Petrovici-Popescu

RĂSVAN POPESCU (n. 31 mai 1962) este jurnalist, scenarist de film şi scriitor. A absolvit Liceul „Gheorghe Şincai“ din Bucureşti, apoi Facultatea de Geologie şi Geofizică a Universităţii din Bucureşti. După Revoluţia din 1989 se orientează spre jurnalism şi este, rînd pe rînd, publicist-comentator la săptămînalul *Expres* (1990-1992), corespondent al Radio BBC (1992-1996) şi redactor-şef la Televiziunea Română (1997-1998). Este secretar de stat, şef al Departamentului de Informaţii Publice şi purtător de cuvînt al guvernului în anii 1998-1999, apoi, în 1999-2000, consilier de stat şi purtător de cuvînt al preşedintelui Emil Constantinescu. Membru al CNA din 2000, este preşedinte al acestui organism în perioada 2007-2012.

Volume publicate: *Subomul* (povestiri, 1991), *Omul cu cioc şi gheare* (1994), *Prea tîrziu* (1996), *Război în bucătărie* (1998), *Purtătorul de cuvînt* (jurnal, 2002), *Femeia visurilor* (2004), *Nişte ciori vopsite-n roşu* (publicistică, 2006).

Scenarii de film: *Prea tîrziu* (1996; regia Lucian Pintilie, film selectat la Festivalul Internaţional de la Cannes 1996), *Terminus paradis* (1998, coscenarist Radu Aldulescu; filmul, în regia lui Lucian Pintilie, a obţinut Marele premiu al juriului la Festivalul Internaţional de la Veneţia 1998), *Faimosul paparazzo* (1999, regia Nicolae Mărgineanu), *Război în bucătărie* (2001, regia Marius Barna), *Noro* (2003, un film de Radu Gabrea), *Femeia visurilor* (2005; filmul, în regia lui Dan Piţa, a primit premiile UCIN pe 2005 pentru imagine şi montaj), *Ceva bun de la viaţă* (2011; regia Dan Piţa, Premiul pentru cel mai bun film la Festivalul Internaţional de la Avanca, premiile UCIN pe 2011 pentru imagine şi Tînăra Speranţă).

Oricine are dreptul să-şi spună povestea.
Ea trebuie împărtăşită.

2010

Decembrie

Al doilea jurnal… Înapoi la ţinerea de minte.

E prima dată cînd scriu după cîţiva ani.

Mă jupoi de viu… Obsesia timpului care trece.

Unde sînt acum? Unde mă duc permutările din viaţa mea?

Jurnalul care să integreze, să dea coerenţă unei vieţi; pe peliculă şi pe hîrtie. Abia mă mai ţin.

Un colaj: jurnalul, ca formă de conştiinţă de sine. Jurnalul care ordonează, diferenţiază, valorizează fiecare zi care trece.

Înveţi să apreciezi lucrurile mici, alegerile mă-runte.

Într-o zi te uiţi în jur: nu se vede mare lucru.

Trebuie să îndrăznim…

România se mişcă înainte şi eu odată cu ea.

M-am hotărît să ţin din nou un jurnal. Desigur, n-o să facă bine nimănui, nici măcar mie. Nu mai e la fel de spectaculos ca în *Purtătorul de cuvînt*.

Viaţa mea e mai mult în urmă decît în faţă.

Atunci participam la tot: lucram în televiziune, la Guvern, Preşedinţie, dădeam roată Pămîntului unde alţii nici n-ar fi visat. România se mişca înainte.

Sigur pe mine pînă la inconştienţă în mijlocul curentului, al schimbărilor, mă simţeam parte. Şi de aici succesul cărţii.

A fost de ajuns să mă ţin de condei şi jurnalul s-a scris de la sine.

Fără multă profunzime. Doar mişcare şi pasiune. O formă de exprimare mai simplă.

Acum lucrurile s-au mai aşezat, dar s-au aşezat prost. Nu mai sîntem aceiaşi, dar nu sîntem mai buni. Iar eu sînt mai degrabă martor. Lumea nu mai e a mea. Va trebui să fiu atent la amănunte şi mai reflexiv, să ating lucruri mai adînci. Decupajul, ritmul vor fi altele. Dincolo de toate, sinceritatea. Subiectivism, desigur, e un jurnal, realitate afectivă, însă sinceritatea trebuie să fie totală. Căutarea de sine. Lucrul asupra mea. Ca să pot asculta, cuprinde, vibra… Înţelegerea vine ultima. Cînd vine…

Într-o formă sau alta, mai devreme sau mai tîrziu, unul ca mine îşi spune povestea.

Viaţa mea a devenit cenuşie. Scriu rar şi puţin, copleşit de o slujbă care nu-mi place, dar nici nu mă dau dus. Oho, cît le-ar plăcea să mă vadă plecat de la Consiliu. Să li-l las lor. Mai sînt două instituţii în care n-au majoritatea, CNA şi CSM. La un moment dat m-am trezit cu un emisar de sus. Auzise că vreau să plec, să mă cer afară. Era gata să mă susţină. Un consulat, poate chiar o ambasadă, de ce nu, la experienţa mea… Nu ştiam cum să mai scap de el! Pe urmă am primit semnale şi pe altă linie, ca să spun aşa, linia invizibilă.

E adevărat că la un moment dat, la un şpriţ, am spus că m-am săturat pînă peste cap de slujba asta care efectiv m-a secat. Că m-aş duce învîrtindu-mă. N-a trecut o lună şi a apărut emisarul.

2011

Ianuarie

De doi ani tot încearcă să mă disloce. Un an întreg s-au chinuit să schimbe legea astfel încît să scape de mine. Am tocit coridoarele Parlamentului să-i blochez. Oamenii lor în Consiliu sînt un fel de ecou, mi-au făcut o sesizare la Parlament în ziua în care s-a prelungit licenţa Realităţii. După care am fost convocaţi cu toţii la Comisia de cultură a Camerei „să căutăm soluţii împreună“. Amenzile sînt prea mici, legislaţia e prea laxă şi nici p-aia n-o aplicăm. Ar trebui să ni se ridice dreptul de vot, a conchis directoarea circului. Să fie ca la poliţia rutieră: ai depăşit viteza legală, amenda X, ai depăşit a doua oară, dublu. Antologic. Sînt haotici, confuzi, un fel de furie neputincioasă. Vor să strîngă şurubul şi nu ştiu cum să o facă fără să declanşeze un scandal. „Colegii mei trimişi de ei“ le ţineau isonul. La un moment dat îmi venea să rîd: deputaţii majorităţii ziceau „Nu vă faceţi datoria“, colegii mei, impuşi de putere, ziceau „Aşa e, nu ne-o facem“.

Bugetul a fost drastic amputat, în doi ani am pierdut 25%. Anul trecut am fost nevoit să dau afară treizeci de oameni, cu femei care veneau peste mine bocind, cu copiii de mînă, procese, reclamaţii peste tot. Mi s-a spus de la obraz că n-ar trebui să ni se dea buget deloc, nu merităm. Să trăim din amenzi, poate aşa ne trezim.

În definitiv ce vor, ce-i mînă pe ei în luptă? În doi ani de criză au coborît la 15 procente în opţiunile electoratului. Preşedintele e la zece, premierul nu se mai vede. Sigur, soluţia este politică, dar ea nu vine. În schimb, acest divorţ cu scandal între guvernanţi şi guvernaţi se reflectă la televizor, care funcţionează ca o cutie de rezonanţă, mai şi amplifică. Mai ales la posturile de ştiri, unde sînt şi interese vizibile. De aici exagerări, manipulări, campanii dirijate.

Dar, pe fond, ar putea să fie altfel? Anul trecut au fost concediaţi 100.000 de bugetari, salariile au scăzut cu 25%, TVA a crescut, la fel şi inflaţia, benzina, corupţia. Zeci de mii de oameni în stradă, inclusiv poliţişti, şi-au aruncat caschetele în curte la Cotroceni.

Strigături: „Ieşi afară, javră ordinară!!!".

Un om a încercat să se sinucidă în Parlament, s-a aruncat de la balcon.

În acest marasm, ce-ar putea fi la televizor? O nevroză colectivă.

Ina a fost concediată în vară, era în concediu. Au chemat-o de la munte să-i înmîneze preavizul.

Se mai ţine totuşi de bibliotecă, agăţată de un fir, un contract de prestări servicii, pe o sumă derizorie, cît să-şi plătească mobilul şi metroul. Dar măcar e între oameni, şi mai ales între copii.

Artroza ei s-a agravat, are dureri mari, înghite cu pumnul pastile care o deprimă şi-mi vorbeşte mereu despre pensia de boală. Ce să facă, să stea acasă şi să mă aştepte pe mine? Păi eu cînd vin nici nu văd în faţa ochilor.

Totuşi, nu pun capul jos. Dacă mă culc, se face imediat mîine. Şi iarăşi, şi iarăşi Domnului să ne rugăm…

Manipularea… Scriam de Sobaru, omul care s-a aruncat cu capul în jos în Parlament. Tocmai vorbea premierul Boc despre cum a salvat România. Sobaru s-a suit pe balustradă, a strigat: „Pentru tine, Boc! Ai luat de la gura copiilor!" şi s-a zdrobit de băncile opoziţiei. Aceasta era mai la margine. A fost transportat la spital, unde presa n-a avut acces la el. În fiecare zi ieşea

directorul Cîrstoiu, finul preşedintelui, în faţa camerelor de luat vederi şi ne spunea că Sobaru e bine, să fim serioşi, i-au gătit şi o masă de Crăciun, abia aşteaptă să se întoarcă în sînul familiei, şi mai ales îi pare rău de ce a făcut. Cu alte cuvinte, să trecem peste. În presa portocalie, Sobaru e un om cu probleme, are şi un copil autist.

Zilele trecute, Sobaru a fost externat, după ce i-au pus la loc oasele capului, arăta înfăşurat ca o mumie.

Primul lucru pe care l-a spus: „Nu regret nimic“.

Viaţa bate filmul. O scenă care nu mi-ar fi dat niciodată prin cap: în jur de o sută de săraci pescuind alimente dintr-un supermarket prăbuşit la Ocnele Mari – s-au surpat nişte galerii vechi. Craterul format s-a umplut cu saramură, iar scîndurile acoperişului plutesc deasupra. Oameni flămînzi înarmaţi cu căngi sar de pe o scîndură pe alta, într-un echilibru precar, ca plutaşii, şi agaţă un pui, o conservă, un suc, un pachet de ţigări ude, un salam stricat. „Dăm la copii“, zic ei. E bine, că au stat în sare. Craterul foamei…

Scrisul meu îşi caută un loc.

Cred că mi-a plăcut aşa, între ape. Mi-a fost frică de coala albă din faţă. Şi în acelaşi timp mi-a fost frică de oameni, de capacitatea lor infinită de a face rău. Nu ne-am născut pentru asta.

Sînt undeva între două universuri paralele. Actualitatea şi scrisul, ficţiunea. Dau amenzi, mă frec de politruci şi printre picături scriu filme.

Din an în paşte, chinuit, totuşi, anul acesta se mai naşte unul: *Ceva bun de la viaţă*. Al şaptelea! Ieri, masa cu regizorul Marius Barna, am rămas prieteni de la *Război în bucătărie.* Vine vorba de proiecte, el are mereu o mie de proiecte. Îi spun de jurnal şi de filmul viitor. „Dacă poţi să-l faci, de ce să te mai lamentezi?“, zice Marius. Dacă ar fi aşa simplu…

Vizionare cu Dan Piţa, la două benzi. Cu chiu, cu vai, *Ceva bun de la viaţă* vine pe lume. O naştere grea.

De trei ani ne muncim cu filmul acesta. Cu opinteli, cu sincope, cu luni de zile în care nu se mişca nimic. Am refăcut scenariul de trei ori. Uneori soarta pare să ne zîmbească din nou. Dan a reuşit să-l tragă şnur în 28 de zile. Apoi compozitorul ne-a lăsat baltă tocmai cînd trebuia să punem muzica. Dar nu e nici o grabă. Nu mă mai preocupă nici o carieră. Şi nu mai sînt la vîrsta afirmării, anii debutului cu Pintilie. Atunci voiam să demonstrez că pot să scriu literatură de film, să spun ceva important. Acum nu fac decît să-mi urmez obsesiile. Cercul se închide. *Ceva bun de la viaţă* este un film despre neşansă şi revolta împotriva ei, ca şi *Prea tîrziu*. Marile schimbări fac oamenii să fie nesiguri. Să te naşti la momentul nepotrivit, în locul nepotrivit, unde totul e împotriva ta. Vrei să speri, să tragi de tine. Pînă-n ultima zi să crezi ca prostul că norocul se va întoarce. Ne naştem aşa, cu un fel de cip în cap, ca un instinct. Trebuia să fie o comedie amară. Ei, bine, n-o să rîdă nimeni. Eroii mei de azi, doi orfani de la azil, Ginel şi Mateo, au aceleaşi şanse ca subomul din *Prea tîrziu*, ca îndrăgostiţii din *Terminus paradis* sau curva păguboasă din *Faimosul paparazzo*. Nici dezertorul din *Război în bucătărie* n-avea cum să cîştige. Dar v-am spus că nu fac decît să-mi urmez obsesiile. Nu întîmplător orfanii din *Ceva bun…* au un „episod mineresc“ – este felul meu de a trimite la origini, la lumea condamnată din *Prea tîrziu*. Figuri, tipuri umane diferite, aceeaşi mocirlă. Unde pun piciorul, se afundă.

Desigur, timpul a trecut pentru toţi, din mina subomului a mai rămas o haldă, o stivă uriaşă de steril, ca un zaţ. Un munte fals, artificial, scurmat de „magneţi“. Un fond gri, ca-n neorealismul italian.

Ginel şi Mateo încep prin a fura zgură din haldă, cu nişte ţigani, şi sfîrşesc prin a fi prinşi cu droguri la frontieră. Dar se putea altfel?

Mă doare ce nu pot schimba. Dar literatura, fie ea şi de film, îşi trage seva din societate, din mersul ei. Să nu credeţi că n-am încercat. Scenariul a cunoscut mai multe variante. La un moment dat îi scosesem din România, de la un punct nu mai ştiam de ei şi finalmente îl regăseam pe Ginel spălînd geamuri în SUA şi primind veşti de la Mateo, din Orient. Ei bine, nu a ţinut. Există o anumită determinare obiectivă a lucrurilor, căreia unii îi spun, cu un cuvînt mare, destin. Atunci cînd pui elementele determinante pe hîrtie, condiţiile, cadrul în care un personaj evoluează, anturajul, el nu te poate conduce către orice soluţie, dimpotrivă. De la un punct încolo eşti din ce în ce mai încorsetat, personajul capătă un soi de autodeterminare, te ţii după el şi asta îl irită, tu cine mai eşti?! Cînd sfîrşeşte prost îţi pare rău, dar în realitate nu puteai să faci nimic. Oameni ca Ginel şi Mateo rămîn circumscrişi spaţiului românesc în ce are el mai mizer, corupt şi neputincios. Orice încercare de a-i salva nu se poate încheia decît cu un eşec.

Din toată zbaterea mea a rămas doar un vis al lor, strîng bani să plece în America. „Vreau o ţară ca afară…“ Dar nu pleacă niciodată.

„Lasă, mă, că ne scoate Raţ!“ E ultima replică a lui Ginel şi Dan Piţa nu vrea s-o tragă cu nici un chip. În scena finală, cu eroii în dubă, aparatul nu-i mai vede, „iese“ printre gratii afară, pe cîmp, unde şerpuieşte un drum prăfuit. Totul s-a terminat. Şi Ginel, din off: „Lasă, mă, că ne scoate Raţ. Dacă nu, dau totul pe goarnă. Dă-l în mă-sa, că e marfa lor“.

Raţ e un fost securist, reciclat în poliţist, mînă-n mînă cu mafia din oraş. Pentru Dan, asta e o condamnare definitivă, ca ei să-şi lege ultima speranţă de cei care i-au dus la pierzanie. Dar e omeneşte să te agăţi de ceva.

Oare eu sînt diferit? Nu vreau să mă simt bine? Nu mi-am dorit să scriu poveşti simple despre triumful omului obişnuit? Sau măcar să distrez? De pildă, să scriu un policier sau ceva cu urmăriri, maşini date peste cap şi femei cu părul plin de volum?

Dar anchetatorul meu l-a descoperit pe subom şi o lume tarată. Ideea e că nu alegi ce să scrii. Şi în general nu alegi…

Semnele epocii. A fost în sfîrşit schimbat Mircea Vladu, directorul Termocentralei Mintia. A fost înregistrat pe ascuns vorbind despre bani negri în companie, sume uriaşe, sponsori faţă de care acum PDL trebuie să se achite. Şi cu cine a fost schimbat? Cu şeful filialei PDL Deva. Total politizat, pînă-n ultimul cotlon, pînă-n ultimul cătun, pînă-n ultima şcoală.

A mai apărut o convorbire tare, tot de la Hunedoara, încep să se dea în gît între ei. Unui patron de chioşc i se cere să aducă treizeci de oameni la vot la alegeri parţiale. Omul dă din colţ în colţ, are cîţiva angajaţi cu el cu tot, de unde să-i ia? Interlocutorul îşi pierde răbdarea. De pe caiet, mă! Doar dai pe datorie, ce dracu'! O societate putredă iese deasupra, ca un înecat.

De cînd s-a colorat în portocaliu, televiziunea publică arată ca un bloc reşapat din Sectorul 3. S-a constituit alianţa PNL-PC, prim pas în coalizarea întregii opoziţii de la stînga la dreapta. Conjuncturală, discutabilă, dar cu cine se discută? La „Tema zilei“, invitaţi doi jurnalişti, care au ridiculizat iniţiativa, şi, prin telefon, unul din cei patru deputaţi liberali care au votat contra. Ca să vezi echilibru, echidistanţă…

La Baru, judeţul Hunedoara, în alegerile locale, la un miting liberal, apare un cîrd de copii de şcoală, clasele I-IV, cu portretele candidatului PDL. Huiduie vorbitorul, scandează numele adversarului: „Rădulescu nu uita, primăria e a ta!“.

Poartă pe piepturile mici insignele cu figura candidatului. „Cine vi le-a dat, mă?“, vrea să ştie un reporter. Şi ei în cor: „Domnu' director!!!“.

România, 2011.

Ţara mea…

Slăbiciunea noastră, norocul nostru: incapacitatea de a duce lucrurile pînă la capăt devine o virtute cînd ne apucăm de lucruri rele. Iată, în oglindă, politicieni unguri şi români, cînd îşi propun să încalece presa.

În Ungaria condusă de FIDESZ, toată presa audiovizuală, scrisă şi internetul au fost puse sub o autoritate unică, Autoritatea Naţională pentru Media şi Comunicare în Masă (ANMC), însărcinată să vegheze la aplicarea noii legi mass-media. Amenzi uriaşe pentru încălcarea interesului public, moralei şi ordinii publice. Televiziunea publică, radioul şi agenţia maghiară de ştiri MTI comasate într-o structură unică, politizată, centrală, din care pleacă pe cele trei canale acelaşi conţinut informativ optimist. Cîinele de pază al democraţiei, închis în coteţ. Proteste tardive în stradă, reacţii internaţionale, mai ales că Ungaria tocmai a preluat preşedinţia Uniunii Europene. Germania buimacă, trezită din somn. Cere să nu i se permită Ungariei să negocieze în numele Uniunii cu Ucraina şi Belarus în probleme de media. Bună dimineaţa!

Semne rele sînt şi la noi, iritarea este aceeaşi, dar nu se leagă nimic. CNA este sub presiune, dar nu e schimbat, senatorul Silviu Prigoană (PDL) eşuează în încercarea de a aduce presa scrisă şi online sub autoritatea CNA, deputatul Ioan Ghişe, culmea, liberal, se străduie în van să treacă un proiect prin care jurnaliştii să fie licenţiaţi de organizaţiile de breaslă, cu posibilitatea ridicării dreptului de practicare a meseriei. Asta după ce anul trecut a picat cu un proiect de lege privind paritatea între ştirile negative şi cele pozitive.

Uneori mă bucur de acest specific naţional: nimic nu iese.

Tot răul spre bine: alarma maghiară poate că ne va feri şi pe noi.

În topul celor mai fericite ţări (indexul prosperităţii), România este pe locul 51, între Kazahstan şi Thailanda.

Stres, umilinţă, panică…

Morţi pe frontul pensiilor. Col. (r) Dumitru Strion a murit la spitalul „Bagdasar“ (comoţie cerebrală la primirea pensiei recalculate la jumătate). A primit pensia pe card, s-a dus s-o conteste, s-a certat cu funcţionarii, a venit acasă, paralizie pe partea dreaptă, SMURD, spital, deces. Este al doilea deces pe această speţă. Primul – col. (r) Eremia de la Ploieşti – a murit de infarct după ce, spune soţia, i-a scris un memoriu preşedintelui. A venit în dormitor, i-a spus soţiei: „I-am scris lui Băsescu“ şi a căzut peste ea în pat.

Aveam o grijă, că n-o să am ce scrie în jurnal.

Sînt atacat la baionetă. Purtătorul de cuvînt al preşedinţiei face afirmaţii foarte grave. Întîi îmi trimite o plîngere la adresa unei emisiuni în care constată dezechilibrul punctelor de vedere, lipsa de imparţialitate a moderatorului, manipularea opiniei publice etc.

Apoi generalizează cazul, spune „ca această emisiune au fost multe altele“ şi în final se întreabă retoric dacă nu cumva girez personal derapajele din audiovizual. Urmează o declaraţie a aceluiaşi rătăcit agenţiei HotNews, în care spune negru pe alb că „există informaţii că asupra preşedintelui CNA se fac presiuni din zona posturilor TV să nu îşi îndeplinească atribuţiile legale“.

Nu ştiu la ce se referă, la noi toată lumea vorbeşte cu toată lumea, singura presiune reală pe care o resimt este a puterii.

Sînt monitorizat, interceptat, doar-doar m-or prinde cu ceva? Cu ce mandat, cum? Nici nu se mai ascund? În ce ţară trăim, Dumnezeule!

Parcă aş fi într-un film cu spioni. Dacă sînt monitorizat, atunci să mă comport ca atare. Îl sun de pe alt număr pe X, care este membru al Parlamentului. Observaţi că nici în jurnalul personal nu-i trec numele, să nu-i fac rău în cazul unei percheziţii. Îi dau întîlnire parlamentarului pur şi simplu pe stradă, între două repere. Omul nu înţelege nimic, se mişcă de colo-colo, şi mai şi ninge viscolit. Cînd trece prin dreptul meu, îl trag într-o

scară de bloc. Stînga, dreapta pe nişte coridoare întunecoase şi ne regăsim în apartamentul mamei. Căldura căminului, vechii mei papuci şi cafeaua cu frişcă: normalitatea se întoarce. Mă tem doar să nu mă simtă mama, să n-o sperii. X parcurge încet materialele. Crede că n-am motive speciale să mă alarmez. Bineînţeles că sînt monitorizat. Şi el este, toţi sîntem. În sfîrşit, toţi care se opun într-un fel. ANI e pe urmele lui, scormoneşte tot. În cazul meu, nici măcar nu sînt eu ţinta. Posturile sînt. Eu doar mă interpun şi ei sînt tot mai disperaţi. Mă sfătuieşte să consult un avocat, o acţiune civilă, de durată, are şanse. Mai sînt Comisiile pentru abuzuri şi la noi, şi-n Parlamentul European. Poate Comisia Europeană, nu-mi dau seama. Ea nu intervine în cazuri de persoane, iar Administraţia Prezidenţială asta vrea, să facă din mine un caz. Numai dacă, aşa cum mi se şopteşte din surse, ar urma transformarea instituţiei într-o anexă a puterii, ca-n Ungaria.

OK, să păstrăm toate opţiunile deschise. Am să „mă cer“ şi la una-două ambasade, să vadă că am uşi deschise. Uite cum îmi trec eu viaţa…

Adevărul este că ne-ar fi greu. Ina cîştigă puţin.

Rata la casă depăşeşte jumătate din salariul meu net. Dacă „micii monştri“ reuşesc să mă scoată, nu ştiu încotro s-o apuc. Sînt la o vîrstă cînd nu te mai schimbi. La moguli nu vreau să mă bag, televiziunea publică e ocupată, presa scrisă trage să moară.

Secţia română a BBC-ului, unde m-am format ca ziarist, s-a desfiinţat, acum implementăm democraţia în ţările arabe, România e „rezolvată“, nu-i aşa? Ce nu înţeleg ei: România nu e niciodată „rezolvată“…

Declaraţia preşedintelui de la Carrefour. Mesajul din parcare, care obligă moral şi politic. De două săptămîni fierbe scandalul pensiilor militarilor. Guvernul Boc a schimbat principiul, militarii nu mai primesc pensii speciale, ci după criteriul contributivităţii, ca toată lumea. Numai că în loc să schimbe de azi înainte, conform dreptului elementar, a schimbat şi

înapoi. Zeci de mii de pensionari ai armatei aleargă de la o unitate la alta să-şi recupereze hîrtiile care atestă unde au lucrat şi cu ce salariu. Se descoperă că multe înscrisuri nu mai există, altele s-au şters, erau completate cu creion chimic. Celor ce nu se supun noilor reglementări sau nu se încadrează în termen li se plafonează pur şi simplu pensia la trei salarii minime pe economie. Rezultatul este un haos generalizat.

Aparatul administrativ nu reuşeşte să proceseze în timp util mai mult de două treimi din cei care îşi depuseseră totuşi actele, aşa că aceştia intră la grămadă cu cei care nu le-au depus deloc. Însuşi Dumitru Prunariu, singurul cosmonaut al ţării, erou al Uniunii Sovietice, primeşte o pensie redusă cu 70%. La OTV: „Cum ar fi ca Obama să-i taie pensia lui Neil Armstrong?!". Procese în lanţ, proteste de stradă, îmbrînceli cu jandarmii. Curtea de Apel Cluj dă dreptate petenţilor, dar în restul ţării lucrurile merg înainte pînă cînd Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie invalidează hotărîrea de guvern şi stabileşte caracterul *erga omnes*, adică pentru toţi militarii loviţi de recalculare. Guvernul refuză să piardă, consideră că s-a suspendat doar procedura de recalculare, metodologia, oricum efectele sînt doar pentru viitor şi numai pentru cei ce s-au plîns instanţei. Rezerviştii anunţă un mare miting al mîniei chiar de ziua Unirii, care are mari şanse să degenereze în violenţe.

Şi atunci preşedintele Băsescu merge la Carrefour. Este weekend şi din cînd în cînd îl trimite soţia la cumpărături cu Loganul pe care îl conduce personal. Ca un făcut, jurnaliştii sînt mereu acolo, în parcare, unde el iese senin, împingînd coşul pe rotile. Le spune că s-au mai scumpit pîinea, lactatele, verdeţurile…

Dar hotărîrea Înaltei Curţi? vrea să ştie unul. Aa, trebuie neapărat respectată. Păi bine, dar guvernul a zis că…

„Nimic nu poate funcţiona în afara hotărîrii Înaltei Curţi", spune marele om şi împinge mai departe căruciorul cu lactate şi verdeţuri.

Nu pot să zic că dorm. Nu visez nimic. Iau nişte hapuri, să-mi decuplez mintea. Cînd trece efectul, o iau de la capăt. Luciditatea ca o coardă întinsă.

Azi am fost la cimitir. Sub fotografia tatălui meu scrie: „Acum am aflat uşurare multă şi m-am dus la viaţă veşnică. Doamne, slavă ţie!“. Nu ştiu de unde e textul. Am stat lîngă lumînare pînă s-a stins. I-am spus ce mai face mama, sora mea şi-a luat o garsonieră. Sigur, nu cred că mă aude. Uneori mă gîndesc la Filipeşti ca la un liman. I-am găsit şi un nume, îi spun „casa bătrîneţilor liniştite“.

Va fi ultimul meu domiciliu înainte să urc în deal, să mă întind lîngă ai mei. O să meargă mai uşor, pentru că au asfaltat pînă sus. Iar în curtea bisericii unde bunicul a slujit 60 de ani a răsărit o morgă din beton. Nu se mai depun trupurile în biserică, ne-am civilizat.

Dar să nu vorbim de lucruri triste. Casa se ţine bine, are suflet: Puşa, sora cea mică a tatei, încă locuieşte aici cea mai mare parte din an, grădinile sînt încă îngrijite, pisica pe sobă, cîinele pe verandă şi curtea plină de găini. Prunii încă rodesc şi Gabi trage ţuică şi pentru noi. Aproape nu mai facem vin, via s-a cam părăginit. În fiecare primăvară îmi propun să o întineresc, să pun coarde noi, dar mereu se iveşte ceva mai important, mai urgent. Uneori ating copacii îmbătrîniţi, puşi de tata, de bunicul sau de străbunicul, învăţătorul. Ca şi cînd ar fi nişte conductori. Ca şi cum ar putea transmite ceva dincolo. Dar nu sînt decît nişte arbori bătrîni şi eu am aproape cincizeci de ani. Din oglindă mă priveşte un om obosit înainte de vreme, cu părul alb. Parcă spune: „Da, am văzut destul“.

Într-o zi, asta va fi totul. Dealurile, casa bătrînească şi grădina întinsă pînă-n uliţa lui Stelică clopotarul. Sper să nu mă sufoc. Ina, neapărat Ina, sufletul casei, cu pisica în braţe. Desigur, o altă pisică, un alt cîine. Găini nu mai vrea să ţinem, nu-i plac. Dar mai negociem. Oricum, sînt decis să-i fac un şemineu. Maşina o să stea în locul trăsurii cu spiţe roşii. Atunci lupta cu oamenii se va fi isprăvit, în sfîrşit. Lumea mare a rămas în urmă, cît am

apucat să fac am făcut, cît am ştiut să exprim am spus. O să citesc în şezlong, dacă nu mă lasă ochii. Tot ce n-am apucat, am atîtea cărţi din urmă, le-am cumpărat şi le-am pus în raft. Din cînd în cînd am să ard frunzele moarte, să bat un cui, să dreg vreo ulucă. Niciodată n-am fost bun la lucrurile astea; tata îmi spunea „mîini de-adaos". Poate, totuşi, mi se va mai îngădui să scriu. Cît de cît. Să nu sec de tot.

Pînă la urmă, „declaraţia din parcare" a fost doar o supapă, Băsescu a dat o speranţă de moment. A doua zi a adunat miniştrii de resort la Cotroceni şi-a anunţat amînarea termenului recalculării pensiilor militarilor pînă la sfîrşitul anului. Legea e în vigoare, doar hotărîrea guvernamentală de aplicare a fost invalidată. Nu-i nimic, o să dea alta. *Perseverare diabolicum est*. Acum să vezi ziua Unirii.

Iaşi, 24 ianuarie, ceremonia obişnuită. Preşedintele salută garda de onoare: „Bună ziua!".

Un huo prelung, general… Numai oficialii, strînşi unii în alţii pe treptele primăriei, aplaudă anemic. La Iaşi, Focşani, Bucureşti, protestele militarilor pensionari. Strigături: „Ieşi afară, javră ordinară!" (iar). „Cuza cel mare/Băsescu – dezbinare!", „Du-te după flotă!" Ziua Unirii. Aşa aniversăm noi.

26 ianuarie

Sondaj IRES: 41% consideră că Ceauşescu ar fi fost un conducător mai bun decît cei actuali. Aici ne-au adus…

Este rîndul lui Mircea Diaconu să fie ţintă. La doi ani de la validarea mandatului de senator, ANI descoperă că Mircea e incompatibil: deţine şi funcţia de director de teatru. Succesul lui mediatic ca vector de imagine liberal îl face „interesant“. Este un actor îndrăgit, dacă asta se transferă partidului? Se declanşează procedura de incompatibilitate. Opoziţia ar putea pierde un senator. Miza este mare, pentru că în camera superioară diferenţa putere-opoziţie este de un singur vot.

La pachet, ANI îl livrează şi pe senatorul PDL Mircea Cinteză: acum a aflat că e şi şef de secţie medicală la un spital controlat de putere. Să mai zică cineva că este o acţiune politică. Urmează „deputata de la circ“? E şi directoare, nu?

Sincer să fiu, eu nu văd nici o incompatibilitate. Doar o lege strîmbă, care distruge oameni în stare de ceva bun.

Februarie

Recalcularea pensiilor militarilor continuă, doar forma s-a schimbat. Nu am mare respect pentru armata de dinainte de ’89, „a întregului popor“. Are ceva din *Deşertul tătarilor*. Zeci de ani a stat sub drapel, cu arma la picior, dar n-a venit nimeni. Riscul maxim a fost în ’68, cînd Ceauşescu a condamnat intervenţia sovietică în Cehoslovacia.

Rezerviştii povestesc la televizor cum au stat luni de zile în tranşee pe Prut, însă ruşii nu s-au arătat. Încet-încet, trupele au fost dislocate pe frontul muncii: în mine, în agricultură, pe şantiere. Au intervenit la inundaţii, la cutremur. Victoriile sînt mai degrabă civile, pierderile – accidente tragice.

La Revoluţie, armata a jucat un rol confuz. Iniţial au existat subunităţi care au participat în forţă la represiune, altele au făcut figuraţie, dar pînă la

urmă cu toţii au trecut de partea poporului. După care militarii au luptat haotic cu un inamic invizibil, care trăgea din toate poziţiile şi care în trei zile s-a evaporat pur şi simplu. Numai morţii au rămas pe caldarîm: civili, militari, chiar şi miliţieni. Nici un terorist. Nici unul!

Intrarea în NATO a presupus o restructurare masivă printr-o pensionare anticipată forţată. Ca să înghită mai uşor hapul, cadrele militare au fost ademenite cu multe salarii compensatorii. Astăzi li se reproşează că n-au vechime integrală…

Terminus paradis este expresia unei asemenea armate, îndreptată mai degrabă spre interior. O armată obligatorie, în care individul este umilit şi, dacă nu se supune, strivit. Pentru mine a fost un film important, nu numai pentru că a obţinut marele premiu al juriului la Veneţia, dar şi pentru că era a doua colaborare cu Lucian Pintilie, confirmarea mea ca scenarist. Vasăzică *Prea tîrziu* n-a fost o întîmplare. Am ţinut mult la micul meu dezertor din dragoste, hăituit pînă la sfîrşit de un sistem care se simte sfidat. Lui Mitu, băiatul de cartier, i s-a pus pata pe chelneriţa care serveşte mici şi bere. O terasă cu mese şi scaune metalice. Dorina, femeia-copil pe care el o protejează de avansurile tot mai insistente ale patronului ca o morsă. Şi tocmai atunci îi vine ordinul de chemare. Cred că a ieşit destul de american, deşi condiţia eroilor e cît se poate de românească. Cel mai mult îmi plac cadrele cu cei doi fugari strînşi unul în altul, în trenul de marfă care-i duce prin lanuri nesfîrşite de floarea-soarelui, timpul suspendat. Şi apoi elicopterul venind după ei ca o pasăre de pradă.

Non-eroii mei slăbănogi…

Poate că pasul următor ar fi în această direcţie: iluzia evadării din propria condiţie. Personajul trebuie să iasă din spaţiul românesc, convins că de-acum va fi altfel. Mă gîndesc la un soldat internaţional, cum avem pe toate fronturile sau, cum se spune mai nou, în toate teatrele. Ca şi cum ar juca un rol. Şi nu luptăm, menţinem pacea. Soldatul meu pleacă în Afganistan ca

să-şi ia apartament la Craiova. Două camere pe hol. Nevasta e gravidă din nou şi ei încă stau cu socrii. O să facă banking… Dă şi şpagă ca să înfrunte moartea. Este o perspectivă aparent răsturnată faţă de *Terminus*, dar în fond despre acelaşi dezmoştenit. Doar băieţii săraci merg în armată. Oamenii care nu contează. O prostie de-a politicienilor. Şi mereu luptă pentru ceva. Soldatul universal, apărătorul ordinii mondiale. Poate va ucide sau va fi ucis, încă nu ştiu. În tot cazul, un erou al timpului nostru.

În nordul Africii, evenimente care seamănă cu prăbuşirea Zidului Berlinului. Mai întîi cade dictatorul Tunisiei. Apoi, lupte de stradă în Egipt. Disperare, suferinţă, furie, peste 300 de morţi şi mii de răniţi. Armata se face că plimbă tancurile pe străzi, luptă poliţia şi serviciile. Clădiri arse, noaptea teroare, mii de evadări din puşcării. Turiştii puşi pe fugă, Cairo din ce în ce mai periculos. Autoritarism, corupţie, accentul pe serviciile secrete, sărăcie lucie, explozia preţurilor la alimente, şomaj ridicat. „Fraţii musulmani“ în ascensiune. Preşedintele Mubarak declară că „va asculta cerinţele poporului“ şi nu va mai candida. La televizor se vorbeşte cu pretenţii de seriozitate despre „cutia Pandorei deschisă“! Canalul Suez închis, navele vor ocoli Africa, preţul barilului va creşte. Ordinea mondială în pericol!

Şi de aici la România nu va mai fi decît un pas. Se vorbeşte despre „contaminarea teoretică“; cu excepţia elementului islamist, ce ne lipseşte?

Gaz peste foc, tocmai acum Jandarmeria anunţă o licitaţie de 10 milioane de euro pentru „echipament antirevolte“: căşti, grenade fumigene, gaze lacrimogene… Lung prilej de vorbe şi de ipoteze: Bobîlna, Horia, 1907…

Nu am unde să fug de lume. Nu încă. Să fim serioşi, mereu a fost aşa. Poate uneori am încurcat lucrurile, dar a fost alegerea sau limita mea? Am pus înainte cele lumeşti, care vin şi pleacă şi se uită, şi-am lăsat scrisul la urmă. Cred că mi-a fost mai uşor aşa. Dovadă şi acest jurnal: crîmpeie, stări

de o zi, apă pe sub pod. Să ţină loc de-o carte? Nu mai sînt în stare de-o lungă gestaţie. Aşa că îmi fac griji, o să fie bine pînă la sfîrşit? Ce rămîne cînd tragi linie? Oricum, călătoria contează, îmi tot repet asta. Călătoria e singura certitudine. Călătoria-căutare. Viu, curios, amuzat, disperat. E puţin?

Ziua Unirii opoziţiei: Uniunea Social-Liberală. Pentru prima dată, liberalii şi social-democraţii îşi dau mîna într-o alianţă oficială, politică, electorală, menită să răstoarne regimul Băsescu. Sondajele arată că 65% ar vota USL. Boc denunţă noua construcţie „socialist-populistă“, Udrea vorbeşte despre „un concubinaj vechi“, despre „independenţi“ fugiţi de acasă, despre „expresia neputinţei“. Parcă se uită toţi în oglindă. Casandrele din presă prevestesc moartea ideologiilor, apropierea stînga-dreapta este o coliziune. Doar că oamenii nu mănîncă doctrine, iar preţurile la alimente, la carburanţi urcă aproape în fiecare zi.

Bătrînul liberal Mircea Ionescu-Quintus a venit cu explicaţia cea mai simplă: „România este în situaţia de legitimă apărare“.

Posturile de ştiri susţin vizibil demersul opoziţiei, televiziunile comerciale îl expediază în partea a doua a jurnalelor, mai ales că e weekend, primează faptul divers. Pentru TVR, ştirea zilei este moartea a cinci mineri într-o explozie la Uricani. Se întîmplă în fiecare an. Se fac anchete, şedinţe de analize şi măsuri, ajutoare pentru familiile morţilor, după care lucrurile merg la fel. Apoi intră ştirile serii, atemporale. Întîi, regizorul Andrei Şerban despre *Trilogia antică*, Cehov, „care era medic“, şi viaţa ca „timp împrumutat“, supraaglomerarea claselor de actori, profesorii rataţi etc. Apoi o înregistrare cu Bartolomeu Anania, mitropolitul Clujului, mort de o săptămînă.

Unirea opoziţiei? Printre altele. Am şi uitat.

Egipt, secolul XXI. ONU a numărat morţii pînă la 300 şi a renunţat. Lumea se învîrte. Lupte cu săbii, bîte şi pietre, în Piaţa Tahrir, între revoluţionari şi susţinătorii preşedintelui Mubarak. Aceştia invadează piaţa, călare pe cai şi cămile, biciuind mulţimea, ca nişte cavaleri ai Apocalipsei. „Organele“ au dispărut, parcă le-a înghiţit pămîntul. Dacă nu cumva s-au înfăşurat în cearşafuri şi şarjează călare. Un ziarist a murit şi mai mulţi au fost agresaţi. Televiziunea de stat susţine că sînt oameni care trăiesc de pe urma templelor, unde nu mai vin turişti. Obama spune că schimbările trebuie să înceapă, dar ultimul faraon nu se dă dus. Armata stă şi se uită prin vizeta celor mai moderne blindate. În piaţă s-a amenajat un cort sanitar, unde se bandajează capetele sparte.

Mă gîndeam la proiectul meu cu soldatul universal. Într-o zi vine în permisie şi prietenii fac un chef monstru. Unul vrea să ştie: de fapt, care-i chestia cu arabii? Ce-i mînă?

— Că sînt rupţi în fund…

Dar ce şanse am?

Pentru un producător român, a filma în Afganistan e la fel cum ai filma în spaţiu. Deci nu pot să spun povestea cum vreau eu. Nu pot să fac documentar. Îmi trebuie o rezolvare artistică, dar care să nu coste.

„Operaţiunea Schengen“. Franţa, Germania şi Olanda pe faţă, Finlanda şi Slovacia mai voalat nu ne consideră pregătiţi pentru aderare. Rapoartele tehnice sînt destul de bune, totuşi avem probleme cu corupţia, frontierele nu sînt sigure, trebuie să mai aşteptăm. În replică, sute de vameşi şi poliţişti de frontieră sînt ridicaţi pentru jaf la drumul mare. Mica şpagă a devenit industrie.

Traficul se blochează, haos şi cozi interminabile, girofaruri, sirene. Ca să dea bine pe sticlă, arestaţii sînt aduşi la Bucureşti cu elicopterele, de către mascaţi cu cagule. Ca într-o operaţiune antiteroristă. Este un moment cînd putem curăţa sistemul sau putem rata, zice Băsescu. Se descoperă ce se

vedea din stradă, peste gard: că nişte pîrliţi de bugetari aveau vile impunătoare. Trafic cu ţigări. Mica ciordeală se strîngea organizat, într-o găleată sau într-o căciulă, şi se împărţea, după obiceiul pămîntului, de jos pînă sus, la sfîrşitul schimbului. Titluri de-o şchioapă: „Vameşul după vilă se cunoaşte“, „Şpaga merge, vila creşte“ etc. A mers bine pînă azi.

Parlamentul a respins cererea Parchetului de arestare a deputatului PDL de Giurgiu Dan Păsat, acuzat că a şantajat nişte primari ca să încheie contracte cu firmele sale. Băsescu i-a cerut să se ceară singur „înăuntru“, dar el „se ştie nevinovat“. N-are nimic împotrivă să fie cercetat, dar arestat „nu i se pare normal“. Opoziţia a jucat la offside, nici măcar nu s-a ridicat de pe scaune pentru a spune: „Arestaţi-vă între voi!“. Doar deputaţii puterii au mers la urne. Aceştia erau destui pentru a aproba arestarea, dar… n-a fost să fie. Şeful grupului PDL a ridicat din umeri, a fost o abordare sentimentală. Băsescu dezamăgit: „Îmi dau seama că nu pot să-i mai rog mare lucru. Nu mai aştept nimic de la ei“. Peştii mici, plimbaţi cu elicopterul, fac noaptea la puşcărie. Pe ecran, elicele se rotesc în gol, ca într-un film despre Vietnam. Butaforie, decor, mimă. Victoria este aproape…

Orson Welles: „Mi-am petrecut viaţa încercînd să lucrez cu această cutie de acuarele scumpe numită film“.

Am avut parte de întruchipări, de distribuţii bune. De la Victor Rebengiuc, Gheorghe Visu, Răzvan Vasilescu, „genialul Fiscuteanu“, Dorina Chiriac în *Prea tîrziu* sau *Terminus*, la Maria Ploae şi Marcel Iureş în *Faimosul paparazzo,* Dorel Vişan şi Tedy Necula în *Noro,* toţi şi-au făcut bine treaba. Dar nu despre actori vorbesc, că nu i-am ales eu, ci despre personaje. Şi despre identificarea mea cu ele. Încerc să găsesc un numitor comun, într-o paletă totuşi variată, întinsă pe şapte filme şi 15 ani de viaţă.

Uneori stau pînă la unu-două. Filmele bune sînt noaptea, cînd audienţa nu intră în discuţie. Nimic nu face cît o poveste bună. A doua zi, în şedinţă, nu scot o vorbă. Dau cuvîntul şi atît.

La Londra există o statuie a unei femei care s-a născut fără mîini şi fără picioare. Ai putea să crezi că e un fel de pitic de circ, dar nu este aşa. Este un om demn şi frumos, în ciuda neşansei din naştere. O soartă strîmbă. Omul exclus, marginal. Despre asta vorbesc…

O singură dată am ieşit din schemă, în *Femeia visurilor*, unde Dan Condurache îl joacă pe Thomas, un regizor de succes, la apogeul carierei. Un artist, un „om superior“, în sensul de înzestrat, dăruit, inspirat. Dar şi acesta pierde în relaţia cu ceilalţi, cu oamenii obişnuiţi, începînd cu cei mai apropiaţi, cu femeile din viaţa lui. Un atac de panică. S-au simţit bine şi a încercat să fie sincer, dar s-a ales praful. De fapt, a fost jalnic. Procesul de conştiinţă al unui om care înţelege că a ratat acolo unde toţi spun că a reuşit: a fost şi a rămas un neînţeles. Un zeu singur ca un cîine. Nu e nimeni de vină, doar condiţia lui de artist. Şi vrea să spună asta, cum ai dezlega un blestem. Ştie că viaţa lui se termină. Dar ceilalţi nu-l aud, nu vor, nu pot, eşecul lui e şi eşecul lor. Şi asta este de nesuportat. Sau, mai exact, de nemărturisit. El pleacă, dar ei rămîn. Şi trebuie să continue.

În confruntarea viaţă-artă, cîştigă moartea! Nu se poate! Orice s-ar spune, este o industrie, ce dracu'! Cred că Dan Piţa s-a identificat cu eroul mai mult decît mine. Era lumea lui, acolo unde eu intram şi ieşeam cînd voiam. Şi-a pus toate obsesiile, clişeele, ticurile personajelor din platourile de filmare. A fost poate şi o confruntare a lui Dan cu lumea lui.

La premieră, producătorul a dat o recepţie într-o veche casă boierească, unde paharele şi candelabrele erau de cristal. Am stat pînă la sfîrşit. Unul după altul, actorii, criticii, invitaţii părăseau marele salon, strîngîndu-ne mîinile şi spunînd că e „important“ şi noi dădeam din cap: nu-mi dau seama, să nu dramatizăm, ei, dacă zici tu… Exact ca-n scena finală, cînd

toţi îşi iau rămas-bun de la Thomas, care va muri. Este şi asta o consolare, îl petrec, îl conduc pînă-n prag.

La urmă am plecat şi eu, începeau să se vadă zorile. Dan a rămas singur. Am avut sentimentul unui abandon. Am vrut să mă întorc, dar nu se mai putea face nimic.

O veste bună din Italia: sînt invitat în mai la Tîrgul de carte de la Torino. O să-mi lansez cartea apărută anul trecut la editura Bonanno. Profesorul Marco Cugno, „traduttore“, va fi alături de mine, în faţa publicului. Toate cheltuielile – suportate de organizatori. O zi-două am fost entuziast. Pe urmă a apărut îndoiala. Firea mea complicată şi-a spus cuvîntul. Este vorba de traducerea lui *Fundesac*, apărută în româneşte sub titlul *Prea tîrziu*. Înapoi în lumea fără cer, la subomul care parcurge scara evoluţiei în sens invers, ajunge să nu mai iasă la suprafaţă. Ca o cîrtiţă. Fură din pachetele cu mîncare ale ortacilor. Cînd e surprins, ucide. Autorităţile sînt depăşite, încearcă să muşamalizeze totul sub aparenţa unor accidente de muncă, ce atîtea întrebări, mină fără morţi nu s-a mai văzut!

Şi iarăşi şi iarăşi mă întorc în acelaşi punct. Nu voi fi la Torino, ci în Fundesac, lucrarea fără ieşire. Dar cel puţin voi lipsi de la serviciu.

Aşa cum mă aşteptam, au reluat ofensiva. Cum s-a întors Parlamentul din vacanţă, cîţiva parlamentari PDL, în frunte cu Raluca Turcan, au depus un proiect de modificare a legii audiovizualului. Un fel de răbufnire. Amenzile cresc covîrşitor, marja de apreciere a Consiliului este redusă drastic, mai ales acolo unde se încalcă „interesul public“, „dreptul la propria imagine“. Toate dezbaterile pe marginea cazurilor de corupţie se vor desfăşura sub această sabie a marilor amenzi.

Pe de altă parte, posturile comerciale ies de sub protecţia principiului *must carry*, obligaţia cabliştilor se va rezuma la transportul canalelor publice şi al unor posturi locale şi regionale. Restul să plătească. OK, asta o

să-i mobilizeze pe toţi împotriva legii. Nu-mi rămîne decît să organizez rezistenţa.

Ina nu mai vrea să lucreze, nu mai poate. Are dureri mari în oase, muşchi şi articulaţii. Dimineaţa, după o noapte albă, abia merge, nici nu pot să mă uit la ea. Dosarul ei medical s-a dublat în ultimul an, internări peste internări, şi cu toate acestea cei de la medicina muncii refuză s-o pensioneze; au un fel de grile în care cumulul suferinţelor nu încape. Şi mai ales nu sînt bani. Tot ce reuşeşte să obţină este o decizie de gradul III, care abia acoperă medicamentele. Dacă nu-i convine, n-are decît să facă contestaţie. Pacienţii care aşteptau temători pe hol, ca nişte umbre pe pereţi, au rugat-o să renunţe. Nu de alta, dar vine rîndul lor. Niciodată nu m-am simţit mai neputincios.

Surprize, surprize! Tocmai cînd guvernul cerea „observaţii şi propuneri" la proiectul Turcan, mă sună Raluca. Spune că cineva a lucrat-o, cineva o sabotează. Ea n-a vrut niciodată creşterea amenzilor în audiovizual. Şi n-a fost de acord cu modificarea principiului *must carry*, acum află de la mine că se doreşte scoaterea posturilor comerciale.

Pur şi simplu a semnat o variantă mai veche, nu-i decît o greşeală materială neobservată, ştiu şi eu cum se întîmplă cînd sînt zeci de amendamente. O să corecteze articolele respective în comisie şi gata, n-are rost un scandal. Parcă am fi într-un film cu proşti. Mi-e greu să cred toate astea. Mai degrabă lobby-ul posturilor a funcţionat şi n-a vrut să rişte o ostilitate generală. O sfătuiesc să retragă proiectul şi eventual să-l depună din nou, fără articolele respective. Ceea ce se şi întîmplă a doua zi. Fac declaraţii moderate, temperez dezbaterea din Consiliu. Ulterior, am reproşuri că n-am şarjat, n-am lărgit breşa. Nu m-am suit cu picioarele pe ei tocmai cînd le cedaseră nervii. Proiectul ar fi putut cădea cu zgomot, iar iniţiatorul ar fi fost compromis definitiv în partid, să le treacă cheful

amatorilor. Chiar aşa ciuntit, proiectul are încă destule fitile. O să ne tîrîm prin cele două camere mult şi bine ca să le scoatem. Nu sînt deloc convins. În primul rînd nu mă interesează să compromit pe nimeni, nu e genul meu. Apoi sînt prea mulţi, încă au majoritatea atît în Cameră, cît şi în Senat, chiar şi în birourile permanente. Şi sînt disperaţi, aproape nu mai au ce pierde. Nu pot fi învinşi prin confruntare directă.

Doar alergaţi în jurul cozii pînă la epuizare. Să nu obosesc înaintea lor. Şi să nu mă descurajez. Nu sînt singur. Fiecare zi care trece fără mari pagube e o zi cîştigată.

Paradoxul este că mă duşmănesc „oamenii de dreapta“, după ce ani de zile eu am scris împotriva stîngii. Chiar mi-am adunat textele, publicate în revista *22*, a Grupului de Dialog Social, într-un volum care se cheamă *Nişte ciori vopsite-n roşu.* Noroc că nu prea citesc.

Asta spuneam eu despre oamenii lui Năstase pînă la alegerile din 2004: nişte îmbogăţiţi ai tranziţiei care pretind că reprezintă masele sărăcite. Şi de aici conflictul lor ireconciliabil cu pedeleii: aceeaşi Mărie cu altă pălărie, una cu fundă populară. Sigur, între timp lucrurile s-au mai schimbat. Năstase şi ai lui au predat ştafeta.

Astăzi a fost arestat interlopul Bercea Mondialu', cel mai bogat om din Olt, din „cămătărie şi taxe de protecţie“, finul fratelui preşedintelui României. Acesta i-a botezat o nepoată, Orchestra. Un alt copil, Prinţişor, a fost botezat de fostul premier Stolojan. Omul ştie să-şi aleagă naşii. Acuzaţia este că şi-a înjunghiat un nepot, Mercedes, pentru o datorie mai veche. În faţa judecătorului, Mondialu' a spus: „Nu este într-adevăr, n-am tăiat pe nimeni“. Unii martori au întors-o. Bercea a fost acolo, dar cu cuţitul a dat fiul lui de 14 ani, cît să nu facă puşcărie. Da, zice fiul, eu am fost. E o tactică veche, să bage copilul la înaintare, zice procurorul.

Mercedes spune că Mondialu' l-a înjunghiat. O imagine mai veche, din campania electorală: Mondialu' apare la o mare sărbătoare ţigănească, unde

îi pune la gît Primei doamne un cocoşel de aur!

Doi deputaţi rromi au vrut să intre în grevă ţigănească (fără mîncare şi băutură), în semn de protest faţă de asocierea etniei cu acest interlop, dar… au preferat totuşi greva japoneză. Să nu fie şi ei asociaţi.

Ce ţară ca-n filme!

Efectiv simt cum trece viaţa pe lîngă mine. Nu fac nimic, nu scriu nimic, scad, scad… Seara, cîteva filme, de serie B, ca nişte cîrnăciori în foitaj. E o fundătură. Nici măcar nu l-am mai sunat pe Dan, care finisează *Ceva bun de la viaţă*, sînt cu mintea în altă parte. Stors, sleit, isprăvit. De luni pînă vineri plouă cu plîngeri, chiar şi noaptea, le găsesc dimineaţa pe mail. Mircea Băsescu, Regele Cioabă, Udrea, Turcan, Roberta Anastase… Valul de arestări din vămi s-a întors ca un bumerang în capul guvernanţilor, de la „uite cum luptăm noi cu corupţia“ la „uite cîtă corupţie avem noi“. E o adevărată isterie. Toată lumea caută „regina“, vîrful piramidei. Un post TV a pus chiar un premiu de 10.000 de euro, un fel de „turnaţi aici“, care la noi funcţionează şi fără bani, darmite cu. Este perla gazetăriei de Dîmboviţa! Plină cu denunţuri.

Şedinţe tensionate, monitorizări pe sute de ore, amenzi. Trebuie măsură şi prudenţă, astfel încît dezbaterea să poată continua. Acesta este interesul public, dincolo de excese.

S-o luăm încet, să temporizăm. Abia aştept sîmbăta să zac. Colac peste pupăză, mi-a apărut o pată pe faţă, de nervi. N-am timp de doctori, o maschez cu fond de ten chiar şi în casă, să n-o vadă Ina. Ei şi, cînd lucram la televiziune mă machiam zilnic! Duminică m-am refugiat la „gabrişti“[1], la Petrăchioaia, au o casă pe lac. Am stat pe terasă, pînă am îngheţat, şi m-am uitat la apă. La masă aproape că n-am vorbit. Ei reveniseră de la un festival din Elveţia, unde fuseseră cu docu-drama despre ultima zi a lui Ceauşescu. Aşa că aveau ce spune. Totuşi au remarcat căderea mea. M-au tratat cu

menajamente, ca pe un om bolnav, şi m-au invitat să stau la aer cînd vreau. Vine şi primăvara…

Martie

Exagerez? Fireşte că exagerez! Toate filmele mele ar fi trebuit să fie alb-negru. Arta nu reproduce realitatea, se serveşte de ea.

A pune pe hîrtie realitatea nudă ar fi un nonsens: mai bine fac gazetărie. Subomul n-a existat; în fapt, eu am cunoscut în Valea Jiului forme de dezumanizare, de alterare a fiinţei, oameni strîmbaţi de viaţa lor subpămînteană, însă nu subomul. Este doar o proiecţie, o împingere a premiselor pînă la ultimele consecinţe.

La celălalt pol, artistul din *Femeia visurilor*, care este un film despre singurătate, se dezintegrează la propriu din pasiune pentru o femeie oarecare. La început e obsesie, dorinţă şi fantezie, apoi durere rafinată, contopirea nu este posibilă. În final, pierderea ei devine otrăvitoare, celulele o iau razna, medicii ridică din umeri, este un cancer necunoscut. Ea e cea mai surprinsă, lucrurile astea se întîmplă, nu-i aşa? De cîte ori a fost părăsită şi n-a mai făcut atîta tapaj…

Dacă Thomas i-a dat un rol de proastă nu înseamnă că şi e. Acu' o să credem în suflete-pereche? Hai, gata cu melodrama fericită. Amîndoi au făcut greşeli, bine că s-au avut unul pe altul, zău aşa, ea ar trebui să fie dezamăgită. Dar el trebuie să dea vina pe cineva. Sigur, lucrurile nu stau chiar aşa dintr-o fericită insuficienţă a noastră, care face ca binele sau răul absolut să nu poată fi totuşi atinse. Doar pe hîrtie…

Mucenicii. O să ne adunăm iarăşi la Naşi. O să ne strîngem unii în alţii. Întotdeauna a fost aşa. Cici, care este sora tatei, va face opturile ei cu miere, nuci şi scorţişoară pe deasupra. Se răsfaţă, zice că nu mai ştie reţeta, a uitat-o. Dar dacă nu se răsfaţă? Oricum, ceva tot va face. Acum mucenicii se găsesc şi la plic, congelaţi. O să miroasă iarăşi a copilărie, cînd mergeam şi băteam alviţa la Naşi, în Popa Nan. Doar că între timp au fost evacuaţi, era o casă veche, naţionalizată, redobîndită, vîndută, revîndută. Au rezistat un timp, măcinaţi de procese şi memorii către autorităţi, în care el spunea cum a construit mii de apartamente în Bucureşti şi n-are şi el unul. Ca să-i facă să-şi ia lumea-n cap, noii proprietari le-au tăiat apa la bucătărie, ba chiar, într-un moment de furie, le-au smuls uşa de la hol, în plină iarnă. Pînă la recurs a dat Dumnezeu şi li s-a repartizat un apartament într-un cartier mărginaş. Primăria a profitat de criză şi-a cumpărat ieftin cîteva blocuri noi pe o stradă neasfaltată, cu case mărunte şi bănci la porţi, ca la ţară. Pe sub geam, trenurile intră şi ies din triaj. Asta-i bine, pentru că n-au viteză. Şi oricum ei nu mai aud bine. Uneori, Naşul stă la fereastră şi le petrece. Sînt bătrîni şi nu mai pot ieşi singuri din casă, îi aprovizionează femeia care face curat în bloc. Şi mereu uită să dea restul. Dar e bine şi aşa. Chiar şi liftul le pune probleme, pentru că uşile se închid prea repede şi-i prind între ele. Într-o zi au îndrăznit să coboare, dar treptele din faţă erau îngheţate şi s-au temut să mai înainteze. Au stat acolo, în prag, minute în şir, uitîndu-se la copiii care se dădeau pe gheaţă în parcare, unde primăria a depozitat o serie de caroserii decolorate care îşi aşteaptă rîndul la topit. Pe urmă s-au întors îngheţaţi. Am să-i duc la Filipeşti de Paşte, unde vor sta cîteva săptămîni, la aer, în grădină.

Trebuie răbdare, zice el, este expresia lui favorită. Multă răbdare! A montat peste tot becuri economice, şi-a dat centrala la minim. Sever le-a făcut o fotografie reuşită, care a şi fost selecţionată de Tate şi National Gallery şi a fost expusă la Londra, unde ei n-au ajuns niciodată. Doi bătrîni frumoşi şi osteniţi, privindu-se în ochi la capătul călătoriei…

Dan Piţa a găsit tema muzicală a filmului! Cîntă fanfara Văii Jiului. Uniforme bleumarin, roase-n coate, şepci cu cozorocul tare, naftalină şi fireturi asortate la alămuri. Fanfara care cîntă de Ziua Minerului în parcul oraşului, îngînată de toţi beţivii, şi care însoţeşte morţii, solemn, pe ultimul drum. Trece, petrece… Nişte suflători transpiraţi îşi umflă obrajii, majordomul învîrte bastonul în ritm şi se lovesc talgerele de alamă. Toată lumea se opreşte în loc.

La viaţa lui Ginel şi Mateo n-ar fi mai bine o manea? Vorbesc de ei parcă ar fi vii…

La Filipeşti, Marioara face grădina, sub ochii lui Puşa, sora mai mică a tatei. Roşii, mazăre, fasole de arac. Mîna-Maicii-Domnului îmbracă pînă la streaşină casa. Panseluţe la cimitir…

„Italienii“ vor morţiş o fotografie. Sînt prevăzute afişe atît la Tîrgul de carte de la Torino, cît şi „în mijloacele de transport în comun“. Foarte tare. Bineînţeles că n-am poze decît în birou, cu cravata la gît şi steagul în spate, e cea mai mare plăcere a mea.

Din ciclul lui Sever consacrat familiei, cea mai proastă fotografie e cu mine. Şi cea mai bună cu Naşii cei bătrîni. Nici mama cu soră-mea nu dau rău, se simte relaţia mamă-fiică, răsturnată la bătrîneţe, cînd Sabina a susţinut-o financiar. Ina e degajată pentru că nu vede aparatul, ci pe Sever în spatele lui. Faţa ei este iluminată, dragostea trece de sticla obiectivului, e atît de frumoasă…

Numai eu sînt crispat, angoasat, zici că mă urmăreşte cineva. N-am putut să sufăr fotografiile, vreau să spun ale mele. Niciodată nu mi-a plăcut de mine, mi s-a părut că sînt prea puţin.

Am ezitat cînd trebuia să mă pun cu burta pe scris, m-am luat cu mofturi de-o zi. Mi-a plăcut să casc gura la lume. N-am tras de mine, pînă la capăt,

n-am ars cu toată fiinţa. Am dat din aripi şi m-am şi ridicat puţin de la pămînt, dar m-am îndoit şi am căzut repede la loc. Am sperat că El e de partea mea, dar n-a mai dat nici un semn şi mi-a trecut. Apoi m-am adaptat, ce era să fac? Am fost mai breaz decît cei din jurul meu, a venit şi-o oarecare recunoaştere şi m-am mulţumit cu atît. Cum se spune, am fost şi eu pe aici. Şi am încercat să spun cum stă treaba, serios am vrut. Am scris despre mine, m-am filmat pe mine. Mi-a trebuit ceva timp ca să înţeleg. Sînt o pacoste. Relativizez, nu-mi doresc nimic prea tare. Scriu despre irosire în loc să mă adun şi să lucrez. Totuşi, nu pot nici să mă resemnez. Aşa şchiop, merg mai departe.

Sever va trebui să scoată totuşi ceva, pentru că italienii insistă şi, pînă la urmă, ei plătesc. Ai grijă, îi spun, este pentru autobuze. O să bîntui prin oraş, mai ales noaptea, îi sperii pe toţi.

Mi-ar trebui o voce din off, un fel de a vorbi singur. Uneori am făcut ceva bun fără să mă gîndesc, cum ar fi Sever: frumos, pasionat, implicat. Nu m-a ascultat cu ASE-ul, după primul an s-a lăsat şi şi-a văzut de drum. Mi-a rămas pe perete o fotografie făcută noaptea de el într-o staţie pustie de metrou, cu un uriaş panou publicitar gol în fundal. Despre absenţă…

Boc îşi asumă răspunderea pe noul Cod al muncii, este a doua asumare. Parlamentul a ajuns o anexă a guvernului. Opoziţia a anunţat moţiune de cenzură. Noul Cod desfiinţează contractele colective, înlesneşte disponibilizările, contractele pe durată determinată etc. Normal era să-l facă liberalii, dar nu despre asta e vorba acum. În sala cea mare a Parlamentului accesul publicului a fost interzis. Liderii sindicali n-au mai putut huidui din balcoane şi au depus plîngere penală împotriva preşedintei Camerei. Biata Anastase invocă motive de securitate, cine ştie, poate se mai aruncă în cap vreun „sobar“. Nu, nu, pînă nu se montează geamuri incasabile, ca la zoo, publicul nu are ce căuta acolo sus.

Încă un „şnur“ cu Dan Piţa, acum cu materialul complet, la două benzi. *Ceva bun de la viaţă* se rotunjeşte, personajele capătă consistenţă şi relief. Doi băieţi curaţi, înghiţiţi de mizeria din jur. Actorii sînt bine aleşi, chiar dacă sînt cu toţii debutanţi. Dan este un maestru al distribuţiei, iar distribuţia este cel mai important instrument ca să spui o poveste. Cred că va conta şi în filmografia mea, în care este al şaptelea, mai mult decît onorabil, va aduce un plus. Muzica e îndrăzneaţă, creează atmosferă, emoţionează. Doar că uneori acoperă dialogurile şi intervine prea des, mereu vrea să sublinieze ceva dramatic. Compozitorul e tînăr şi forţează nota. Dar asta se rezolvă la mixaj. Tema muzicală a fanfarei care însoţeşte morţii şi care este pur şi simplu obsedantă. El a prelucrat-o într-un registru modern, chiar avangardist. Asta dă un aer nou, de prospeţime, care merge bine cu tinereţea şi inocenţa personajelor, te mişcă. În definitiv, ce vrei cînd intri într-o sală de cinema?

Povestea curge, are fluenţă şi ritm, te trage după ea, vrei să vezi ce se alege de Ginel şi Mateo, de la cămin la halda neorealistă, iadul de fier, la afacerile lor pe picior şi pînă la traficul de droguri. De aceea am mari emoţii la final, cînd micii gangsteri de ocazie sînt duşi cu duba poliţiei pe cîmpul pustiu. Şi aici nu mă înţeleg cu Dan. Eu prefer un final deschis, în care Ginel zice: „Lasă, mă, că ne scoate Raţ. Dacă nu, dau tot pe goarnă. Dă-l în mă-sa, că e marfa lor. Oricum, n-ar fi împărţit cu noi“. Şi Mateo se îndoieşte, „mai vedem noi“. Ginel spune chestii de-astea idioate. Lucrurile rămîn în suspans, mai departe nu mai ştii, poate că iese ceva sau e încă o speranţă deşartă. Ca fantezia lor cu America. Pentru că în filme speranţa nu moare niciodată. Dan vrea chiar să-i salveze într-un fel. Dincolo de o anume curtoazie care te face să crezi că te şi ascultă, e neclintit. Discuţia se reia mereu din acelaşi punct, ca şi cînd ar fi prima dată. E foarte focusat. Vrea, pe ecran negru, un text de genul: „Ginel şi Mateo au fost eliberaţi după şase luni, la intervenţia colonelului Raţ, şi se află în drum spre SUA. În fiecare an, 125.750 de români emigrează“ etc. Cei doi boschetari puşi pe

descurcăreală devin exponenţiali, *Ceva bun de la viaţă* se duce drept în categoria filmelor „cu problemă“, cum se spunea pe vremuri. Sigur că este. Dar să nu băgăm degetul în ochi, să rămînă în fundal, în subtext, în resorturile adînci. Băieţii în faţă, din carne şi oase, în stare să te bîntuie cu visele lor risipite. În sfîrşit, să nu ne grăbim cu concluziile. Oricum, încă are lacune, mai trebuie strîns şi fasonat. La cît am tărăgănat, nu mai contează. Ne vedem la patru benzi. La patru ace!

Bine că l-a scos pe călugăr. Filmul are lungimi şi e încărcat cu o dimensiune religioasă, în sensul că cei doi amărăşteni aşteaptă un ajutor de sus, care nu mai vine. Mateo chiar îşi cumpără o icoană veche de la un pustnic şi îşi pune nădejdea în Dumnezeu. Ginel, obosit să tot aştepte, îl ameninţă că o să se închine la supermarket.

Confruntarea dintre cei doi pentru „Gina care şi-o pune pe bani“ are loc în faţa unui schit inundat, şi aici îmi place indiferenţa sfinţilor vopsiţi pe pereţi, ochii lor goi în contrast cu dramatismul ciocnirii, cînd Ginel e gata să se înece.

Dar mai departe era prea mult. Dan a filmat un călugăr lunatic care bîntuie pe malul apei, unde îl întîlneşte pe Mateo. Dialogul este improvizat la faţa locului, unde eu n-am fost. Mateo se răstea la călugărul care bolborosea ceva. Noroc că scena a fost trasă la cadru larg, nu le vedeai feţele, doar doi oameni care se îmbrînceau, şi la urmă Mateo încerca să-şi strîngă adversarul de gît.

Atunci apăreau jandarmii şi realizai că au fost chemaţi de călugăr. I-am pus nişte vorbe din off, despre ispăşire şi iertare, ca să-i dau o motivaţie cît de cît, altfel de ce i-ar fi turnat? Sigur, el n-avea de unde să ştie cum au trăit, dar spectatorul ştia şi ideea ispăşirii putea să prindă, călugărul îi vindea ca să-i salveze într-un plan mai înalt.

Am scris vreo două-trei versiuni, totuşi lucrurile nu se legau organic şi pînă la urmă Dan a renunţat la toată scena. Dumnezeu a rămas oarecum

suspendat: o aşteptare vagă, apoi o speranţă înşelată, uite că nu le dă şi lor. Niciodată o aspiraţie. Pînă la urmă o absenţă. Ginel şi Mateo orfani o dată în plus…

Benzina a atins pragul psihologic de 6 lei/l. Kilogramul de cartofi a depăşit preţul kilogramului de portocale. La Vulcan, Olteniţa, Tîrgovişte şi Turnu Severin sute de oameni s-au îmbrîncit la inaugurarea unui lanţ de supermarketuri, pentru zahăr şi ulei la preţ redus. Pentru 50% din populaţie, comunismul a fost o idee bună aplicată greşit. Boc anunţă senin ieşirea din recesiune…

Nimic demn de reţinut. Nimic de spus. Nici un orizont. Sînt confuz, mînios. Trebuie să mă odihnesc, să uit, să mă rup. Să fac altceva, să simt că fac într-adevăr ceva. Sau, dacă nu, să nu fac nimic. Să-mi înfig picioarele în pămînt şi toate să treacă pe lîngă mine, ca o apă murdară, mîloasă…

Dar parcă pot? Gazetăria „cu tendinţă“, cînd e făcută şi după ureche, atinge culmea grotescului. La unul din posturile de ştiri (Boc zice „de atac“), o dezbatere despre datoriile la stat ale unor politicieni.

Moderatoarea pleacă de la un citat din Traian Băsescu despre evaziune ca formă de atentat la siguranţa naţională, după care face o lungă listă de „atentatori“: Roberta Anastase, preşedintele Camerei Deputaţilor, Adriean Videanu, prim-vicepreşedintele PDL, Cristian Boureanu, deputat PDL, Valerian Vreme, ministru, etc.

Societăţile la care aceştia sînt acţionari apar cu datorii de zeci de mii pe un site al fiscului. Şi asta în condiţiile în care pensionarii sînt primii la plata impozitelor, cît sînt ei de săraci. Unul după altul, împricinaţii intervin telefonic, neagă datele prezentate, se indignează. De pildă, Roberta Anastase, afişată pe ecran cu 780.000 de lei, n-are decît un cupon la firma respectivă. Deci ce datorie are ea? Videanu se sufocă efectiv, el e acţionar

minoritar, dar ştie de la directorul societăţii că n-are nici o datorie, de unde cinci sute de mii? Intervin şi alţii, datoriile scad văzînd cu ochii. Totul este varză, moderatoarea răspunde iritărilor, nu vă certaţi cu noi, ci cu fiscul. Bomboana pe colivă, în final intră şeful fiscului, care-i arată că citeşte greşit pe site, să se uite pe ultima coloană, nu pe prima. Ne uităm cu toţii în direct: societatea la care Videanu deţine 25% avea la sfîrşitul anului un debit de 500 de lei. Ei, conchide moderatoarea, fiecare leu contează…

Ei nu pleacă de tot, pînă nu îi uiţi. Şi atunci tata n-a plecat. Nu de tot…

Ceva să le placă puştilor. Ei sînt publicul, pentru că numai ei mai visează.

Ce n-a înţeles critica: coerenţa personajului meu colectiv. Stafia care mă bîntuie: perdantul vremurilor noastre, inadaptat, visător frustrat. Dar mereu are o speranţă. Parcă ştie că joacă într-un film şi trebuie să dea satisfacţie. Păi ce facem aici? Ai avut o săptămînă grea. Intri în sală. Ai luat bere şi popcorn. Te uiţi la ecran şi te gîndeşti: ce poţi face pentru mine? M-am pus în pielea lui, m-am afundat, am fost el. M-am recunoscut în el. Dacă te iei după cariera mea publică, n-ai zice. Poate n-am spus marea poveste, dar de fiecare dată am mai adăugat ceva. Fiecare are dreptul la apărare. Şi l-am apărat cît am putut. Astăzi pare depăşit… Aş vrea să-l alin, dar nu ştiu cum. Îi sînt dator. Mi-a părut bine să îl revăd. Dar trebuie să rămînă în urmă. M-am hotărît…

Un fel de a cuprinde lumea. Autoexaminare. Să scriu jurnal. Dar şi dezvoltarea propriului personaj. Un fel de captură a mişcării cadru cu cadru, ca-n desenele animate. Emoţia vine din impresia de dinamism, omul sub vremi, timpul care aleargă bezmetic, viaţa care trece în gol şi alta nu mai primeşti, ai avut o şansă, asta a fost.

S-a mai strîns o spiră. Este ca un şarpe care te sufocă. Obsedant, tenace. Cînd opui rezistenţă, strînsoarea slăbeşte; în clipa în care îţi tragi sufletul, revine la loc.

Proiectul Turcan plus „femeia de la circ“ pare pe zi ce trece mai diluat. După primele contre pe tema palierelor de amenzi nou-introduse şi a scoaterii posturilor comerciale de sub protecţia *must carry*, iniţiatorii l-au retras. Însă imediat au depus altul, fără prevederile controversate. În continuare ciunteau atribuţiile CNA de avizare şi negociere internaţională în domeniu. Am protestat la Comisia de cultură a Camerei Deputaţilor şi s-a revenit, ca şi cînd ar fi fost o scăpare, să nu mai vorbim despre asta. De cîteva săptămîni vorbim discuţii. Multe dintre articolele noului proiect sînt doar preluări din vechiul Cod al audiovizualului, astăzi abrogat. Le-am explicat în ce haos legislativ intrăm şi iarăşi au fost de acord; nu-i nimic, o să preluăm din noul Cod. Bine, dar acesta e oricum în vigoare, nu are sens. Ba da, zic ei, e mai bine să aibă putere de lege.

Norme de detaliu, destinate să ţină pasul cu schimbările tehnologice într-un domeniu atît de dinamic, odată aduse în lege, vor îngheţa pentru ani buni. Cîinele de pază al democraţiei a adormit, hipnotizat, în faţa acestui proiect steril, stufos şi stupid, care nu pare să-şi propună mai nimic şi nu schimbă în esenţă nimic. Un fel de „noi ne facem că facem“. Ultimele articole, cele privind regimul sancţionatoriu, au trecut şi cîinele nici măcar n-a mîrîit. Un cuvînt, un singur cuvînt, introdus într-un text ce părea ca şi pînă acum şi lucrurile vor lua cu totul alt curs.

Cuvîntul „progresiv“. Pentru încălcarea aceluiaşi articol din noua lege, CNA va fi obligat să aplice posturilor amenzi în mod progresiv. Marja de apreciere nu va mai fi pe toată plaja, în funcţie de gravitatea încălcării, ci doar de la ultima amendă în sus. Foarte probabil, suma anuală se va dubla sau chiar se va tripla. Dar am vorbit singur. S-a pus la vot înainte ca

reprezentanţii media să se dezmeticească. Îmi venea să strig: „Deşteptarea!“.

Şi opoziţia a dormit în front, au fost doar două abţineri. Laţul s-a strîns iarăşi pe nebăgare de seamă.

I-am subestimat. Am fost superficial; păreau depăşiţi şi atît de îngălaţi. Cînd colo au marcat în ultimul minut. Nu-mi rămîne decît s-o iau de la cap la Senat. Nu e asta ultima Cameră…

Aprilie

Asta o să ajungă „Cartea cu Turcani“: o săptămînă el, o săptămînă ea. Presiunea este continuă. Acum e rîndul lui; măcar e mai amuzant.

A venit în faţa Consiliului într-un caz de aşa-zisă cenzură. O ziaristă de la Antena 3 şi-a depus demisia după ce a eşuat în încercarea de a face un interviu cu preşedintele Băsescu. Era momentul cînd România şovăia să ia o poziţie clară în chestiunea Libiei. Revoluţia arabă s-a împotmolit în deşert. Bengazi, unde armata colonelului Gaddafi, la putere de patruzeci de ani, mai are puţin şi-i aruncă pe rebeli în mare. Se vorbeşte de mii de morţi. Lumea civilizată a improvizat o coaliţie a bunăvoinţei condusă de Franţa, la care n-am fost invitaţi sau n-am binevoit să participăm, am aşteptat implicarea NATO, care nu ştiu ce aştepta. Democraţiile occidentale sprijină de sus revoluţia arabă, aspiraţia spre libertate, egalitate şi fraternitate; au impus o zonă de restricţie aeriană.

Este momentul în care ziarista de la Antena 3 a propus interviul şi redactorul-şef a fost de acord. S-a trimis solicitarea la Administraţia Prezidenţială, care a acceptat-o. Dar ulterior directorul general a susţinut că nu e de acord cu condiţiile, de ce să meargă echipa de filmare la Cotroceni

şi să nu vină Băsescu în studio? Poate că e cusută cu aţă albă, dar de aici şi pînă la cenzură e cale lungă. Nu-l vor pe Băsescu, ei şi? Trebuie să fie peste tot?

În faţa Consiliului, Turcan a vorbit cu patos şi fior de Palatul Cotroceni ca despre un simbol al poporului român. Ca şi cînd preşedintele n-ar merge frecvent în studiourile TVR, inclusiv în cazul Libia. Despre care vorbise şi la Realitatea. Adică subiectul era fumat. Dar Turcan era convins că era un caz de cenzură. „Colegii mei propuşi de ei“ l-au susţinut în cor, sigur, sigur, sigur, sigur. După care mi-au făcut capul mare. Vorbim la nesfîrşit despre cenzurarea unui interviu care nu s-a realizat niciodată. S-a întors lumea pe dos.

Am vorbit cu Andi s-o ia el. O fi trafic de influenţă? Vechiul meu prieten Andi Lăzescu a ajuns printr-o conjunctură norocoasă să preia televiziunea publică. A mai fost acolo, ca director de programe, imediat după ce am plecat eu la guvern. Cînd s-a prăbuşit guvernarea Convenţiei Democratice a zburat şi el. Eu m-am oprit la CNA, el şi-a făcut firmă şi chiar a vîndut vin. Am rămas prieteni, dar nu vorbim despre asta în public, ne face rău la amîndoi. Cînd şi cînd ne vedem într-un restaurant mic şi întunecos. Bem un vin bun. Vine vorba de ziarista de la Antenă. N-are un CV rău. La audiere a venit şi l-a pus pe masă Consiliului. M-am simţit aiurea, parcă eram la forţele de muncă. M-am tot gîndit… „N-o iei tu?“ „Nu ştiu“, zice Andi. „Sînt în pom cu banii…“

Confesiunea, un gen minor? Sigur că nu e operă de artă, dar pentru mine e o opţiune legitimă, ca oricare alta: roman, eseu, film… Să scriu jurnal nu e ca şi cînd aş culege firmituri de pe jos. Nu ajunge ca fragmentele, cioburile pe care cade lumina să fie relevante în sine, esenţe în doze mici. Ele trebuie şi să se integreze într-un ansamblu unitar, în care lucrurile se contopesc şi au sens. Şi trebuie să te mişte. De aici impresia de real, de

viaţă care se revarsă pe hîrtie, cînd de fapt jurnalul operează în permanenţă cu un singur unghi, subiectiv. Nu neapărat cum a fost, deşi este şi asta. Ci cum m-a marcat.

Lupte grele pe ce a mai rămas din Realitatea TV. Dacă la Antena 3 „colegii mei trimişi de ei“ forţează un caz de aşa-zisă cenzură, la celălalt post de ştiri încearcă să obţină o ingerinţă.

Patronul (prin copii) scăpătat a adus în casă un investitor, Sebastian Ghiţă, cu grupul său Asesoft, pe post de manager, dar pînă la urmă s-au luat de gît. Două zile studiourile au funcţionat cu bodyguarzii la uşă, o emisiune a fost scoasă de pe post, doi jurnalişti, Adrian Ursu şi Oana Stancu, şi-au pierdut slujba. Un director editorial, N. Popa, a fost eliberat din funcţie, dar a doua zi a fost angajat la Asesoft şi trimis ca reprezentant la Realitatea Media.

„Colegii mei trimişi de ei“ au cerut o serie de audieri: managerul, preşedintele CA Sorin Freciu, directorul general Sorin Enache, doar-doar or să rezulte nişte ingerinţe în politica editorială.

Aceeaşi logică strîmbă: ingerinţa nu mai e ceva exterior postului, de care noi ar trebui să-l apărăm, ci o manifestare intestină, o încurcătură de maţe de care se poate profita pentru a-l incrimina.

Cum, necum, să-l lovim cu ceva.

Christian Mititelu îmi bate obrazul: fac prea multe concesii. Am acceptat audierile şi dau declaraţii în doi peri despre legislaţia insuficientă. C.M. m-a angajat la BBC; cînd a ieşit la pensie, l-am propus eu la CNA. Temporizez, îi spun. Trag de fiecare zi pînă trece. Uneori îi înfrunt, alteori îi încurc…

Încă o dată mi se reiterează oferta: consul, mîine! Plecarea într-o lună, cu familia. Posturi, la alegere. Le spun că îmi pare rău, nu pot. Situaţia mea

familială şi aşa mai departe. Pînă la urmă chiar s-ar putea să-mi pară rău.

Şi totuşi am cîştigat la contestaţie. Amară victorie…

După încă o internare, analize, umilinţe şi reexaminări ale celor trei afecţiuni severe de care suferă, Inei i s-a recunoscut dreptul temporar la pensie de boală, gradul II. Măcar ea se va linişti. Mă gîndesc la ea ca la un înger întors, care mi-a fost dat ca să am eu grijă de el! Desigur, aşa ceva nu există. Sînt doar obosit, îmi închipui… Nu-i decît noptiera ei plină de pastile, vegheată de un cîine mic de pluş.

Un fel de sentiment al pericolului. Ca o presimţire… Ce va fi cu mine pînă la urmă? Care este finalul poveştii? O să mă fac bine?!

Risipirea în personaje… Ca un mozaic spart, împrăştiat. Dacă le strîngi la un loc şi le potriveşti în matrice, ies eu.

La Topalu, judeţul Constanţa, hoţii de fier vechi au pus la pămînt un stîlp de înaltă tensiune care deservea reţeaua uzinei nucleare de la Cernavodă. N-au furat mult, e greu cu căruţa, doar vreo cincizeci de kilograme. Restul a rămas pe cîmp, ca un schelet uriaş.

De reţinut pentru scenariul următor. E tulburătoare imaginea asta…

Nu mergem, ne tîrîm. Ne tîrîm pe cer. În Libia, NATO se limitează în continuare să ocupe spaţiul aerian, de unde dă „lovituri chirurgicale“: un tanc, un camion… Rebelii s-au mai consolidat, dar progrese semnificative nu sînt. Analiştii vorbesc despre campanie încropită, armistiţiu şi remiză. Americanii s-au lăsat pe spate şi aşteaptă ca regimul libian să se surpe din interior. Ieri l-am văzut pe Gaddafi prinzînd curaj; defila exuberant prin Tripoli într-o maşină decapotabilă, îşi încuraja fanii cu gesturi de vedetă pop. Se vorbeşte de 10.000 de morţi.

Fără bani, educaţie, viitor…

Mă gîndesc la filmul pe care n-o să-l fac niciodată, *Soldatul internaţional*. Ideea politică corectă după 11 septembrie 2001 este că mergem acolo unde dictaturile nasc şi cresc duşmani ai Occidentului tocmai pentru a schimba acest curs, dînd o şansă democraţiei. Însă, la sol, „cruciaţii“ în vestă antiglonţ sînt acolo mai degrabă pentru o şansă pe care n-o au acasă, o soldă mai mare, un credit care-i mînă din urmă, rata la apartament. Ei îşi rezolvă problemele de viaţă ţintind alţi dezmoşteniţi ca şi ei. Uneori se întîmplă invers şi sînt prezentaţi ca nişte accidente. Accidentele se întîmplă, nu-i aşa?!

Pe această falie va evolua personajul meu, care nici nu o realizează pînă cînd se surpă peste el şi e prea tîrziu. Cred că aş putea aduce ceva nou. Trebuie să ne înfruntăm demonii. Sau rămînem cu ei pe cap.

Să scriu literatură de film este într-un fel o aroganţă. De ce s-ar lua cineva după mine? E atît de uşor să mă înşel şi să-i antrenez şi pe alţii…

Îmi place să merg la filmări. Foarte rar am parte. Pentru mine este o evadare din cotidianul minor într-o altă dimensiune, o excursie într-o lume paralelă, excepţională. Apoi fereastra se închide la loc.

Multe producţii ale marilor case de film, mari investiţii de bani şi imaginaţie, sînt destinate puştilor ieşiţi din computer ca din ou. Numai ei mai visează şi mănîncă popcorn în fundul sălii. Ei sînt publicul. Ce-aş putea să le spun? Să-şi înfrunte demonii?!

Alo?! Alo!!!

Un demnitar la telefon. Aluziv, insinuant, ameninţător. Păi ce fac? N-am rezolvat o situaţie din colegiul lui. De care depinde viitorul meu în Consiliu, să fie clar. Niciodată n-am servit intereselor celor care au avut încredere în mine. Nimic n-am făcut, doar impresie. M-am folosit de factorul politic, dar nu m-am pus în slujba lui. Păi e corect? Şi m-am strecurat printre picături.

Dar el a avut mereu îndoieli. M-a mirosit. Ce dracu’ nu pricep?! Mă ştia băiat deştept. E timpul să-mi bag minţile în cap şi să rezolv problema lui. E corectă, e pe lege… Altfel, vor fi consecinţe care… mă-nţelegi? Şi pentru el, şi pentru mine. Vezi ce faci, măcar din instinct de conservare.

Aceeaşi problemă: îi poceşte oglinda. Ăştia nu sînt ei. Uneori un ministru, un parlamentar, alteori un primar sau şef de consiliu judeţean. De data aceasta, un primar. Brutal, primitiv, provincial. A venit tocmai de la marginea ţării, a lăsat treburile obştii. Conduce de mult un mare oraş. Oamenii sînt mulţumiţi şi-l realeg mereu. Şi m-am găsit eu, un mitică, un regăţean. D’aia merge ţara prost, de la Bucureşti! Dacă nu ştiu, să nu mă amestec. Am băgat în reţeaua de cablu a oraşului un post ostil lui! Ei bine, o s-o taie cu şanţuri de canalizare pînă renunţă. Şantiere peste şantiere! Asta vor oamenii. Încerc să rămîn calm, îi expun viziunea Consiliului şi a organismelor europene despre pluralismul surselor de informare.

Pleacă trîntind uşa: o să mă reclame peste tot! Da, ştiu, are conexiuni sus şi chiar rude. O dată în plus, n-o să fac nimic. Partea proastă e că încep să se prindă.

Un ziarist m-a întrebat, între altele, care e lucrul cel mai important pe care l-am făcut la CNA. Am răspuns: am ţinut locul ocupat. A zîmbit strîmb, a oprit reportofonul şi-a plecat. Dar eu vorbeam serios. Cu toate presiunile, n-am strîns şurubul. Dezbaterea a mers înainte, aşa şchioapă cum era.

Atîta risipă psihică, nervoasă, doar ca să ţin lucrurile, să nu degenereze, să nu se deşire de tot…

Stau în calea răului în stilul meu evaziv şi ambiguu, dar stau. Nu zic că nu mi-e frică. Aştept să se schimbe lucrurile. Fie şi pentru că, în felul meu, sînt de fapt un căpos. Ideea e să deosebesc răul, să-l identific corect. Să nu-l

confund. Mă antrenez să estimez corect, cum aleargă alţii pe stadion: azi două ture, mîine trei…

Problema e că şi el aşteaptă. Este un adversar foarte viclean. Şi nu oboseşte niciodată. Pînă la urmă o să muşte…

Trebuie să scriu prelegerea de lansare a lui *Fundesac* la Torino şi n-am nici o idee. Îmi pun nădejdea în vacanţa de Paşte, la Filipeşti.

Dar vom fi prea mulţi ca să am linişte. În plus, o să miroasă a miel şi cozonac, zeci de mesaje pe mobil: lumină din lumină, Paşte fericit! Se apropie plecarea şi eu n-am scris un rînd. Autorul n-ar trebui să vorbească, el s-a exprimat. Mai departe, alţii…

Dar am semnat contractul, nu mai am loc de întors, sînt „relatore“. Din păcate, n-am nici răgazul, nici dispoziţia. Poate o idee ar fi să nu vorbesc despre carte, ci despre cum s-a născut. Despre stagiul în minele din Valea Jiului şi ecoul năprasnic din sufletul meu. Despre încercarea ratată de a publica un volum de reportaje, intitulat *O lume fără cer*. Două edituri l-au respins, una după alta. Redactorii Florin Mugur şi I.B. Lefter zîmbeau jenaţi, cu ochii la pantofi – ce să-mi spună? N-am auzit de cenzură? Şi mai şi insist…

Din această frustrare s-a născut „Subomul“, ca operă de ficţiune. O tînguire fără speranţă a „omului nou“. O formă deghizată de a-l denunţa sub aparenţa unui roman poliţist.

Dincolo de orice, comunismul extirpă glanda libertăţii. Ce rămîne e un strigoi.

Sergiu Nicolaescu îşi anunţă demisia din PSD. Invocă nepotriviri de caracter cu conducerea. Se pare că a fost împins să plece din fruntea Comisiei de cultură a Senatului. I se reproşează că, pentru a-şi proteja interesele în cinematografie, e conciliant cu pedeleii, care au pus mîna pe TVR şi o folosesc ca unealtă de propagandă. O unealtă primitivă. Chiar ieri

am amendat o emisiune a Marinei Almăşan, liberă să se dezlănţuie într-o clonă a „Cîntării României“. Şi asta pe banii Ministerului Turismului. Cu Boc, Udrea şi Flutur într-o pensiune din Bucovina. Vorbe goale despre Paşte în „ţara fluturilor“. Elena Udrea îşi aminteşte ce gătea ea cînd n-o apăsa ministerul. Flutur a sădit un pom simbolic. Boc şi-a amintit cum „primea o haină, pantofi noi, era un moment al înnoirii“. Realizatoarea Marina Almăşan vrea să ştie dacă premierul Boc a fost un copil cuminţel. În mijloc era „o sfîntă masă“, plină cu de toate. Prin grija partidului, se înţelege. Acum se pare că PSD vrea un om energic în fruntea Comisiei senatoriale, care să compenseze militantismul Ralucăi Turcan, de la Cameră. O să fiu prins la mijloc.

Îmi amintesc audienţa la Sergiu Nicolaescu, în vremurile lui bune, vremurile roşii. Fusesem sfătuit să merg în audienţă la „senatorul cinematografiei“. „CNC-ul e vax“, mi-a spus amicul meu bine intenţionat. „Nu mişcă nimic fără el. Dacă nu eşti în graţii, nu faci nimic.“

Nicolaescu avea cabinetul în vechea clădire a Comitetului Central şi totul era aproape ca atunci. Coridoarele întunecoase, încăperile uriaşe, mocheta mucegăită, mobila demodată. Anticamera era plină de oameni din cinematografie, parcă eram la Buftea. Din cînd în cînd uşa biroului se deschidea şi înăuntru erau alţi cineaşti.

M-am gîndit că o să stau la coadă mult şi bine, dar nu a fost aşa. A ieşit cu un aer seniorial şi cu mîna întinsă. Avea zîmbetul comisarului Moldovan. Toţi curtenii s-au ridicat în picioare şi s-au înclinat. Dar el le-a făcut semn că nu trebuie. Ne-am retras şi simţeam săgeţi de invidie în spate.

Mi-a spus deschis că e îndoit în privinţa mea. Sînt talentat, i s-a spus, scenaristul lui Pintilie, foarte bine, şi datoria lui e să mă încurajeze, chiar dacă sînt un om de dreapta, din regimul Constantinescu. Totuşi am făcut un film antiromânesc, *Război în bucătărie*! Pentru el e de neînţeles. Şi nu poate trece peste asta. Ungurul din film e obtuz şi xenofob, dar românul e de-a dreptul criminal. Îi spun că a fost un accident în care fiecare are partea lui

de vină. Şi că adevărata victimă este Ildiko, femeia pe care ei şi-o dispută. L-am văzut cum se luminează. „E frumos“, a zis, şi i-a revenit zîmbetul comisarului. Mi-a mulţumit că am venit şi m-a condus pînă la lift.

Prea tîrziu şi *Terminus paradis* la Cluj, în cadrul integralei Lucian Pintilie. Mi-am adus aminte o vorbă a lui Pintilie: „Eu te-am atras în acest gen minor. Altfel scriai romane“.

Am făcut rău? Nu-mi dau seama. Oricum, e prea tîrziu…

Jurnal, sau despre neplăcerea de a răbda. Neplăcerea de a mă mişca între oameni cîinoşi, de a rătăci prin impostura generală. O cronică, dar şi o radiografie a derizoriului. Şi, în acelaşi timp, o formă de frondă. Dincolo de acestea, veşnica mea îndoială…

Spaima că nimic nu dăinuie, totul nu-i decît gesticulaţie cotidiană, cîine care îşi aleargă coada. Un joc grotesc de umbre pe un ecran în spatele căruia, oricît aş spera şi aş vrea să cred şi oricît aş căuta, nu-i decît un zid…

Mă obsedează ce să spun la Torino. „Personajele trebuie să se schimbe. Şi schimbarea să vină din ele.“ Am văzut asta într-un film. Publicul era fericit. Doar că eu nu m-am schimbat. Sînt tot aici: tipul care ne adaptează viaţa! Şi viaţa a rămas un chin…

Dar să revin la *Război în bucătărie*. *Romeo şi Julieta*, varianta interetnică. E filmul care mă doare cel mai tare, ar fi trebuit să aibă o soartă mai bună. Scriam atunci: „Acesta este un film avertisment. Şi în egală măsură o ficţiune. Ideea mi-a venit în martie ’90 la Tîrgu-Mureş, cînd fugeam pe străzi ca să nu fiu prins la mijloc şi strivit. Am încercat să reduc conflictul la esenţă, l-am înghesuit într-o bucătărie, unde continuă dezlănţuit, printre oale şi cratiţe, după aceeaşi logică a răului, numai pentru că protagoniştii sînt diferiţi“.

Însă nu puteam să fac o asemenea declaraţie politică în anii 2000 fără să fiu respins.

A fost un film fără noroc de la început. Dar a mai recuperat în timp. Trebuia să-l fac cu Stere Gulea, se ataşase de scenariu, i se părea important. Şi cred că experienţa lui, migala relaţiilor între personaje ar fi tras proiectul în sus. Să simţi că te paşte ceva. Măcinarea, acel „care pe care“ într-un spaţiu fără ieşire, pînă cînd lucrurile scapă de sub control. Ar fi fost un film psihologic. Dar Stere a fost numit la conducerea televiziunii publice. A luat scenariul cu el, dar n-a mai avut cum să-l facă. La rîndul meu, am fost atras în noua echipă, ca redactor-şef. Scenariul a ajuns pe mîna unui regizor tînăr, fost student al lui Gulea, Marius Barna.

Un debutant. Instinctiv, a mers pe „imposibila iubire“ dintre Imola şi dezertorul român. Lucrătorii televiziunii, crispaţi şi suspicioşi, au tergiversat cît au putut. Trebuia să fiu ferm, dar nu aveam destulă putere. Fără Gulea sus şi fără mine în ceafă filmul nu s-ar fi făcut niciodată. Cînd am intrat totuşi în producţie era iarnă şi filmam în cîmp la –20 °C. Devizul ciopîrţit a ajuns doar pentru 50 de minute, şi acelea pe 16 mm; aparatul de filmat arăta ca la începuturile cinematografiei. Abia mai tîrziu, cu Radu Gabrea la conducerea CNC, am reuşit „să-l gonflăm“. Marius a adunat din nou actorii, care mai îmbătrîniseră puţin. Decorurile se topiseră în ploaie, aşa că n-am mai putut filma decît interioare refăcute în platou. *Războiul* a ajuns pînă la urmă lungmetraj şi a fost copiat pe 35 mm la Budapesta.

Critica a fost împărţită, de la entuziasm (Florin Toma: „un film zguduitor“), o „izbîndă estetică“, la dezgust tovărăşesc (Tudor Caranfil: „detestabil politic, estetic primitiv“). Difuzorii s-au ţinut însă departe de un subiect atît de problematic. Nici posturile maghiare nu au fost interesate. TVR l-a închis în cutie, de unde l-a scos rar şi cu fereală: anul acesta, de 15 martie, ziua evenimentelor de la Tîrgu-Mureş, l-a dat pe TVR 3, un canal minor, rezervat staţiilor regionale. Fără nici o promovare şi fără să-l anunţe măcar în programul TV. Soarta lui a rămas ingrată pînă azi. La rîndul meu,

am greşit o dată în plus publicînd la repezeală scenariul la Editura Paralela 45, în loc să scriu cartea. Dar nu mai aveam putere. M-a sleit alergătura după bani, lupta de uzură cu producătorul, sărăcia mijloacelor, rezistenţa surdă a celor care se spălau pe mîini: hai să lăsăm naţionalismul în bucătărie, un fel de bătaie pe mici. Între timp au fost grozăvii mai mari: Bosnia, Kosovo… Ce să mai tulburăm apele?

Mai

Marea la Limassol, Cipru, de un albastru-verziu. Munţii galbeni, tociţi, istoviţi, coboară în mare. Turiştii pe plajă şi eu la costum şi cravată, în sala de conferinţe a hotelului Elias. E prima reuniune a autorităţilor de reglementare a audiovizualului din ţările Uniunii Europene. Reuşesc să introduc în declaraţia comună ideea de independenţă. „Noi, participanţii, ne reafirmăm independenţa…“ Faţă de guverne, se înţelege. Nu se spune în clar, inamicul rămîne nevăzut, totuşi e limpede. Seara, dineu de gală: sînt aşezat la masa preşedintelui republicii. M-au remarcat…

Încă o vizionare cu nervii întinşi. De data asta e sunetul. Dan Piţa m-a dus undeva în degajamentele Teatrului Giuleşti, s-au amenajat nişte studiouri acolo. Postsincroanele sînt gata, iar sunetistul l-a transpus în Dolby surround; se aude fiecare şoaptă, fiecare foşnet. Un mare pas înainte, pe punctul de a fi făcut înapoi: se pare că producătorul, din motive financiare, va opta totuşi pentru stereo, iar mixajul nu va mai fi făcut la Paris, ci la Budapesta. Dan este ca un cazan sub presiune. „Dacă se întîmplă asta, eu nu mai semnez filmul“, spune el aşarnat. „Nu mă mai reprezintă.

Li-l pun în braţe şi la revedere. Să facă ce-or vrea! Să se spele pe cap!“ Pînă la urmă se rezolvă. Sunetul se face la Paris.

Supliciul fotografic continuă. Institutul Cultural nu s-a mulţumit cu imaginile pe care le-am trimis şi m-a dat pe mîna fotografului Mircea Struţeanu. Acesta lucrează cu institutul la un ciclu al scriitorilor români. Ca de obicei, n-am timp, trebuie să servesc patria, nu v-am spus că am „Steaua“? O să mă îngroape cu trei salve. Ce n-a văzut Filipeştiul… Încărcaţi! La ochi! Foc! Şi încă: la ochi, foc! Şi iar. Bărbaţii de la birt se vor minuna: ie-te-te, bă! Femeile or să-şi acopere gura cu palma. Dar puştilor o să le placă. Aşa sper. La urma urmei, ei sînt publicul. Sînt nevoit să-l chem pe fotograf la birou, o să evadez un ceas. Noroc că lucrează repede. Ne învîrtim pe străzile din spate: case vechi, delabrate, cu tencuiala căzută, ganguri mirosind a urină, graffiti. Şi peste toate subsemnatul, zîmbind condescendent, asta e, ce să-i faci, şi eu m-aş lipsi dacă aş putea… Struţeanu alege cele mai sordide colţuri. Oare mi-o fi citit cărţile? Bine că n-am scris mai mult.

Îi spun jurnal, pentru că însemnările sînt în timp real. Dar există şi memoria, imagini vechi, alterate, erori, vinovăţii. Nu încerc să mă justific. Adun rămăşiţe, le leg laolaltă. Apoi am să suflu peste ele: poate, poate…

Îmi fac curaj cu notele astea.

Jurnalul care integrează, dă coerenţă vieţii mele dezlînate. Ar trebui să pot s-o scriu. Nu-i decît o poveste. Ca la montaj. Derulez înainte, înapoi. Caut o noimă.

Memoria, „il seme del futuro“, sămînţa viitorului. Torino: un centru aristocrat, înghiţit de un oraş industrial. Şi cel mai mare salon internaţional de carte din Italia: Lingotto Fiere. Hale întregi, foste linii de montaj ale uzinelor Fiat, transformate în standuri de carte, săli de lansare, cafenele

literare. Sînt repartizat la „spazio autori“, alături de Doina Ruşti, Varujan Vosganian, Gabriela Adameşteanu, Bruno Mazzoni şi Angela Tarantino.

„Subomul“ se întoarce ca un strigoi. Ziarul stîngii, *Il Manifesto,* îi dedică o pagină întreagă sub titlul „I demoni della Romania“, cules cu litere de-o şchioapă.

„O societate unde apusul socialismului nu a fost urmat de răsăritul vreunei lumi noi“, scrie apăsat Marco Dotti. „Cum ajungi la fundul sacului? Cum se poate reduce totul la a munci, a trăi şi a muri în subteran, la zeci şi sute de metri adîncime, unde chiar şi şobolanii respiră cu dificultate, unde gazul (grizu) e mereu prezent, iar vîlva, monstrul care traversează mitologia popular-minieră, tulbură somnul muncitorilor? Cum poţi spera sau reînvia instinctul de a fugi dintr-un asemenea loc? Pur şi simplu nu se poate fugi. Niciodată.“

Urmează o trimitere la abatele Prévost, care în secolul al XVIII-lea a scris despre o comunitate îngropată de vie în minele din Suedia, oameni letargici care ies la suprafaţă doar în momente de panică şi sălbăticie. Apoi un citat din subsemnatul: „Trăind aici, la limita animalităţii, de ce vă miraţi cînd cineva trece dincolo?“. Şi din nou Dotti: „Poate acest proces de apropiere de starea animalică, încălcînd cu neglijenţă graniţele, este singurul mod de a scăpa? (…) Orizontul descris de Răsvan Popescu este plat, fără cer şi mai ales fără vreo altă transcendenţă în afara celei ce te trage inexorabil în jos“.

Editorul e fericit, este o cronică elogioasă. „Tot ziarul este plin de tine.“ Neapărat să-i scriu cîteva rînduri, neapărat.

Fac cea mai mare gafă din viaţa mea: dedic volumul „dlui Tascabili Bonanno“ – aşa scrie pe copertă. Dar numele lui e Mauro Bonanno. *Tascabili* înseamnă în italiană carte de buzunar, de la *tasca*. Traducătorul meu, Marco Cugno, fără încăpăţînarea căruia volumul nu s-ar fi născut

niciodată în Italia, mă lămureşte. Fug la Bonanno, să-mi retrag dedicaţia, dar nici nu vrea să audă, „E aşa originală“…

Pe ce lume trăim? Comedia *Blonda, chiorul şi piticul*, interzisă la Sala Dalles. Regizorul spune că directoarea i-a cerut să schimbe titlul, că se interpretează. Şi să scoată un personaj care seamănă cu Băsescu. „Mă nenoroceşti. Eu sînt pusă de ăştia“, i-ar fi mărturisit ea.

Scandalul e cît casa, directoarea spune că nu-i adevărat, a scos spectacolul pentru vulgaritate, se vorbeşte urît, dă şi un exemplu, se vorbeşte de „coiţe“. Să joace unde vor, nu la ea, e instituţie publică…

Băsescu mută inspirat, încă are reflexe bune: invită trupa să pună piesa la Cotroceni. S-a scos. Totuşi, titlul cred că va rămîne.

Ohrid, Macedonia. EPRA, platforma paneuropeană a autorităţilor de reglementare. Reiau, alături de Christian Mititelu, ideea independenţei, care în directivă e prinsă la nivel de principiu. Aşteptăm de la Comisia Europeană mecanisme concrete pentru a o asigura. Reprezentantul Comisiei, un olandez rubicond, se uită absent pe geam, se ridică ceaţa, se vede vila lui Tito. Peste lac, Albania. Cînd se lasă noaptea şi malul opus nu se mai vede poţi să te crezi la mare. Pînă cînd auzi broaştele.

Războiul nervilor continuă. Băsescu, prin Turcan, se plînge că Realitatea l-a atins în prestigiul instituţiei. Se insinuează o intenţie a preşedintelui de a se muta în vila Dante, care e mai mare decît reşedinţa actuală. În studioul aceluiaşi post, Boc se plînge, în direct, că i se răstălmăcesc declaraţiile, se va plînge la CNA.

Elena Udrea, despre motivaţia politicianului român: „Eu am intrat în politică cu Mercedes, genţi şi pantofi cu toc. Alţii au dat de bine după“. Ţara aparţine şmecherilor de România, şireţilor, învîrtiţilor, care au căpuşat-

o politic, economic şi mediatic şi o sug ca nişte paraziţi ce sînt. Tot ce pot e să-mi folosesc şiretenia ca să nu le aparţin.

La Torino, am fost eu însumi. N-am mai pus nici o mască. Dacă m-aş fi ţinut serios de scris, cu toate riscurile… Am avut un har, însă n-am avut timp de el. Ecoul stîrnit într-un tînăr impetuos ca Marco Dotti sau un veteran ca profesorul Cugno ar fi fost poate regula, nu excepţia. Dar m-am împrăştiat, m-am afundat, m-am rătăcit în bălării. Asta să fie pedeapsa mea? Să nu dramatizăm. E ziua mea, fac 49 de ani. Şi spectacolul trebuie să continue. Să sărbătorim aşadar.

N-am de lucru, îl sun pe Horia-Roman Patapievici, directorul Institutului Cultural Român, îi spun că la Torino totul a fost OK: standul, vîlvă în presă şi echipa ICR. Şi mi-a plăcut marketingul: ideea fotografiilor pe autobuze, sub forma clapelor unei maşini de scris. Torinezii se opreau pe trotuar şi se întrebau unii pe alţii: „Cine-s ăştia? Ia să vedem“. Replica e năucitoare. Îmi mulţumeşte, dar… A văzut el o emisiune în care publicul era anti-PDL şi Băsescu, iar moderatorul îl stîrnea. Nu e normal, era un public evident selecţionat cu intenţie. În general, sub preşedinţia mea, pe micile ecrane se petrec lucruri care depăşesc orice limite etc. Nu ştiam cum să mai închid.

Iunie

Filipeşti. Toată ziua m-a chinuit un om cu o motocoasă; parcă aveam un raliu în grădină. Nu îmi mai auzeam gîndurile în cap! Dar acum e linişte şi miroase a fîn proaspăt. În grădiniţă, Naşii cei bătrîni se ţin unul de altul,

pînă la poartă şi înapoi. „Hai să mai facem o dublă“, o încurajează el. „Trebuie răbdare.“

Abia văd să citesc, o să schimb dioptriile. Vasăzică merg pe 50. Dacă aş putea să merg mai încet…

Amestecul lumilor…

În scris, i-am apărat pe cei fără voce. În „funcţie“, pe cei care au ridicat vocea şi au spus: Nu! Nu aşa! Să ne luăm viaţa înapoi!

M-a sunat regizorul Andrei Gruzsniczki, caută un scenariu de perspectivă. Anul ăsta filmează, dar mai departe e pe uscat.

În noul val, Andrei face o figură aparte, de minimalist şi nu prea. A ucenicit pe lîngă Pintilie, la *Prea tîrziu* şi *Terminus*, şi Gabrea, la *Struma*. Apoi s-a lansat cu *Cealaltă Irina*, laconic, ritmat, un film despre autoamăgire, a zis critica.

Acum vrea o idee-forţă. Nu neapărat un scenariu cap-coadă, ştie că n-am timp. Dar un sinopsis, o schiţă, ceva trebuie să am eu prin sertare. Vreo viziune. O sămînţă de Cannes. El o s-o ude, o s-o îngrijească, să crească mare! Eventual semnăm împreună scenariul. M-am eschivat. Mi-a stat pe limbă să-i dau *Soldatul*. La un pas am fost să-i scriu trei pagini, să scap de el. Să mă mulţumesc cu puţin, puţin de tot. Să nu mai trag de mine. Şi chiar să nu-mi mai pese.

Fiecare zi care trece, altă însemnare. Caut unghiul potrivit. Dacă îl găsesc, totul o să se lege. O să fiu iarăşi bine.

O reclamă stupidă la detergent: „Bang şi murdăria dispare“. Ce mai film despre sinucidere ar ieşi…

Filipeşti. „Casa moşilor de vară“, fără moşi; n-am reuşit să-i aduc pe Naşi. Un gol dureros…

Lume, lume! Circul nostru vă prezintă: pompierul-piroman! O zi stinge, o zi dă foc! Astăzi dă foc! Cînd să intre lumea în concediu, Traian Băsescu scoate cartea naţionalismului din mînecă. Pretextul este reorganizarea administrativă a României, pentru care guvernul şi-ar putea angaja răspunderea. N-a văzut nimeni proiectul, totuşi se vorbeşte răspicat despre desfiinţarea judeţelor actuale şi comasarea lor în 8 regiuni. Şi repede: alegerile locale de anul viitor să se desfăşoare pe noua structură.

Fără nici o dezbatere, fără consultarea comunităţilor afectate, fără un studiu de impact… Pur şi simplu prin asumarea răspunderii. Iar această marionetă tristă, Emil Boc, pare gata să joace, fără nici o convingere, şi acest rol. Opoziţia îşi adună consilierii judeţeni, cere referendumuri locale, promite moţiune de cenzură. Şi protest civil.

Dar cel mai tare ripostează UDMR, pe care n-a consultat-o nimeni. Are propriul proiect cu 16 regiuni. S-ar reface astfel vechiul Ţinut Secuiesc, pe structura judeţelor Harghita, Covasna şi Mureş. În formula de 8 regiuni, acestea se comasează cu altele, în care românii sînt net majoritari. Capitala noii structuri ar urma să fie Alba Iulia. În dispută este antrenată Ungaria, care prin vocea vicepremierului spune că „este o problemă de viaţă şi de moarte pentru comunitatea maghiară din Transilvania să rămînă unită“. El cere României „să nu schimbe harta etnică“.

Baconschi îl convoacă pe ambasadorul Ungariei la minister, îşi exprimă „nedumerirea, perplexitatea, dezacordul“, vorbeşte despre „o imixtiune supărătoare în problemele noastre interne“. Primarii nu se lasă mai prejos. La Tîrgu-Mureş, edilul spune că nu poate merge „la săpat grădina cu doi handicapaţi“, Harghita şi Covasna sînt judeţe sărace. Primarul Budapestei vrea să schimbe steagul oraşului, care, nu ştiu cum, e roşu, galben şi albastru.

La Bucureşti, UDMR ameninţă guvernul cu retragerea sprijinului. Naţionaliştii maghiari pluseează. Toró Tibor lansează ideea unei a doua

regiuni „cu statut special“ în Sălaj, Bihor şi Satu Mare, unde locuiesc 500.000 de maghiari. Se caută modele: Tirolul de Sud, Catalonia…

În secuime, Tamás Sándor spune: „Vom ieşi în stradă în prima fază, fără arme“. Vicepreşedintele Parlamentului Europei László To´´kés vorbeşte despre politica perfidă de românizare care, „dacă nu se întrerupe, vom pieri“. Şeful PDL Covasna, un oarecare Manolăchescu, crede că „politicienii nu doresc un Kosovo, nici sînge pe străzi; dacă o fi, ori ne batem ca orbii, ori plecăm“.

La televizor, Ciuvică despre Băsescu: „a deschis larg porţile balamucului!“. De ce face asta? Dislocarea baronilor, destructurarea partidelor, amînarea alegerilor, scoaterea UDMR de la guvernare? Nici una nu stă în picioare, cel puţin potrivit logicii convenţionale. Doar dacă vrea criza perfectă. Cel mai probabil, Băsescu încearcă să contracareze legea statutului minorităţilor, promovată de UDMR. Să recîştige sau măcar să nu piardă prea mult din electoratul ardelean. Ce performanţă: cu UDMR la guvernare şi cu uşa naţionalismului de perete…

Încă o ofensivă. „Micii monştri“ nu obosesc niciodată. Uite-i cum înaintează grăbiţi pe două direcţii. Una ar fi emiterea unui act normativ care să interzică accesul în funcţii de demnitate publică peste 65 de ani. Egalitatea tuturor cetăţenilor în faţa legii pensiilor, bla, bla… Efectul ar fi eliberarea a două posturi în CNA, pe care să le ocupe pedeleii, şi prin asta obţinerea controlului. Mai departe vorbesc singur, ca televizorul. A doua cale ar fi dislocarea unor membri, invocînd aşa-zise incompatibilităţi. Ar urma, probabil, contestaţii, procese. Opoziţia nu s-ar pune de-a curmezişul dacă locurile libere s-ar împărţi. Încerc să-i lămuresc că greşesc. Mi se spune că negocierile sînt avansate. De-aş mai duce-o pînă la toamnă…

Vodevil.

Numai gura e de noi. Vorbim despre „noua ordine instituţională“ şi „încununarea reformelor“, dar nimic nu se întîmplă. N-are cum. Revizuirea

Constituţiei este imposibilă în condiţiile raportului de forţe din Parlament, dar în dezbateri este în top. Reorganizarea Bucureştiului port la Dunăre a căzut, dar a fost imediat înlocuită cu reorganizarea întregii ţări, care în această etapă pare o petardă. Schimbarea guvernului, o pocnitoare, oricum sîntem la Boc-trei. Pînă şi combaterea marii corupţii a luat o pauză. În pofida agitaţiei generale, sîntem împotmoliţi pînă-n gît, nimic nu mai merge. Buboiul trebuie să se spargă…

Sever, finalist la Salonul internaţional de fotografie de la Arles, Franţa. Tema este „Timpul“. Sever participă cu un triptic, trei interioare bătrîneşti, din care unul de la Filipeşti. Personajele sînt vechile fotografii de familie, alb-negru, cu rame groase. Un sanctuar care face legătura între vii – care lipsesc din cadru – şi cei mai înainte adormiţi intermediază relaţia cu moartea. „Aceste fotografii modifică memoria trecutului şi uneori chiar îl înlocuiesc. Un portret de familie este o fotografie regizată, destinată să atîrne pe perete: scopul este să ne asigure că totul este în ordine“, scrie Sever pe site-ul galeriei.

Îndrăzneţ, este? Arta fără îndrăzneală nu există.

Economia ne strică cheful. Cît ne consumăm noi cu revizuirea Constituţiei, reforma statului, reorganizarea, regionalizarea… Într-un clasament al revistei *Global Finance*, în funcţie de puterea de cumpărare, România se plasează pe locul 68 în lume, după Botswana, Gabon şi Guineea Ecuatorială…

Andrei Pleşu, într-o emisiune cu Gabriel Liiceanu: „Cărţile sînt felul oamenilor de a avea aripi“.

Înseamnă că la Torino am zburat puţin…

Balamucul merge mai departe. Patru şefi de grupuri parlamentare au sesizat Comisiile de cultură că ar exista informaţii în legătură cu „trecutul

infracţional“ al unui membru CNA. Se pare că în spatele uşilor închise s-a căzut la pace: locul liber din Consiliu, conform algoritmului parlamentar, să rămînă opoziţiei cu condiţia să se mai elibereze repede unul pentru putere. Un fel de troc cu oameni. Cele două forţe politice şi-au şi adus candidaţii la audiere. Mai trebuie doar eliberat un scaun.

Constantin Duţu, membru CNA, e convocat în faţa Comisiilor reunite pentru a da explicaţii în legătură cu „eventuale condamnări“ vechi, în România şi Italia. „Dacă veţi înţelege să nu vă prezentaţi, vom considera aceste informaţii ca fiind adevărate şi, în consecinţă, vom declanşa procedura de demitere, prevăzută de legea audiovizualului“, scrie în invitaţie. Parcă ne-am întors în anii ’50!

Constantin Duţu merge la Parlament într-o stare de surescitare uşor de înţeles. Are 75 de ani, tensiune oscilantă şi multe probleme de sănătate. Depune un cazier alb, în care nu figurează nici o condamnare. Unul dintre dosarele vechi, întocmite din anii ’80, a avut ca obiect deţinerea de armă. S-a văzut atunci că era vorba de un pistol de jucărie, necesar pentru montarea spectacolului *Bonnie şi Clyde*. Mi l-a arătat şi mie. O imitaţie destul de bună, dar care nu trage nici cu apă. Totuşi, arată ca unul adevărat.

Discuţia e din ce în ce mai tensionată. Duţu denunţă hărţuiala politică. În momentul culminant scoate pistolul din servietă şi-l pune pe masa lui Sergiu Nicolaescu, care a văzut multă butaforie la viaţa lui. Raluca Turcan, care stă alături, sare în sus şi-l dă afară din sală pe Duţu. Emoţia ei se transmite presei, instantaneu apar ştiri în care Duţu „a scos pistolul în Parlament“. Şi chiar „l-a ameninţat pe Sergiu Nicolaescu!“. Cum e posibil să se intre cu arme în Parlament? Unde e SPP-ul, SRI-ul, Jandarmeria? În Congresul american ar fi fost arestat pe loc! În locul unei execuţii politice eşuate, mai mulţi jurnalişti scriu indignaţi despre „pistolarul de la CNA“. Ăsta e nivelul…

Pînă seara curg ştirile cu Duţu-pistolarul. Pe la şapte devine clar că UDMR respinge regionalizarea în varianta lui Băsescu. Încep veşnicele

speculaţii privind soarta coaliţiei, a guvernului… Pînă la lăsarea nopţii, Traian Băsescu aruncă încă o temă falsă – spune că regele Mihai e un trădător! Nu s-a întîmplat nimic deosebit, preşedintele era într-o emisiune pe cu totul alte teme. Ion Cristoiu, invitat şi el, i-a oferit ultimul număr din revista *Historia* pe care o editează şi care îl avea pe mareşalul Antonescu pe copertă. Şi jap!!! „Abdicarea regelui a fost un act de trădare a interesului naţional! Antonescu, care era prim-ministru, e considerat criminal de război, pentru holocaustul din România, iar regele Mihai, care era şeful statului, îşi primeşte averile înapoi şi i se iartă toate păcatele numai pentru că a fost slugă la ruşi?!" Ca şi cînd regele şi Antonescu ar fi fost în relaţia Băsescu-Boc. Reacţii pînă dimineaţă. O mulţime de istorici sar să scoată piatra din baltă. Zoe Petre spune că Traian Băsescu şi-a trădat adevărata natură. Apare „protestul trădătorilor", semnat de istorici, artişti, publicişti. Intervine fostul consilier prezidenţial Sebastian Lăzăroiu, azi ministrul Muncii; spune că Băsescu ar fi abdicat negociind ceva pentru ţară, nu pentru el! Fratele preşedintelui, Mircea, declară pur şi simplu: „Traian, în locul regelui, ar fi spus: «Împuşcaţi-mă!», nu ar fi abdicat". Istoricul Marius Oprea se întreabă: „Este regele gol, sau preşedintele beat?" şi conchide: „E beat de putere".

Trăim în visul urît al unui om ajuns preşedinte. Ne trage după el într-un coşmar care nu se mai termină…

În celebrul discurs din Parlament, de condamnare a comunismului „ilegitim şi criminal", preşedintele Băsescu vorbea despre „distrugerea continuităţii constituţionale a statului român prin abdicarea forţată a regelui Mihai". O fi uitat…

Adrian Sobaru, electricianul de la TVR care s-a aruncat de la balconul Parlamentului în semn de protest politic, a fost citat la poliţie în baza legii protecţiei muncii. Pe pieptul lui scria: „Ne-aţi ucis viitorul copiilor!".

Comisarul-şef Ionel Moraru spune că „incidentul a fost înregistrat ca accident de muncă, pentru că Sobaru era în timpul serviciului“.

Nu ne mai facem bine…

Un vers dintr-un cîntec: „Vom înţelege totul, puţin cîte puţin“. Şi dacă nu?

Inaugurări. Două staţii de metrou, pe segmentul Bucureştii Noi, început din perioada Ceauşescu. Cum ar veni, două staţii în 20 de ani. Pasajul Basarab, peste calea ferată, început de Băsescu pe cînd era primar, continuat de Videanu, terminat de Oprescu. Una peste alta, 8 ani. Autostrada „Transilvania“ bate pasul pe loc, dar Boc inaugurează triumfal jumătate din centura ocolitoare a Clujului. Europa, păzea! Venim tare din urmă!

Octavian Paler, în reluare, digresiuni la Antena 3: „Pentru mine România este o fatalitate. M-am născut aici şi nu pot ieşi din acest destin (…). De fapt, sînt un om exasperat“.

Dacă n-aş şti că e mort, aş crede că vorbeşte azi.

Scrisoare de la ICR Veneţia: vor să organizeze o lansare a cărţii în toamnă, însoţită de o proiecţie a filmului. Cuvîntul scris şi imaginea, împreună. Au publicul cel mai avizat, studenţi, universitari. Subomul! Se ţine scai de mine, ca un strigoi. N-am ales eu. N-aş fi putut alege altfel.

Turcan (ea) încearcă să trimită mingea la CNA, unde „ai lor“ s-o mai joace o dată. Îmi trimite o scrisoare indignată prin care cere „să punem în discuţie comportamentul dlui Duţu“. Şi mai vrea să ştie poziţia noastră „faţă de eventuale condamnări“.

Mă pufneşte rîsul; parcă am fi la organizaţia sătească a PCR. Să-l înfierăm, tovarăşi! Nici n-o mai pun în Consiliu, îi spun că n-am temei legal, cazierul e alb.

O să joc jocul ăsta pînă se termină. Mă fac că nu pricep, nu ies la bătaie. Stau pe fundul terenului şi dau mingea înapoi, de fiecare dată. Aşteptare încordată. Nu pot să punctez, dar pot să nu pierd. Să vedem cine oboseşte primul. Eu nu mă opresc…

Iulie

Ce valoare mai are şcoala? E dezastru la bacalaureat: cele mai proaste rezultate din istoria învăţămîntului românesc – 6 din 10 elevi au picat, 85.000 de contestaţii. Universităţile, disperate: au mai multe locuri decît absolvenţi de liceu. În Timiş şi Mehedinţi au promovat sub 30%, în Giurgiu – 20%. Ministrul Educaţiei se declară întristat. Aceasta este România, declară el patetic. Apoi ne cheamă să „stăm cu fruntea sus, nu cu mîna întinsă“. În 20 de licee, nici un absolvent. Un băiat s-a împuşcat în cap cu arma tatălui, care era pădurar. Se caută febril vinovaţii: elevii, părinţii, profesorii, camerele de supraveghere… Unde nu s-au montat camere, media e net superioară. Presa vorbeşte despre „generaţia respinşilor“, „generaţia distrusă“. „După doisprezece ani de învăţătură, elevii noştri nu iau bac-ul“, constată o tînără crainică de şcoală nouă.

Ce pretenţii să ai? Hai să lăsăm exemplul de succes al ministrului de Interne, Traian Igaş, care a terminat liceul la 24 de ani şi care pronunţă „branconaj“. Chiar ministrul Educaţiei, providenţialul Funeriu, este persecutat de gramatică. Zice: „Problemele învăţămîntului este că…“. Tocmai a spus ritos de la tribuna Parlamentului: „«colegi» este un substantiv de gen neutru“. Apoi a pretins că se pregătea să spună „cadru“, însă chiar atunci l-a provocat un senator din opoziţie, i-a zis „colega“. El a

vrut să replice, însă nu s-a mai putut concentra, cum-necum i-a ieşit „colegi“ în loc de „cadru“. O fi de la reformă…

Colegul Gelu Trandafir îmi mărturiseşte: „Eu sînt cu Băsescu pînă la moarte“. Vine la serviciu în cămaşă portocalie. Acum zece ani, cînd lucram amîndoi în administraţia ţărănisto-liberală, era cu Coposu pînă la moarte. Înţeleg tîrziu că era vorba de moartea lui Coposu.

Este rîndul Rusiei să protesteze: în interviul de la B1 în care l-a făcut trădător pe rege, Băsescu a zis că în 1941 ar fi dat ordinul de trecere a Prutului, ca şi Antonescu.

„Sfidare neruşinată“, spune Ministerul rus de Externe. Preşedintele Medvedev profită ca să intre pe o poziţie ofensivă la summitul Rusia/NATO, invocă „memoria victimelor“.

Să zicem că aş fi un soldat şi în fiecare dimineaţă scot capul din tranşee. Şi mereu inamicul e altul. Zău dacă mai înţeleg ceva.

Stelian Tănase crede că nimic nu-i întîmplător. M-am întîlnit cu studenţii lui de la masterat – comunicare. Seara, în grădina vilei sale. O grădină mică, sufocantă. Aici îşi scrie cărţile. Iedera care ne înconjoară, flori roşii ca nişte mici trompete ieşite din masa verde, curgătoare. O egretă de aramă la marginea unei fîntîni. Un whisky vechi de 18 ani. Stelian vede în politica lui Băsescu o abatere a atenţiei. De la disponibilizări, alimente şi medicamente scumpe la rege, unguri, ruşi… Să fie cu putinţă?

Întîlnire cu un manager TV. Ne cunoaştem de ani buni, am avut multe meciuri. Atunci conducea cel mai incisiv post antiputere. Azi construieşte alternativa la aceasta. Nu va lăuda guvernarea, dar îi va ataca pe cei care o atacă. Mulţi dintre ei formaţi chiar de el. „Există încă o nişă pro-Băsescu. Sigur, nu mai mult de 15-20%, dar e suficient loc de dezvoltare“, spune el

pragmatic. Sînt curios cum a trecut de la stînga la dreapta, promit să nu-l judec. Zice că fostul său patron l-a împins. Din aproape în aproape, i-a redus atribuţiile.

„M-a transformat în ficus şi m-a scos la poartă. Acum se miră că am plecat. Şi nu mi-am luat nici banii pe acţiuni. Ce pot să fac?“ Acum să vezi răfuieli deontologice.

Elena Udrea, huiduită copios la meciul de box Bute-Mendy. Campionul mondial Lucian Bute şi-a pus centura în joc şi a cîştigat prin knock-out în repriza a patra. Un huo prelung, general, cînd Bute a încercat să-i mulţumească „doamnei“, fără de care meciul nu s-ar fi putut disputa la Bucureşti. „Nici o faptă bună nu rămîne nepedepsită“, zice ea şi surîde larg. A cheltuit aproape două milioane de euro, bani europeni. Nu e şic?!

Important este sistemul de raportare. Puşa este oprită pe stradă în Filipeşti de unul care ne-a văzut împreună; nu ştie de unde să mă ia. Mătuşa mea îi spune că am scris nişte cărţi şi nişte filme. Nici o reacţie. Atunci îi spune că m-a văzut mai demult pe ecran, făceam emisiuni. Nimic. Şi a făcut şi politică, admite ea exasperată. Nici un ecou. Omul vrea să ştie unde stau, cînd vin în sat. Păi, zice mătuşa mea epuizată, cam peste drum de magazinul lui Bombică. A, zice omul, îl ştiu. Face multe grătare…

Naşul îmi mărturiseşte că nu mîngîie cîinele pentru că ar trebui să se spele apoi pe mîini şi chiuveta e tocmai în casă, să tot fie vreo 10 m pînă la baie. Ursu se freacă de picioarele lui, în curte, gata să-l dea jos. Îi strig să-i pună mîna-n cap şi se va linişti imediat. Naşul preferă să se clatine periculos, mai ales cînd Ursu se scarpină de baston. E un cîine mare şi Naşul abia se ţine pe picioare. Ravagiile bătrîneţii…

Ţara mea…

32% din profesorii candidaţi la examenul de titularizare n-au reuşit să ia nota 5. 19% au părăsit sala invocînd motive de sănătate după ce au văzut

subiectele. 52 de profesori au dat foaia albă. Ce pretenţii să mai ai de la elevi?…

Comedie cu jandarmi, în stilul Louis de Funès. Zece jandarmi păzeau un tren cu armament, plecat din Braşov cu destinaţia Bulgaria. Pe la Stăneşti (jud. Giurgiu), trenul opreşte în cîmp pentru că mecanicul are un şmen: a scos nişte motorină din rezervor şi o vinde unui necunoscut care a tras maşina lîngă locomotivă.

Jandarmii nu coboară, este o oprire neautorizată, nu ştiu ce să facă. Şi mai e şi caniculă. Şeful gărzii îl întreabă pe mecanic: ce faci, mă? şi el spune că are o problemă personală, nu durează mult. Jandarmii rămîn în vagonul de gardă, care este primul din garnitură; stau şi se uită cum mecanicul vinde motorină cu canistra.

Cînd în sfîrşit trenul ajunge în vama Giurgiu, un ceferist vede că un sigiliu e rupt. Vagonul 13 a fost spart, lipsesc cîteva lăzi cu focoase. Din acelea folosite la detonarea încărcăturilor artizanale în Afganistan. Jandarmii sînt duşi la Parchetul militar. Audieri-maraton, pe mai multe piste. Cine să fie interesat de nişte focoase? Speranţa e la hoţii de fier vechi: dacă au fost ei, măcar nu ştiu să le folosească. Să nu rămînă fără o mînă…

Televizorul…

Ina spune: ai fi putut face altceva. În principiu, dar trăim într-o lume a întrebărilor fundamentale gen: oare toţi detergenţii sînt la fel?! Revelaţii: preţurile sînt întotdeauna o surpriză! Ce să fac? Mă adaptez…

Pauză de respiraţie

Christian Mititelu ne-a pus la dispoziţie casa lui din Londra. Pur şi simplu ne-a dat cheia şi a plecat. Un cartier *middle class*, locuinţe-tip; doar culoarea diferă. Parter plus etaj, cu *bow window* la stradă, salon şi bucătărie la parter şi trei camere sus. Scară interioară din lemn. În baie tragi de-un lanţ ca să aprinzi lumina. Grădină mică cu eucalipt în spate, gard în gard cu

un parc plin de veveriţe, care a fost odată cimitir; încă se păstrează crucile şi pietrele tombale. Duminică am văzut o femeie în costum de baie întinsă pe o lespede veche. Morţii şi viii, laolaltă…

Parcurile, autobuzele fără locuri în picioare, metroul la trei minute, ordinea, civilitatea, normalitatea. O să vină ziua şi pentru noi? O s-o apuc?

Tate Modern Gallery. Admiram o serie a lui Matisse, patru nuduri din bronz văzute din spate, realizate pe parcursul a douăzeci de ani (1910-1930). Siluete de femei la baie, iniţial cît se poate de realiste, treptat din ce în ce mai abstracte, abia recognoscibile. În ultima se vede doar părul lung, strîns în coadă, pe spatele plat. Şi deodată apare un grup de orbi vîrstnici, cu mănuşi albe, ce păreau conduşi de un cîine. S-au aşezat pe nişte scaune metalice mobile în jurul grupului statuar. Imediat a apărut şi ghidul. Le-a descris ce aveau în faţă şi le-a vorbit despre evoluţia lui Matisse spre cubism. După care a invitat orbii să pipăie statuile, în ordine cronologică.

Aceştia au procedat metodic, de la cap la gît, apoi în jos, pe muşchii spatelui încordat. Turiştii urmăreau amuzaţi această vizualizare cu mîinile înmănuşate şi făceau fotografii cu telefoanele mobile. Chicoteli cînd orbii ajungeau la fesele mari, cărnoase, din primii ani ai artistului. Mai încolo nu mai avea nici un haz.

O bere Guinness pe His Majesty Ship „Wellington“. De-a lungul Tamisei, nave care au făcut primul şi al doilea război mondial, ancorate pentru totdeauna. Puntea de comandă a lăsat locul tejghelei de mahon; turelele cu tunuri de 10,8 ţoli, meselor şi scaunelor din bambus. *Fish and chips…*

Pe malul stîng, cam în dreptul staţiei Temple, într-un zid, un medalion al unui jurnalist: G.W. Stroud. Scrie acolo că a fost apreciat pentru verticalitatea şi talentul puse în slujba comunităţii. Încerc să-mi imaginez aşa ceva la Bucureşti…

Westminster, „catedrala neamului“. Un fel de panteon. Îngropaţi laolaltă, regi şi poeţi, politicieni şi savanţi. Fiecare a făcut cîte ceva…

La BBC, Mubarak adus la proces într-o cuşcă de sîrmă, alături de cei doi fii. „The arab rising“ continuă în Siria, unde regimul Assad omoară zeci de manifestanţi pe zi. NATO s-a împotmolit în Libia.

Am vrut să văd Mankind Museum, pentru că mă intriga numele, dar era închis. Nu-mi rămîne decît să-mi imaginez. Felul omului de a fi, închis într-un muzeu.

O idee de ilustrare a acestui volum. Subsemnatul, cu o expresie înspăimîntată, ţinînd în dreptul feţei o ramă goală de televizor. Ecranul lipseşte, însă se mai văd butoanele în partea de jos.

O variantă poate mai reprezentativă pentru noi toţi: o fotografie din talcioc. O Dacie transformată în tarabă, de la capota motorului la portbagaj şi acoperiş. Găseşti orice: de la brice, tirbuşoane şi aparate casnice la cărţi poliţiste, de la cosmeticale la becuri şi chiar icoane…

August

Să scriu! Să umplu golul…

Din categoria scenariilor care trec pe lîngă mine: luptătorii din munţi. În biblioteca lui Christian descopăr volumul îngrijit de Ioana Arnăuţoiu (Mititelu). Este fiica locotenentului Toma Arnăuţoiu, condamnat la moarte şi executat în 1959 pentru luptă armată împotriva regimului comunist, lotul Făgăraş. Grupul a rezistat zece ani. Ioana a fost dată spre adopţie de

autorităţi. A aflat cine este abia după Revoluţie. În volumul *Luptătorii din munţi* a strîns toate documentele referitoare la grupul Arnăuţoiu: condamnări, declaraţii sub anchetă, procese-verbale de interogatoriu, note ale Securităţii, operaţiuni de scotocire, de infiltrare etc.

Mă urmăreşte o imagine foarte puternică: Toma Arnăuţoiu, în alergare, cu pistolul-mitralieră de gît şi copilul mic în raniţă, abia i se vede capul. Iată prima secvenţă. Ea singură face cît un film întreg.

Cum nu ştim noi să valorizăm „bunurile naţionale"… Nu vrem sau nu ştim să scoatem în faţă episodul partizanilor din munţi. Vorbim prea puţin despre asta. Ne lăudăm cu „rezistenţa prin cultură", nu cu cea armată! Zău, cît de proşti să fim?!

Un singur reper, un film HBO, *Portretul luptătorului la tinereţe*. Fuşerit, nedesăvîrşit. Regizat de Constantin Popescu, fiul producătorului Titi Popescu, de care mă leagă *Prea tîrziu* şi *Terminus*… Nu e rău, în scenele de acţiune foarte alerte în stil american Wyatt Earp în care se trage mult. Totuşi, e lungit şi aici. Titi a răsuflat greu.

Constantin Popescu…

M-a surprins pentru că eu îl ştiam de la primele scurtmetraje, în care mergea direct la esenţă. De pildă, într-un film pe care l-am jurizat la Festivalul „Anonimul", C.P. vorbeşte despre uniformizarea comunistă, în tente de gri şi cenuşiu. Personajul central este un tip în maiou, care are o slujbă-tip, stă într-un bloc-tip, într-un apartament-tip. Şi în fiecare dimineaţă duce gunoiul la ghena de pe scară înainte de a pleca la serviciu. Soţia face cafeaua, cu ochii cîrpiţi de somn. La un moment dat, în viaţa lui intervine o femeie din acelaşi bloc, aceeaşi scară. Personajul nostru mimează o delegaţie pentru a putea petrece noaptea cu ea. Dimineaţa totul arată la fel, femeia, apartamentul, blocurile gri, pe fereastră. Reflex, omul ia găleata de gunoi şi iese în maiou şi chiloţi la ghenă, unde dă peste nevastă-sa.

Portretul… e lung şi repetitiv, iar figurile nu sînt pregnante. Şeful grupului, Gavrilă Ogoranu, e printre alţii, abia se distinge. Culmea, în relief e securistul care-i vînează. Poate că asta a fost intenţia, un personaj colectiv. Acesta aleargă haotic prin pădure, trăgînd mereu peste umăr.

Un fel de adolescenţi întîrziaţi, aflaţi în tabără la munte, surprinşi de ceva neplăcut…

Înapoi în mahalaua noastră.

Ultima declaraţie a preşedintelui Băsescu, cu trimitere la o eventuală victorie a USL: „Constituţia spune că postul de premier revine partidului care a cîştigat 51%, nu spune nimic despre alianţe. Numai dacă fuzionează. Ca aliaţi au o mare problemă“.

Se agaţă de putere ca naufragiatul de-un pai.

M. Dinescu despre Băsescu: plăcerea conflictului îi încarcă bateria.

O firavă rază de soare la Filipeşti: se amplasează o sondă pe pămîntul nostru din deal. Este un loc mai îndepărtat care stă pîrloagă. Marea companie occidentală, deţinătoarea rezervelor româneşti de petrol, ne oferă 3.500 de lei anual, cu o mie sub salariul meu net pe lună. Dar Puşa e mulţumită. Oricum noi nu eram în stare să cultivăm locul, să fim cinstiţi, abia ne descurcăm în jurul casei. Aşa puţini cum sînt, banii ajung pentru gardul grădinii, care s-a rărit de tot. Via nu ştiu dacă mai poate fi salvată, s-a cam sălbăticit. Strugurii mari, care îţi umpleau gura, s-au mărunţit şi s-au înnegrit.

Am fost la cimitir şi i-am spus şi tatei. Sigur, nu cred că mă aude, totuşi i-am spus: uite aşa şi aşa… Am stat pînă s-a stins lumînarea.

Mă gîndesc la scenariul cu soldatul, tot nu reuşesc să încep.

În *Hurt Locker*, de Kate Bigelow, eroul care salvează lumea, în costum antibombă, întors din Irak în permisie, se simte pierdut într-un supermarket.

Soldatul meu e unul nevoit să lupte ca să poată merge la supermarket. Este soldatul lumii a doua…

Contrabandă cu maşina vămii. Nouă vameşi de la Stînca Costeşti arestaţi pentru contrabandă. Ţigările confiscate erau încărcate în maşina vămii pentru a fi duse la un depozit, unde nu mai ajungeau – pur şi simplu se întorceau la contrabandişti. Cîştigul se împărţea frăţeşte, toată lumea era mulţumită.

Evenimente familiare îmi dau ocazia să stau la aceeaşi masă cu tineri plecaţi din ţară, dar şi cu cei rămaşi aici. Şi unii, şi alţii studioşi, adaptabili şi mobili. Şi unii, şi alţii reuşiţi social, cu masterate, slujbe bune, case, maşini. Diferenţa: o anumită seninătate, deschidere şi încredere în semeni la cei întorşi temporar. Şi mai ales un zîmbet permanent, enervant. Ca şi cînd răul n-ar exista sau eventualitatea de a-l întîlni e atît de mică, încît pare ceva exterior şi excepţional. Un fel de accident. Încercînd să contureze viaţa din Australia fără să ne jignească, verişoara mea spune că acolo „e diferit“. Insist să definească asta. „Oamenii au mai puţine probleme.“ Şi zîmbeşte larg.

Cel mai bine ne exprimă Sfînta Maria Mare. Numai noi puteam face sărbătoare naţională din moartea, şi nu din naşterea Maicii Domnului. Restul a făcut pietatea. În timp, moartea s-a transformat în „adormire“ şi apoi în „ridicare la cer“, dar, oricum o luăm, este plecarea ei din viaţa aceasta.

Ei bine, la noi este o explozie imposibil de descris, un amestec de veselie trupească, de soare şi mare, de mici, bere şi manele asezonate cu Ziua Marinei, scafandri, antitero, agenţi infiltraţi în mulţime, bricul „Mircea“, toate pînzele sus, artificii, salve de tun, atacuri politice, ho, huo, aplaudaci, covoare de flori, ciocniri cu poliţia. Noaptea, carnaval la

Mamaia, femei în paiete, care alegorice, muzică dance, dezbateri principiale, ce facem cu Cazinoul, manechine topless. Şi totodată, tîrîşuri pe coate şi genunchi în jurul mănăstirilor, icoane făcătoare de minuni, pomeni electorale, rugăciuni fierbinţi, ajută-ne, Maică preacurată, pe noi, păcătoşii, că tu ne cunoşti: chefuim cu Dumnezeu…

Primul marinar al ţării nu s-a dus la Ziua Marinei. A fost totuşi huiduit în lipsă. Paparazzi l-au fotografiat de la distanţă la vila de protocol din Neptun; îşi plimba soţia cu barca, într-un spaţiu restricţionat. Doi oameni singuri, ascunşi de un dig cenuşiu…

Săptămîna trecută, paparazzi au surprins-o pe Elenea Udrea intrînd la Cotroceni. Turcan a dat din colţ în colţ, nu ştia nimic. Ulterior, s-a spus că ar fi fost totuşi o întîlnire cu cîţiva miniştri; nu s-au dat nume, nici tema întîlnirii. Ceva, cumva…

Bomboana pe colivă a pus-o Băsescu – a zis că nu ştie nimic, el a fost cu nevasta. „O fi fost la vreun consilier.“ Şi hăhăie.

Distracţia vulgului:

Nici o zi fără Elena Udrea. Astăzi, rochia ei, ultima modă: neagră cu steluţe albe, Dolce & Gabbana. Valoare de catalog: 17.000 de lire sterline. Ecranele se umplu de indignare, cum, în plină criză, unde este solidaritatea între guvernanţi şi guvernaţi? Şi îi mai stă şi prost. Elena Udrea e scîrbită, nu există o rochie de o asemenea valoare, a dat pe ea sub 800 de lire. Păcat că n-a păstrat chitanţa. Noi cu 800 de lire am stat două săptămîni la Londra.

Încă una cu Elena Udrea: de data aceasta ne propune „circuitul roşu“. Un fel de „pe urmele lui Nicolae Ceauşescu“. A fost ea în China, cu Boc, şi-a găsit interes. N-au venit cu un contract, dar măcar e o idee. Şi nu doar turiştii chinezi vor fi curioşi, în definitiv vorbim de ultimul mare dictator din Europa. Îmi imaginez traseul. Să zicem că începem la Tîrgu-Jiu, unde

Ceauşescu a stat închis alături de Gheorghiu-Dej, chiar în acelaşi dormitor. Apoi Doftana, că tot e-n ruină, Bucureşti – Comitetul Central, Casa Poporului etc. Palatul Snagov, despărţirea de Bobu şi Mănescu, care-i sărută mîinile, ar merge redată în ceară, gen Madame Tussaud. Şi încheiem la Tîrgovişte, „unde se mai păstrează zidul“. Poate şi sala celui mai mare simulacru de proces, în care chiar avocatul îl acuză de moartea a 60.000 de oameni. O aberaţie. Le dăm şi filmul execuţiei, în 3D, să se simtă bine. Cînd ea spune: „Mă băieţi, sînteţi ca copiii mei“. Şi pe urmă salva, interminabilă. Şi sînge peste tot. În drum spre aeroport, o haltă scurtă la Cimitirul Ghencea. Poate şi un suvenir, un tricou cu dictatorul zîmbind, carnetul lui de partid, ceva. Să vezi imaginea României…

În Libia, rebelii înaintează spre Tripoli, susţinuţi de bombardamentul NATO, care pregăteşte terenul. Este o chestiune de zile, cel mult săptămîni. Bucureştiul, autist, cu chiu cu vai recunoaşte Consiliul Naţional de Tranziţie ca „interlocutor valabil“.

Boc, mai liber la gură ca niciodată. N-ajunge că turuie tot timpul, acum a schimbat şi registrul, e undeva pe după blocuri. Ca de obicei, inspecta un tronson de drum cu ministrul Transporturilor, care dădea explicaţii despre cît de bine o să fie. Ziariştii însă tocmai descoperiseră o reclamă la viagra pe site-ul CFR-ului. Boagiu face gura pungă, zice: „Mulţumesc că m-aţi informat“. Şi Boc, fără să-l întrebe nimeni: „Eu ştiam că soarele şi tenisul…“ –întăresc penisul era continuarea.

Uite că întăresc CFR-ul.

Alegeri parţiale la Neamţ, într-un colegiu rural. Ţăranii primesc pungi verzi cu ulei, zahăr şi făină, plus o fotografie cu icoana Maicii Domnului. Pe verso scrie: „Dăruită de Adrian Rădulescu PDL. Sfinţită“.

Alţi alegători sînt plimbaţi gratuit în ziua votului cu autobuzul la mănăstiri, ca să se închine. Scurtă pauză la secţiile de votare; aşa, cît să-şi

dezmorţească picioarele.

Şeful campaniei PDL, primarul Gh. Ştefan, zis Pinalti, spune că a folosit „metode tradiţionale“. Nu mai e nici o măsură.

Satul 2 Mai

Ultimele zile ale verii. Ultimele fără griji…

Roi de lăstuni în curtea pensiunii, un adevărat regal aerian. Zbor frînt, în mare viteză, la rasul ierbii, cu răsuciri bruşte. Turiştii se minunează şi fac fotografii. Ai putea crede într-o coregrafie misterioasă, de o rară virtuozitate. Dar nu e decît o vînătoare. Peluza a fost tunsă şi gîzele nu mai au adăpost.

Vama Veche. Am fost aici! Am început *Purtătorul de cuvînt*, primul meu jurnal. Oricine are dreptul să-şi spună povestea… Casa de pe malul mării, cu fîntînă în curte, nu se mai vede, a fost înghiţită de pensiunile mari, din beton, înghesuite unele în altele. Vamaioţii de pe vremea mea vin cu copiii să se joace în nisip. Plaja e din ce în ce mai îngustă. Aici am plănuit un fel de „to do list“, treburi de făcut. Eram gata să rup lanţul! Atîtea lucruri de cuprins şi de exprimat! Am scris primele rînduri într-o grădină cu viţă-de-vie şi gard de piatră, în urmă cu zece ani. Ce-a fost de atunci?

Cel mai important, Sever a crescut şi e pe picioarele lui, la casa lui. Şi-a găsit drumul prin fotografie; să aşezi lumea cadru cu cadru. Dar asta a făcut-o el, nu eu. Pe cît a fost omeneşte posibil, am încercat s-o protejez pe Ina. Dar cît am reuşit? Eu nu sînt bine, nu sînt bine cu mine. Mă simt irosit. Mă rătăcesc, mă întunec. N-am ştiut să mă dedic. A fost un zbor de încercare şi atît. Sigur, s-au adunat nişte cărţi şi nişte filme, dar de la un punct aproape că mi-am abandonat scrisul. Mă exprim greu. Mă sufoc sub povara slujbei mele imposibile, duc apă cu ciurul. Mă tîrăsc de la o zi la alta, fără nici un orizont. Cînd îndrăznesc totuşi să iau pixul în mînă, ies surogate; mă trezesc scriind despre Băsescu şi Elena…

Septembrie

Filipeşti, „casa moşilor de vară“.

Cu banii pe doi ani plătiţi pentru sonda de pe deal abia reuşim să schimbăm gardul din fundul grădinii. Pe ultimii metri sîntem nevoiţi să rărim scîndurile, ca să ajungă. Şi nu-l mai vopsim, îl dăm cu păcură.

Soarta. Dacă mă năşteam american, aş fi scris despre toate grozăviile lumii. Aşa, trebuie să mă limitez la ale noastre. Singularitatea mea vine din despărţirea de un spaţiu chinuit şi îngust, care nu interesează pe nimeni.

Tocmai puneam aceste rînduri pe hîrtie cînd mi s-a terminat pixul. Pe masă era altul şi am dat să continui cu el. Dar s-a opus Naşul; era pixul lui. Să nu mă supăr, dar altul n-are. Şi cînd va avea nevoie de el pentru socotelile casei, ce va face?

Da, am uitat, nu se poate deplasa. La Bucureşti chiar şi pîinea o cumpără femeia de serviciu de pe scara blocului. Merge pînă la primul chioşc şi vine repede înapoi, să nu i se observe lipsa. Unde s-o trimită după pix? Dintr-odată văd totul mărit, ca printr-o lupă…

Mi-e frică?! Înseamnă că sînt conştient. Tîrîş, se apropie…

Pînă la urmă, ce-am vrut?! Nu spun ce am făcut, pentru că mare lucru n-a ieşit, dar măcar ce-am vrut? Ce-am încercat? Ce am sperat?!

Dincolo de o formă sau alta, să trăiesc cu folos. Să spun: am făcut tot ce-am putut. Dar nu pot. Sper măcar că mi-am păstrat luciditatea.

Pe Autostrada Soarelui, hoţii de cabluri electrice au pus la pămînt un stîlp de înaltă tensiune şi-au strîmbat alţi trei. Este a doua oară în acest an.

Poate că reuşeau, dar s-a făcut ziuă. Au luat vreo 100 m şi nişte ancore. Reparaţia va dura cîteva săptămîni. Bine că nu s-au prăjit…

Gaddafi a fugit! Dictatorul Libiei a intrat în pămînt. Algeria declară că nu i-a acordat azil. E probabil undeva în deşert, în vreun buncăr secret. Rebelii au intrat în Tripoli pînă-n dormitorul prezidenţial. „Televiziunea liberă“ repetă mereu imagini cu un revoluţionar exaltat purtînd celebra şapcă cu firet aurit şi la gît lanţul de aur al lui Gaddafi. Pe larg, transmisii din casa şi baia tiranului; faianţa, robinetele…

De la Londra la Sofia, ambasadele lui Gaddafi sînt evacuate pentru a face loc noilor autorităţi de tranziţie. Diplomaţia de la Bucureşti se obişnuieşte greu cu ideea schimbării. Tîrziu, cu prune-n gură şi cu rezerve faţă de rebeli.

Cîţiva ziarişti de la o publicaţie satirică au desprins placa „Marii Jamahirii Libiene Socialiste“ de pe zidul „biroului popular“ din Bucureşti şi au depus-o pe pragul Ministerului de Externe. Să priceapă Baconschi!

PDL se revopseşte! Să nu-l mai recunoşti, să zici că-i altul. Pungile cu zahăr şi ulei din campania PDL din Neamţ au fost verzi. Udrea vorbeşte despre o rebrenduire, un suflu nou. Doar că nu-i spune spălarea imaginii. Astăzi Boc a apărut în tricou verde la şcoala de vară a partidului, Flutur, la fel. „Sînt verde, sînt viu, periculos de viu“, a zis el. PDL îşi leapădă pielea portocalie ca un şarpe.

Caut, nu ştiu ce caut, caut… Măcar un sens pe hîrtie.

Tema mea este teama risipirii, a pierderii identităţii. Prea puţin şi prea rar sînt eu, cel adevărat. Timpul meu se scurge. Lista restanţelor creşte mereu.

Am scris puţin, prea puţin. Răsucelile vieţii mele…

Participarea la mersul poticnit al lucrurilor, la ordinea socială mă copleşeşte, mă rupe de la rosturile mele. Poate chiar să mă anihileze. Am scris puţin, prea puţin. Nu ştiu ce să fac. Mă agăţ de acest jurnal ca un înecat.

Este ca un alambic, filtrează frustrări, spaime, zădărnicii, furii, aşteptări, vise care nu se îndeplinesc, întîmplări şi acţiuni, „cîrlige“ de care să te agăţi, imagini şi cuvinte. Ce am pierdut? Pînă la urmă, aroma se împrăştie şi rămîne zaţul…

Pe mine nivelul dezbaterii publice mă depăşeşte. Stelian Tănase spune că are informaţii: preşedintele Băsescu e bolnav! Din mai multe surse, inclusiv de la Cotroceni. Oameni importanţi, cei care vehiculează informaţiile despre boala preşedintelui, o plasează diferit: „Coloană, rinichi, unii spun că nu mai bea…“. Şi tot el: „Sînt informaţii pe care nu le-am putut verifica. Punct“.

Intră prin telefon purtătorul de cuvînt al preşedinţiei, veşnicul Turcan: Traian Băsescu este sănătos, „Stelian Tănase suferă de o boală gravă, îi plac prea mult banii“.

Tănase ridică din umeri. Oricum, „dl Turcan e un om prea puţin educat, ce să mai vorbim“. Dacă tot a venit vorba, intră şi deputatul Mădălin Voicu, că tot era în studio: „Poate că preşedintele e sănătos la corp, dar la cap?“. Chicoteli în studio. Hai, gata, trecem la cianuri. Să vorbim despre exploatarea minieră Roşia Montană…

Filipeşti. „Toamna fetelor bătrîne“, caldă, nefiresc de caldă. Dealurile galbene, uscate. Gardul din fundul grădinii e gata, mai trebuie doar să-l dăm cu păcură, să nu-l pătrundă ploaia cînd o veni. Unul dintre lucrători, de care n-am auzit niciodată, le spune celorlalţi că a copilărit cu mine.

Înseamnă că m-am ajuns…

S-a sălbăticit via. Mă uit resemnat cum stîlpii putrezi cedează unul după altul sub povara viţei fără rod. Ce hamburg, ce ceazla, ce tămîioasă făcea odată! Astăzi nu ştiu dacă mai sînt zece butaşi buni; în rest, nişte boabe mici, negre şi acre. Bolta o mai ţinem pentru umbră. În fund, unde suportul a cedat complet, o coardă îndrăzneaţă s-a salvat căţărîndu-se într-un piersic. Cum mă agăţ eu de acest jurnal.

Dar mai pot să rodesc?!

1TV – apropiat primarului din Piatra Neamţ – a devenit un caz-şcoală. În alegerile parţiale a refuzat să încheie campania conform legii, cu o zi înaintea votului. Chipul electoral al candidatului PDL a rulat pe întreaga durată a zilei de sîmbătă, la fel şi în duminica votului: v-am dat, v-am făcut, v-am dres… Inspectorul nostru zonal s-a dus la post de două ori: inutil. Conducerea a fost de acord că încalcă flagrant legea, dar a continuat cu seninătate. „N-avem încotro“, i-au răspuns. La Bucureşti nu reuşim să dăm o sancţiune cu nici un chip. Fapta este unică în analele CNA şi Mihai Mălaimare (propus de PNL) cere amenda maximă, 100.000 lei. Colegii promovaţi de putere spun că nu-i decît un post local şi oricum Antena 3 face mai rău. Aşa că propun amenda minimă, 10.000. Schimb de vorbe grele, obrăznicii…

Ceva între grotesc şi burlesc, ne învîrtim după coadă din ce în ce mai repede, doar-doar… Începe o tîrguială ca la piaţă, mai dă, rumâne, mai lasă, jupîne… Încercarea mea de a aduce lucrurile la jumătate eşuează, „coaliţia“ nu acceptă un leu peste 30.000. Cel mai clar caz de încălcare a normelor electorale se amînă. Instituţia, paralizată. Ce semnal dăm noi? Sîntem orbi, surzi şi muţi! La locale, toate posturile de partid o să ni se urce-n cap.

Toate analizele, proaste. Atîta s-au ţinut de capul meu mama şi Ina şi soră-mea că pînă la urmă m-am înţepat. Rezultatul previzibil de care fugeam în subconştient: sînt ieşit din marjă la toţi parametrii. Nimic n-a

scăpat neatins: ficatul mărit, nisip la rinichi, inima bate neregulat, colesterol, zahăr în sînge, tulburări de vedere, tensiune… Dar ce n-am?! Car după mine un sac de pastile. Şi legume fierte. Stresul, zice medicul, ca o concluzie. Cu „s“ mare!

Din an în paşte, un motiv de satisfacţie. După trei ani de monitorizare a greşelilor de limbă, numărul acestora a scăzut pe ansamblu sub 50 pe lună. Sancţiuni au fost puţine, însă mediatizarea a fost maximă, mai ales în presa scrisă. Politica mea a fost să-i arăt cu degetul. Să le crape obrazul. Cînd am lansat programul cu Institutul de Lingvistică al Academiei, unele posturi treceau de 100. Se poate mai mult? Minuni nu se pot face. Uite ce dezastru la bac…

Enormă, uriaşă dezamăgire: „CNN-ul românesc“ devine pe zi ce trece o şuşă. Odată cu schimbarea acţionariatului, alunecă spre un canal de fapt divers. Ce revărsare de nunţi, divorţuri, partaje, infidelităţi, violuri, mortăciuni… Un fel de manea în care nimicul se învîrte în gol, la infinit. Culmea, audienţa a crescut semnificativ.

Nevoia de izolare

Filipeşti, programul ultima casă. Liniştit şi simplu. Să te retragi la timp. Să dispari încet, neştiut, să nu mai încurci locul. Să ieşi din lume. Ai fost acolo, dar n-ai stat mult. Ai întîlnit nişte oameni, te-ai confruntat, nu mai ştii de ce, ai cîştigat sau ai pierdut. Sau pur şi simplu ai trecut pe lîngă ei. Uneori a fost dramatic, alteori amuzant, dar una peste alta, intens. Cioburi, fragmente. Dacă reuşeşti să le pui în cuvinte, poate are sens. Poate înţelegi.

Dor, varianta „România 2011“, disoluţia familiei emigrante. Copii rămaşi de izbelişte… La Teremia Mare, o fetiţă de 12 ani a murit de foame după ce mama ei a plecat în Spania la muncă. Bunica n-a reuşit să-i ia locul

în sufletul copilului. Mama a revenit de cîteva ori, pînă cînd concubinul i-a interzis. Părăsită, fetiţa a căzut într-o depresie neagră, refuzînd să mai mănînce şi să vorbească. Bunica a dus-o la spital şi a lăsat-o acolo, oricum n-avea bani s-o ţină. O vreme a fost hrănită artificial printr-un tub introdus în stomac, dar în cele din urmă s-a stins. Cadavrul a fost cîntărit, conform procedurilor legale. Avea zece kilograme.

UNPR dă la Sectorul 5 cîte trei pîini celor care se înscriu în partid. Acţiunea se dovedeşte un succes, mulţime de sărmani stau la coadă să semneze adeziuni. Merge pe inima goală…

Octombrie

Cui pe cui se scoate!

Un om din Galaţi, fără dinţi în gură, a poftit la un măr. Bucata înghiţită i s-a oprit în gît. A fost dus de urgenţă la spital, care n-avea bronhoscop. S-a luat decizia transferării de urgenţă la Bucureşti, la 300 km distanţă. Din fericire, la ieşirea din oraş maşina Salvării a intrat într-o groapă atît de mare, încît pacientului i-a sărit mărul din gît.

Televiziunile de ştiri au ilustrat cazul cu imagini din *Albă ca zăpada*. Sîntem de desene animate…

Douăzeci de ani de la mineriade…

Institutul Cultural a aprobat lansarea lui *Fundesac* în italiană la Veneţia. Avionul prin München la dus şi Frankfurt la întors, deşi există cursă directă

low cost. Prezentarea va fi însoţită de vizionarea filmului regizat de Lucian Pintilie. Subomul, mereu actual…

Viziuni întunecate. Totuşi, dimineaţa nu se risipesc… La spitalul din Tîrgu-Jiu, bolnavii de cancer în fază terminală primesc algocalmin şi piafen.

Morfina s-a isprăvit de mult.

Sînt bun de aruncat. Hai să dăm asta la o parte. Să uităm, să trecem peste. Mă tîrăsc de la o pagină la alta, fără emoţie şi fără intensitate. Odată am avut ambiţii de explorator. Astăzi trag de mine, rătăcit într-un pustiu. Nu-mi mai pun problema direcţiei, am pierdut-o de prea multă vreme, nimicul aproape că m-a înghiţit. Mă concentrez doar asupra pasului următor. Merg înainte din nesupunere, orbit de vîntul încins.

Poate că nu voi ieşi niciodată, dar dacă mă opresc s-a isprăvit, asta-i sigur. Şi nu vreau. Nu sînt o victimă. Nu încă. Rămînem în legătură…

Deşi plouă de 12 ore, administraţia locală continuă să ude parcurile. Aspersoarele îşi rotesc inutil jeturile ca nişte fuioare sub perdeaua de apă, într-un dans ireal, rafinat şi absurd. Lipseşte doar fanfara din chioşc. Muzica!

De ce te plîngi mereu?! Doar nu lucrezi cu mîinile…

Puţină sare pe viaţă! Nu sînt doar un comentator resemnat, inutil. Săptămîna viitoare plec la Veneţia cu *Fundesac*. Va fi şi o seară de proiecţie a ecranizării romanului în cel mai bun cinematograf. Am două prelegeri de ţinut şi încă n-am scris un rînd, n-am apucat. Nu simt nici un impuls, doar obligaţia mă apasă. Trebuie neapărat să fug la Filipeşti, să mă extrag din cotidian, să ascult ploaia, să mă întorc în timp.

Subomul, sau despre abjecţia raporturilor umane într-o societate totalitară, cum ar spune editorul meu, Liiceanu. Despre produsul acestui experiment social în forma cea mai pură: un animal!

Din „epistola către veneţieni“

Am ajuns în Valea Jiului smuls de acasă, aruncat cu forţa legii într-un hău adînc şi ostil. Am încercat să mă închid în mine, să aştept să treacă stagiul obligatoriu. Garsoniera de la ultimul etaj, căsnicia mea, aflată la început, dragostea Inei m-ar fi putut proteja de angoasă ca o cochilie fericită. Însă suferinţa din jur era atît de atroce încît am fost pur şi simplu invadat, scos din mine şi tîrît în necunoscut. Mi-am dat seama că am fost prins în ceva ca un experiment, un uriaş laborator social. Mi-era frică să mă gîndesc mai departe. Oamenii descoperiţi în subterane nu păreau deloc conştienţi de apăsarea răului care îi înghiţise. Păşeau supuşi, cu capu-n pămînt, mînaţi ca-ntr-un abator. Oh, nu pot să mai trec o dată prin toate astea.

Pe cît e, pe-atît n-ajunge. Spune mai multe cuvinte! Ce greu se adună. Cărţile tale sînt nişte lame de ras! Ai tendinţa de a reduce totul la esenţă. Are sens în scris, pentru că totul s-a scris. Dar la Veneţia trebuie să vorbeşti, să turui pe puţin 30 de minute. Şi s-a mai îmbolnăvit şi traducătorul. O să fiu doar eu şi Dotti. Gîndeşte în termeni de scenă. Nu poţi să urci, să spui o frază şi să te dai jos. Este un spectacol şi sînt reguli. N-ajunge să le spui cum stă treaba. Trebuie să fii reflexiv, dar nu abstract şi plicticos. Să fii direct şi simplu, să spui ceva memorabil şi să emoţionezi. Să aplaude cînd vorbeşti, nu la sfîrşit.

Îmi vine să rîd tot timpul. Sînt lucruri la care nu m-aş fi gîndit niciodată.

PDL Sector 3 racolează membri contra o pungă de alimente, medicamente sau ajutor de înmormîntare. Ce să zic? Ordinea mi se pare corectă.

Posturile de ştiri ne informează din oră-n oră că a demisionat „cîntăreaţa lui Băsescu“. Să ştie întreaga naţiune!

„De cîte ori nu l-a încîntat ea la «Cireşica»!“ Ce voce, ce paiete, ce ţinută! Acum se vede că patronul nu o aprecia la aceeaşi valoare, în toţi aceşti ani nu i-a mărit leafa. Şi-a luat lumea-n cap, la toate jurnalele zilei.

Gaddafi, lichidat. Ca de obicei, primele ştiri au fost contradictorii. Întîi s-a spus ca a fost capturat de rebeli, era ascuns într-un canal. Apoi aflăm că a fost rănit într-un raid NATO asupra oraşului său natal, Sirte. Apoi că a fost agresat sexual, violat, împuşcat în picioare, cu alte cuvinte fugea. Noul premier a zis că dictatorul, prins într-un schimb de focuri, a fost nimerit în cap. Gaddafi a murit. Cum? Încă nu se ştie. Mii de oameni au stat la coadă să se fotografieze cu trupul inert. Se relatează că ultimele lui cuvinte au fost: „Nu trageţi! Cine sînteţi?!“ – sau invers. Cadavrul a fost tîrît prin praf, iar rebelii au dansat în jurul lui. Noaptea, artileria a tras artificii. După 42 de ani de domnie, „cîinele turbat al deşertului“, cum i-a spus Reagan, a murit ca un maidanez. Gelu Voican, groparul „fratelui Ceauşescu“, spune că nu contează, „e deja un fapt divers“.

La Craiova, jumătate de oraş a rămas fără căldură, regia de termoficare nu mai poate recupera debitele. Poliţia umblă din uşă-n uşă să convingă locatarii să-şi plătească datoriile. Mulţi nu deschid, au auzit ei ceva despre statul de drept: să vină cu mandat!

Din audierile de la Parlament rezultă că Serviciul Român de Informaţii supraveghează clanurile interlope. Directorul SRI spune că au o hartă pe zone de acţiune. Un senator PSD crede că e foarte bine aşa: poliţia a fost infiltrată de clanuri, justiţia a fost infiltrată, ce ne rămîne?

Filipeşti. M-am umplut de „dinţii babei“. Culeg via de unul singur. Nici nu e greu, la cît a rămas: doar bobul negru mai rodeşte, tot ce a fost viţă nobilă s-a sălbăticit. Ina zice că rezistă doar soiul dracului, ca mine.

Nu-i adevărat: eu lucrez pentru celălalt! Sau cel puţin aşa îmi închipui.

Naşii cei bătrîni se cer la Bucureşti, trebuie să-i iau cu maşina. Încă mai era vreme bună. În grădiniţă mai ţîrîie cîte un greier. Stăteau liniştiţi pe lîngă sobă şi se uitau la „Întrecerea anilor“. Dar vine recensămîntul şi n-o să-i găsească acasă. Şi vor să fie. Vor să răspundă. Prezent! Sîntem aici! Sînt tot felul de întrebări şi formulare: despre suprafaţa camerelor şi a bucătăriei sau dacă ai maşină de spălat… Mulţi se lipsesc, se dau absenţi. Ei, nu.

Scrisoare de la Veneţia: voi fi primul vorbitor. Înseamnă că trebuie să fiu descriptiv şi plastic, altfel nu va înţelege nimeni nimic.

„Înaintea lui Dumnezeu, oamenii au adorat lumina soarelui. Imaginaţi-vă o lume fără cer! O lume de cîrtiţe! Sînt mai multe galerii dedesubt decît străzi deasupra. Oamenii care nu contează se nasc în case-tip din colonia minieră, copilăresc pe uliţe desfundate, alături de cîini şi porci, cînd nu se joacă cu trenuleţele de cărbune din triaj. La 18 ani coboară sub pămînt, coadă la lopată, jumătate goi, negri şi-n albul ochilor.

Care mai apucă pensia se stinge încet, vărsîndu-şi plămînii. La sfîrşit e petrecut solemn de fanfara minei pe ultimul drum. Undeva, în adînc, unul din copiii coloniei i-a luat deja locul.“

„Luceafărul huilei“, Miron Cozma, şi-a făcut partid. Cum altfel decît social-democrat al muncitorilor? De data aceasta va lupta cu armele democraţiei. O să ia puterea şi o să-i bage la puşcărie pe Iliescu, Constantinescu, Băsescu, pe rege şi pe guvernatorul Băncii Naţionale. Pentru că şi el „a făcut 4 ani de închisoare pe vremea lui Iliescu, 4 pe vremea lui Constantinescu şi 3 sub Băsescu“. Bine, şi regele? Şi Isărescu?

Aşa, pentru starea naţiunii, dacă nu aţi observat. Reveniţi-vă! s-a răstit Cozma.

Soţia sa, Marilena Niţu, se mulţumeşte cu mai puţin: cîntă prin locante pe versurile „luceafărului“. O să scoată şi-un album.

Unul împotriva altuia, ca într-un război. Un fel de junglă: furie rece, violenţă gratuită, demenţa care se infiltrează tot mai adînc, în fiecare fibră. Aer otrăvit…

Un pensionar din Constanţa a tăiat cordelina unui alpinist utilitar care lucra la izolarea termică a blocului. L-a deranjat că trecea prin dreptul ferestrei sale. Îi murdărea peretele. Poate că făcea şi zgomot. A pus mîna pe un cuţit de bucătărie. L-a privit în ochi şi a şuierat: ţi-am spus că ţi-o tai! Alpinistul a căzut în gol de la etajul trei. Medicii sînt rezervaţi.

Realitatea TV, ruptă-n două! Trunchiul a respins altoiul. Duminică seara, programul curgea normal cînd emisia a fost brusc comutată în noul sediu de la ieşirea din oraş. Cea mai surprinsă a fost prezentatoarea Dana Războiu. Din noul studio a apărut o altă crainică, de parcă nu s-ar fi întîmplat nimic. Totuşi, semnalul la satelit nu era încă fixat, avea sincope. În „ferestre“ intra automat semnalul din vechiul sediu sub sigla RTV. Figura năucă a Danei: ce se întîmplă? Ce caut eu aici?

O amendă pentru fiecare!!!

Veneţia, o oportunitate ratată. Buna intenţie n-ajunge. Lume puţină, sala pe jumătate goală. Şi Giorgione e singurul cinematograf. Afişul mi s-a părut inspirat, dar în oraş n-am văzut măcar unul de sămînţă. Cel puţin pe „Nova“, care leagă „alla ferrovia“ de podul Rialto şi piazza San Marco, drenînd toţi turiştii din lume, n-am văzut nici unul. Practic au ştiut doar cei care urmăresc constant acţiunile ICR-ului, în general persoane în vîrstă şi cei care întîmplător au trecut prin faţa cinematografului. Acolo, da, era un afiş negru, grav şi sumbru.

Dotti a fost în vervă; a spus despre *Fundesac* că este un denunţ al comunismului românesc şi al emanaţiei sale postrevoluţionare declasate. Dar cine să-l audă?

La Bucureşti, Elena Udrea profită de ocazie ca să-mi ceară demisia în cazul Realitatea *versus* RTV. Să fie sănătoasă. Nu mi-e clar dacă e o reacţie nervoasă sau urmează un atac organizat la scară mare. Nu mai sînt coerenţi. Pînă una-alta s-o trimit în derizoriu, s-au despărţit doi investitori şi gata, lucrurile astea se întîmplă, nu-i aşa? Declar în *Jurnalul*: „Nu ne putem transforma într-o instanţă de divorţuri media cu partaj…“.

Ce îi doare cu adevărat este că Realitatea a scăpat din chingi. Va fi iarăşi ce-a fost? Deocamdată a pierdut în audienţă doar 0,2 puncte. Nu ştiu dacă va supravieţui financiar…

Să las Veneţia în urmă. De cîte ori am eşuat eu… Măcar vremea ţine cu mine. O zi întreagă mă consolez în Murano şi Burano, două bijuterii strălucind în soare. Pînă la urmă, singurul lucru bun este prietenia lui Marco Dotti. Bem Campari şi-l bîrfim pe Berlusconi. Marco are o părere execrabilă despre „Il Cavaliere“, „este o ruşine pentru Italia“. Îi fac capul mare cu noul meu proiect. *Ceva bun de la viaţă* vine în continuarea lui *Prea tîrziu*. Povestea continuă. Un cult al întunericului? Mi-am pus aici toată mînia, frustrarea şi revolta. M-am concentrat asupra neşansei şi am de gînd să merg pînă la capăt, să mă descarc.

Retrospectiv, lucrurile se leagă, îmi par mai clare. Subomul a ieşit din pămînt, însă deasupra nu-l aştepta nimic bun. Este vremea oportunităţilor, dar nu pentru el.

Povestea merge înainte. Am ajuns prea departe. Ginel şi Mateo sînt perdanţi, nişte fazani ai vremurilor noi. Au ajuns la mîna învîrtiţilor tranziţiei, într-un lanţ de complicităţi care le storc ultima brumă de speranţă. Tot aşteaptă să facă „nişte mălai“ şi să plece în America. Dar viaţa trece pe

lîngă ei în viteză şi rămîn mereu pe peron. Dotti e cucerit. Totul la el e candoare şi pasiune. În primăvară va aranja o proiecţie la Torino. Va scrie în *Il Manifesto* şi *Vita*. Entuziasmul lui dezinteresat e contagios. Cum a zis Pintilie? „Trebuie să facem ceva împotrivă.“

Noiembrie

Filipeşti, cimitirul din deal. Fotografiile vechi în alb şi negru, chipurile uitate. Şi ei au fost aici. Cum se întîmplă? De fapt, întîrziem cît putem. Dar, orice faci, te apropii. Eşti împins de la spate. Vei ajunge acolo, toată lumea o face. Dacă vorbesc, poate reuşesc să amîn. Am tendinţa de a complica lucrurile. Despre ce să vorbesc?! Despre oamenii care încearcă şi pierd? Ştiu că am greşit. Era ceva de aşteptat de la mine. Şi ceva legat de artă. Aveam un anunţ de făcut. Poate că era important, nu-mi dau seama. În orice caz, nimic la modă. Nu mai ştiu…

Pictorul Sorin Alexandrescu, la televiziunea publică. Reporterul vrea să ştie de ce a ieşit din viaţa publică. „Mie îmi plăcea politica. La banditism însă nu mă pricep“, răspunde artistul. Şi pentru că reporterul a rămas mut şi liniştea e apăsătoare, repetă, ca un ecou: „La banditism nu mă pricep“. Reporterul zîmbeşte strîmb. Cum a ajuns aici? Trebuia să fie un interviu neconvenţional cu un artist, două vorbe de duh şi gata, legătura la „Întrecerea anilor“: dans, antren, fete, paiete. Trec anii, cu bune şi cu rele… E weekend, ce dracu’! Ce are a face morala cu politica? O să iasă de aici repede, înainte ca lucrurile să se complice.

„Să trecem la actualitatea artistică. Cum o vedeţi?“ Pictorul e categoric: „Păi, n-o văd deloc, nu există“. Reporterul s-a destins, l-a adus pe terenul spiritului, n-are decît să dea tare.

Grecia, faliment controlat. Un sacrificiu pe altarul euro. Premierul Giorgios Papandreou lasă locul unui guvern nou, cît de cît credibil.

Ceva bun de la viaţă a ieşit de probă la Tîrgu-Jiu. Urmează Deva, Petroşani, Cluj, Iaşi, Craiova, pînă la Bucureşti e cale lungă. Tîrgu-Jiu este un mediu-test în care spectatorii s-ar putea recunoaşte în film. Cîteva zeci de oameni înfofoliţi, într-o sală veche, decrepită, neîncălzită. Mediatizare zero. Nu-mi vine să cred. Afişele au lipsit şi aici, mai bine zis au ajuns la prînz şi filmul rula după-amiază. Totuşi, coscenaristul „meu“, Molico, e optimist. A stat de vorbă cu spectatorii. În primul rînd că erau tineri. Da, mestecau seminţe. Dar n-au rîs şi nu s-au giugiulit pe întuneric. Şi n-a plecat unul pînă la sfîrşit. Cînd s-a aprins lumina i-au spus despre Ginel şi Mateo: ăştia-s ca noi, bă! Pe bune! Să mor, să n-am parte…

Întrebări care nu aduc răspunsuri…

Nu renunţa! Indiferent cît de mare e împotrivirea, nu renunţa! Înapoi nu există. Oricum, n-ai putea să faci altceva. Uneori merge prost, n-ai ce face. Tu ce-ai crezut? Uită-te-n jur! Nu te aşteaptă cineva cu flori şi nu-ţi datorează nimeni nimic. Hai, ridică garda! Găseşti tu o cale! Acum 20 de ani ai intrat în horă. Şi nu mai poţi ieşi.

UNPR lansează USP – Uniunea Social-Progresistă. Este aşteptat orice om care doreşte să vină. Care te simţi aşa, progresist, hai încoace!

Sondajele nu dau nici o şansă de acces în Parlament pentru UNPR. Noua siglă, USP, poate fi confundată cu USL, despre liderii căreia preşedintele Oprea spune că „sînt ca nişte găini fără cap“, din gard în gard.

Cad una după alta, ca nişte piese de domino. După Grecia, Italia. „Premierul Bunga-Bunga“, după numele unui dans de la petrecerile sale, cel mai longeviv de la al doilea război mondial, vulcanicul Berlusconi, demisionează. Nu în faţa nenumăratelor scandaluri sexuale, nu în faţa justiţiei, care îl urmăreşte asiduu pentru nenumăratele acuzaţii de corupţie. Pur şi simplu criza i-a pus capac. A ieşit umilit din palat pe uşa din spate, în huiduielile mulţimii: Mafiotule! Bufonule! Mascalzone! La Roma, mii de oameni au dansat în stradă.

Cînd îmi intră carte, trebuie s-o joc. Ţin o conferinţă de presă cu sociologul Vasile Dîncu, preşedintele IRES. Un sondaj la nivel naţional al Institutului Român pentru Evaluare şi Strategie (IRES) despre obiceiuri şi consum de media dă CNA-ului o notă bună. Notorietatea este foarte mare, 81%, atipică pentru o instituţie de reglementare. Ea creşte la 93% în rîndul celor cu studii superioare. 65% dintre intervievaţi au o părere bună şi foarte bună despre CNA, în condiţiile în care cota de încredere a instituţiilor statului este prăbuşită la 10-20%. Unde-i Turcan unu, Turcan doi? Unde-i Udrea, să-mi ceară demisia?! 55% consideră măsurile noastre potrivite, doar 11% cred că sîntem excesivi. S-ar zice că ne-am făcut bine înţeleşi. Mulţumesc tuturor angajaţilor prin e-mail, şi-au făcut bine treaba. Publicul ne cunoaşte şi ne aprobă. Uite că nu mi-am mîncat zilele chiar degeaba…

Udrea în manualele „şcolare“! Nu în „Geografie“ sau la „turism“. Direct în abecedar! În cartea după care copiii noştri învaţă să citească, găsim la litera „U“ mare acest exerciţiu căznit: „Udrea are un urs negru de pluş“. Strămoşul meu, învăţătorul, s-ar fi crucit. Presa speculează că la Ministerul Învăţămîntului e un pedist. Se dă ca sigur cine-i „ursul negru“. Dar de ce de pluş? Zău, orice altceva, nu merge deloc. Nici abecedarul nu mai e ce-a fost. Mi-e şi groază să deschid cartea de istorie.

Şi iarăşi şi iarăşi voi spune povestea. Şi iarăşi voi depune mărturie. Mario Bonanno vine la Gaudeamus, tîrgul de carte de la Bucureşti. *Fundesac* pe tapet. Poate folosim afişul de la Veneţia. O să-mi lipsească Marco Cugno şi Dotti. Doina Ruşti şi cu mine, cei doi scriitori români publicaţi de Bonanno în Italia, vom urca la rampă. Şi, desigur, „Subomul“ înfricoşat de lumină. El va fi invitatul special. Am eu grijă.

Ce s-ar fi întîmplat cu „Subomul“ în alte circumstanţe? Şi ce s-ar fi ales de mine?! Nu mă gîndeam la nimic înainte să fiu aruncat în mină. Poate m-a deocheat. Mama îşi făcea mereu griji să nu mor strivit sau să mă apuc de băut. Se ţinea scai de tata, să mă mute undeva, oriunde, numai să mă scoată deasupra. Şi eu dădeam din cap, nu, lăsaţi, a fost opţiunea mea. Cred că arătam destul de stupid. De pildă, dacă aş fi fost trimis la o sondă în cîmp? Sau, prin absurd, la un far? N-o să ştim niciodată…

Dezvoltarea succesului. Mai toate televiziunile, radiourile, chiar şi ziarele au prezentat pe larg sondajul IRES. Inclusiv cota bună a CNA. Invitat la Stelian Tănase. Vrea să ştie cum îmi explic consumul mare de programe TV, mult mai mare ca-n Vest.

Destul de simplu: sărăcia, agonia presei scrise, ruina socială. O societate atomizată, dezarticulată, destructurată, incapabilă de solidaritate. Fiecare pentru el, acasă la el, cu televizorul lui. În derivă, te agăţi de ce poţi…

Inei a început să-i placă la spital! O dată la şase luni face un stagiu de recuperare, injecţiile înlocuiesc pastilele care îi distrug stomacul. Se întîmplă să fie internată în acelaşi salon, cu aceeaşi persoană. Medicii şi surorile s-au obişnuit cu ea şi antrenorul este cel de anul trecut. Din meniu îi place supa de varză. După-amiaza vin în vizită cîteva paciente de la acelaşi etaj, pentru că are televizor în cameră. Suferinţele sînt împărtăşite. Se uită împreună la un canal pentru femei, e un serial nou. Vineri am luat-o acasă,

peste weekend oricum nu i se face nimic. Ei bine, abia aştepta să se întoarcă.

Cea mai frumoasă zi din viaţa mea a fost într-un spital. După operaţia cea mare a Inei ne-am dus la control la Viena. Şi aparatura, şi experienţa sînt net superioare. Am stat o zi cu sufletu-n gît, mic, mic. Şi n-au mai găsit nimic. Profesorii n-au găsit nimic! Răul nu mai era în ea, fusese extras, extirpat. Se apropia Crăciunul. Oraşul era împodobit, ca un brad, cu steluţe şi reni şi beteală. Mergeam la vale, pe Maria Straβe, către palatele imperiale. Era un frig năprasnic, dar eu nu-l simţeam. Ina vorbea tot timpul, dar eu n-o auzeam. Ziceam da, sigur, dacă spui tu… Vitrinele ne copleşeau şi poate că vorbea despre lucrurile acelea colorate şi scumpe, pantofi din piele, tocuri şi catarame… Mîncam castane calde din mers. În parcul primăriei o orchestră cînta colinde şi ne-am oprit să ascultăm. Am luat un şnaps din picioare şi încă unul… Şi am fost cel mai fericit om din lume.

Cucerirea treptată… Exorcizare treptată. *Fundesac* şi-a luat revanşa la Gaudeamus. Tîrgul plin. Mi-a fost teamă că n-o să vină nimeni. O plictiseală cu italienişti, despre schimburile culturale. Ei bine, nu. De la început Bonanno radia: a vîndut toate exemplarele de la stand. Sigur că am spus poanta cu „Tascabili“. El a vorbit cu multă însufleţire despre minele de sulf din Sicilia, a făcut o paralelă cu Valea Jiului şi mi-a sugerat să scriu continuarea, este gata s-o publice. Am dat din cap fără interes, într-un fel am făcut-o. *Ceva bun…* este continuarea. Nu vreau să mai trec încă o dată prin toate aceste lucruri, mi-e peste putinţă. Gata cu „Subomul“. Lumea s-a schimbat. Nu mai putem trăi împreună. Întîlnirea cu publicul era organizată la ceainăria tîrgului. Mulţi nu ştiau despre ce vorbim, veneau să bea ceva cald, dar nu mai plecau. Mi-au plăcut. Erau tineri, îmbrăcaţi lejer, unii chiar se ţineau în braţe. Am mai spus o dată povestea, ei n-o ştiau, n-aveau de unde. Comunismul este un complex. Toţi am fost mai mult sau mai puţin

vinovaţi. Am încercat să trec dincolo de nefericirea din subpămînt, să conceptualizez; am vorbit despre „controlul maselor“. Nici nu ştiu cînd a trecut un ceas şi jumătate. Sigur, în presă ce ecouri pot fi? Zero virgulă…

Încă un buget de mizerie! Nu, este prea mult! Sînt de zece ani aici. Normal că îmi pasă… Nu ajung banii nici de salarii! O dată în plus va trebui să fac concedieri. Anul trecut am scos 23 de funcţionari în an electoral, cu două rînduri de alegeri în faţă, locale şi generale. Şi încă trebuie să ne lipsim de oameni. Sînt deja zece judeţe în care nu existăm. O să fie mai multe…

Nici o logică. Nici o raţiune. Nu interesează. Sau poate chiar mai rău. Uneori mi se pare că efectiv puterea se răzbună pe instituţie. Acesta-i preţul: femei plîngînd în birou. Calvarul care reîncepe. Care nu se termină niciodată. Nu mă pot scuipa afară şi atunci fac asta. Să plec?! Să las totul baltă? Dacă o fac, ei cîştigă. Nu depinde de mine. N-am ales cine să fiu. Sigur, o să mă opun în Parlament şi o să fac tot ce depinde de mine. Fără iluzii; îmi fac şi eu de lucru. Sînt mulţi. Au puterea. Nu pot să-i opresc. Dar măcar să se simtă prost.

Nu pot să dorm. Sînt atît de tensionat. Nu te mai plînge! Toţi sîntem obosiţi. Nu lucrezi cu mîinile…

Decembrie

La graniţă. Graniţa dintre lumi. Chişinău, Moldova de peste Prut. Formal, pentru semnarea protocolului de cooperare cu Consiliul Coordonator al Audiovizualului. Desigur, pentru lansarea unui pui FM al Radioului public

românesc! Să dăm ce avem mai bun. Este o punte. Nu s-a construit, s-a strecurat. A cumpărat o licenţă un radio comercial la Chişinău. Îl cheamă „Arena FM“.

Întîi s-a schimbat echipa, apoi programul. Emisiuni produse la Chişinău, noaptea – retransmisie de la Bucureşti. După şase luni se dă pe faţă. Sîntem Radio Chişinău, cel mai nou canal al Radio România! Chiar de 1 decembrie. Cam strident, nu-i aşa? Am salutat momentul cu prudenţă. Am vorbit despre nevoile comune, europene, „Nu putem fi eficienţi dacă ne împiedicăm de graniţe!“. Ambasadorul nostru m-a sfătuit: „Cît vorbeşti de Uniunea Europeană, nu poţi greşi“. Nici ei n-o să poată zice altceva. Urmează alt transfer, un post religios. Cumpără o licenţă comercială. Şase luni merge la fel, să se obişnuiască lumea cu ideea. Să nu vorbim despre… Şi ei ştiu, şi noi, şi ruşii. Din aproape în aproape, sărbătorile vin, sărbătorile vin…

Nu neapărat de 1 decembrie. De ce să ne dăm mari? De 25 decembrie, de Crăciun, să zicem…

Adevărul ficţiunii

Adevărul adevărat… Mă gîndeam la poveştile mele. La non-eroii mei… De unde vin? Nu sînt un scriitor profesionist, un inspirat sau un meşteşugar. Nu mă încarc din ele şi nu mă împlinesc, dimpotrivă. Întotdeauna a fost ceva cu mine. Poate formaţia mea de reporter. Să trăieşti ca să pui pe hîrtie. Asta e. Trebuie să-ţi accepţi condiţia. Cu toţii ducem povara aceasta. Aproape că nu imaginez, nu inventez nimic. Sau foarte puţin. Mai degrabă scanez, decupez, aşez lucrurile într-o ordine artificială, morală, ca să se dezvăluie. Şi dintr-odată vezi pe ce lume eşti. Dar să lăsăm, oricum nu trăiesc din asta. Nu stau la masă să scriu cinci pagini pe zi, nu sînt prolific. Povestea nu vine niciodată singură, doar chemată de ceva rău. Şi apoi o eliberare, o descărcare. Curge ca dintr-o rană. O respingere! Şi e mereu nefinisată,

incompletă, nedesăvîrşită, ritmul e repezit. O scot din mine cît mai repede, o extracţie. Să nu mă mai doară…

Mai sînt atîtea de făcut… Vine *Ceva bun…* Premiera s-a fixat în februarie. Copia digitală e gata pentru circuitul prin ţară. În sfîrşit, caravana cinematografică se urneşte. Prin zloată, zăpadă. Important e că ne mişcăm. Filmul a fost trimis la Berlin. Greu de ajuns: un nivel ridicat, artistic, dar şi politic. O haldă pînă-n cer, în care eroii scurmă cu unghiile după zgură, poate fi o formă de artă terestră?! Ia să vedem, moda s-a schimbat. Mi-e teamă să nu fiu în contratimp…

Preţul nesupunerii… Azi am pierdut salariile a cinci oameni. Bugetul n-a mai ajuns. N-a fost nici o întrebare la Comisiile de cultură, nici măcar un reproş. Doar s-au uitat la mine cu feţele lor lungi, posomorîte. Ce tot îndrugă? Ce mai vrea şi ăsta? Lasă că îl ştim noi. N-a strîns şurubul. N-ar fi trebuit să mai fie aici. Nici măcar nu s-au deranjat să mă contrazică, oricum erau acolo pentru o formalitate. Nu hotărăsc ei. Nimic de făcut, linia e clară. Eu m-am ambalat, le-am spus că nu ne ajung banii de salarii şi că n-o să putem funcţiona normal, mai ales în an electoral, cînd efortul e maxim. N-avem inspectori în o treime din teritoriu. Nici măcar salariul celui de-al unsprezecelea membru, post neocupat de-un an, n-a fost prevăzut. Poate ştiu ei ceva. Mai mult, şapte femei fără nici o vină revin din concediu postnatal şi nici banii lor nu sînt în buget. Un deputat liberal a depus un amendament în sprijinul nostru, să putem lucra cît de cît. Se uitau la el cu condescendenţă: bine, bine, lasă-l aici. Mai vreţi cafea, mai luaţi…

Ca într-un joc de societate. La vot, am picat cu succes. Toată lumea face ce trebuie. Zîmbesc şi se înclină.

Pe urmă s-au dus la masă, au un bufet subvenţionat. Cele mai bune sînt ciorba de burtă, ciolanul cu fasole şi varza. Nu e front fără pierderi. Toate se plătesc…

Asta o să usture. O să-i facă să se mai gîndească. O să-i rănesc şi eu sau măcar să-i zgîrii. Cît de departe vor să mergem? Nu-mi fac griji pentru mîine. Într-o zi o să-i văd întinşi pe jos. Politic vorbind, desigur. Ies la TV: n-avem bani nici măcar pentru femeile care revin din concediul postnatal! Toţi avem copii… Doar că nu spun: este o bătaie de joc. O să-i arăt cu degetul. Se vor replia?

Nu mă mişc din loc. Vreţi să ştiţi cum e? Cum se traduce în viaţă? S-o vedeţi de aproape?! Atunci, hai să vă spun! Să vă arăt!

Poate credeţi că e o figură de stil? Credeţi că mă joc? Primul om la care ar trebui să renunţ este o chinuită, singură pe lume. Îmi vine să-mi vărs maţele! Am mai dat-o afară anul trecut, cînd n-au mai fost bani. Decît pentru ai lor. Ne-au restructurat. Cum am putut, am luat-o înapoi. Muncea corect şi abia îşi plătea ratele. O femeie micuţă, bolnavă de diabet.

Este o tranşee. O mizerie rea şi împuţită. Şi mai ales fără nici o şansă. Şi totuşi, n-o să ies niciodată. Niciodată cu mîinile sus. Zău, faceţi un efort de înţelegere, nu-i aşa greu. Ia să vă văd! Oricît o să-mi faceţi în cap şi oricîţi amărîţi şi amărîte o să chinuiţi pe lîngă mine, n-o să abandonez. În fiecare zi îmi iese sufletul pe gură şi tot mai rămîne ceva. Nu puteţi decît să mă striviţi aici, înăuntru…

Pisici pe acoperiş…

De cîtva timp ne-am mutat. Ideea a fost să ne apropiem de părinţii Inei şi de mama. O străduţă cu case vechi şi vile cu bani mulţi. A fost o stradă de case-tip, cu flori la poartă şi curticică pietruită în spate. Încă se păstrează vechii stîlpi de iluminat din lemn, daţi cu păcură. Sînt copaci în curţi şi undeva un cuib de coţofene. Cu timpul, valoarea terenurilor a crescut, oamenii de rînd au sărăcit şi-au vîndut. Căsuţele lor au fost demolate, înlocuite de vile cu 1-3 etaje. Jeepurile se împiedică în Dacii, este un amestec pitoresc. Peste drum de noi stă un italian misterios, într-o vilă art

nouveau, şi conduce un Porsche de colecţie. Alături a supravieţuit o familie într-o casă-vagon, cu cişmea în curte şi sobă cu lemne. Toamna vine un camion cu buşteni noduroşi şi o săptămînă bărbaţii casei le sparg cu toporul. Iarna, în aer pluteşte un fum aromat. Pisici fără stăpîn se lipesc de coş. Se pare că au rămas de la casele demolate, cînd stăpînii s-au mutat de voie, de nevoie. Bîntuie prin cartier, mănîncă din gunoi. Noi stăm la primul etaj, chiar la nivelul acoperişului casei de alături, acoperit cu carton. Pisicile o văd pe Ina gătind în bucătărie şi mirosul le aţîţă. Par înrudite între ele, au trăsături comune, o mare familie. Vin în dreptul ferestrei, la doi metri, şi aşteaptă. Ina le spune pisici-cerşetoare. Le hrăneşte în fiecare zi. Încearcă să le dea nume. Nici una nu se lasă atinsă. Degeaba le momesc, zice Ina cu ciudă, au demnitatea lor. Eu cred că au frică de oameni, s-au sălbăticit. Aproape că nu calcă pe pămînt, trec de la un acoperiş la altul. Au o lume a lor, suspendată.

La prefectura Mehedinţi, a treia cerere de eutanasiere. Data trecută a fost o mamă a doi copii. Trăiau toţi trei dintr-o indemnizaţie de handicapat, care li s-a tăiat. Acum este un şomer ieşit din şomaj; n-are ce pune pe masa de sărbători. Motiv pentru care îi cere prefectului să fie lichidat de stat înainte de Crăciun.

Un depresiv, spune presa.

Încă o rundă la Comisia de buget-finanţe. Rupe jocul! Nu eşti sacul lor de box. Nu te bate cu ei, împinge-i în corzi! O să fie camere de luat vederi, reporteri, lumini… Nu-s obişnuiţi, sînt oameni ai cifrelor. Pune presiune! Să nu poată s-o ducă. Zi-o p-aia cu femeile care se întorc din postnatal. OK, se aşteaptă la asta, ai mai spus-o. Şi apoi rupe ritmul. Spune că nu le ceri nici un ban. Înţelegi austeritatea şi aşa mai departe! Nu vrei decît să te lase să muţi banii dintr-un buzunar în altul. Banii tăi. Atîţi cîţi ţi-au dat, nici un leu în plus. De la cheltuieli de capital la personal.

Am exact cît îmi lipseşte. Nu mai cumpăr nimic anul acesta. Soft-uri, echipamente, nimic. Dar nimic, nimic. Un an nu moare nimeni. Doar că nu spun: „Omul, cel mai preţios capital“. S-a făcut linişte. Nu mai vorbesc între ei. Nu mai vorbesc nici la telefon. E un truc, sau ce? L-am subestimat. Se acoperă cu gravide? Ce sînt astea, scuturi umane? Opoziţia prinde mişcarea din zbor, îşi însuşeşte amendamentul pe loc. Finanţele ridică din umeri, da, bine, dacă e doar redistribuire… Important e să se închidă pe cifra iniţială. Puterea merge după minister, doar e al lor. Ce să facă? Nu se aşteptau. Femei, copii… Nu dă bine, zău. Şi camerele care s-au aprins, sîntem în văzul lumii. Ca naiba. Mai bine s-ar feri. Nu aşa se face. S-a creat aşa, o emoţie. Se supune la vot. Cinci abţineri. Nici unul contra. E o zi bună. Am trecut. Mai e plenul. Dacă mă întorc?

Cum e? Te descurci? Merge sistemul? Am şi texte de iarnă: e destul de cald? Trage de la geam? OK. Dacă îţi vine vreo idee… Sigur, n-am nici o treabă acolo. În colţul din fund este un om care va trebui concediat. N-a făcut nimic rău. Doar că nu mai sînt bani pentru toţi. Primii cad cei mai slabi, inadaptaţii. Un om liniştit, extrem de politicos şi de îngrijit. „Mă bucur să fiu de folos. Mulţumesc că aţi venit. Nu vă faceţi griji, dle preşedinte.“ Şi ştergea mereu praful. Poate că simte într-un fel că e inutil. De cîte ori intru mută nişte foi din nişte dosare în altele. O formă de evidenţă, de ordine. Dar asta fac azi computerele.

Întotdeauna cad cei mai slabi. De la resurse umane am aflat că a terminat, ca şef de promoţie, o facultate de vîrf. În timp, ceva s-a întîmplat cu el. Se întîmplă atîtea. Ceva care mă depăşeşte. Nu pot eu să ştiu… La plecare a zis: „Sper să vă revăd“.

Mai e puţin şi se schimbă anul.

Care să fie noul avînt? Tîrîş pe coate şi genunchi… Nimic pe care să mi-l doresc?

Pentru mine, *Ceva bun de la viaţă*… În calendarul chinezesc ar fi anul prafului de pe tobă. Şi totuşi, cei doi eroi, Ginel şi Mateo, au demnitatea lor. Nişte păguboşi. Vor ce vrem toţi, dar nu le iese. Toate javrele profită şi îi tăvălesc. Doi nefericiţi. Doi escroci mărunţi, hoţi fără noroc. Ăştia umplu puşcăriile. Şi totuşi, au ceva al lor. Felul lor de a spune nu.

Brutalitatea, la ea acasă! O spune directorul general al grupului bancar austriac Erste, Andreas Treichl. Nicăieri nu s-ar fi suportat asemenea măsuri de austeritate, de neimaginat în Germania sau Franţa. Şi tot el: românii sînt obişnuiţi cu brutalitatea, în Est s-au învăţat aşa, cu parul. Fără să crîcnească.

Frica. Panica. Instinctul de conservare. Trebuiau să facă ceva. Lucrurile intră în viteză. Guvernul îşi asumă răspunderea pentru comasarea alegerilor locale şi generale. Să păstrăm ce avem. Să nu ne pierdem vremea în dispute politice, zice Boc, cu gura plină… PDL pierde pe rînd: întîi localele şi pe urmă, cu primari mai puţini, intră-n parlamentare şi iar pierde. Şi dintre supravieţuitori mulţi se reorientează. Aşa sînt primarii, migratori. Dacă alegerile se fac la termen, sondajele arată că primarii, consilierii locali, judeţeni, preşedinţii consiliilor judeţene se vor amesteca cu deputaţii şi senatorii într-un haos organizat, în care n-o să se mai înţeleagă nimic. Confuzia va fi maximă: uninominalii şi listacii, laolaltă. Primarii încă nu sînt compromişi. Aleşii pentru stradă, apă şi canal îi vor acoperi pe oamenii legilor şi mai departe, prin ei, pe guvernanţi. Primarii vor fi sensibilizaţi cu bani direct prin ministere. Se mobilizează altfel. Ei devin cheia alegerilor parlamentare. Avem la guvernare un partid care n-a participat niciodată la alegeri, nimeni nu l-a votat. Stînga pe care n-a ales-o nimeni. Îşi spun progresişti, oamenii viitorului. Pentru alegerile viitoare, comasate, au primit o nouă misie politică: ceaţă. UNPR se va numi USP – s-o confunde lumea cu USL? Nici o temelie. Nici un crez. Norocul schimbător, iuţeală de mînă şi nebăgare de seamă. Umbre pe pereţii Parlamentului. Forme copiate, goale de conţinut.

Într-un sat din judeţul Constanţa, hoţii au jefuit un mormînt proaspăt. Mortul fusese şeful CAP-ului, un om cu stare. Noaptea, hoţii au dat placa de vreo 100 kg la o parte, au spart cimentul şi capacul sicriului. N-au găsit decît două bancnote de cinci lei. Au luat banii şi nasturii de la costum, verigheta n-au putut s-o scoată de pe deget.

Femeia care l-a găsit dimineaţa dă interviuri. „Pe ce lume sîntem? Ţi-e frică şi să trăieşti, şi să mori.“

Filipeşti. La televizor, pomenirea Sfîntului Daniel Sihastrul, duhovnicul lui Ştefan cel Mare. Se pregăteşte Sfîntul Ignatie, tăiatul porcilor. Gabi n-a mai aşteptat: cîrnaţii şi şunca atîrnă la grindă. Şi-a adus caprele de la stînă. Au fost colindătorii cu steaua. Intrăm în săptămîna Crăciunului. Începe să miroasă a iarnă. Azi am învelit smochinul tatei într-un sac de plastic. Altfel nu rezistă. De ce l-o fi sădit? Niciodată n-au fost smochini la Filipeşti, exact pe paralela 45° latitudine nordică. Citea cărţi de călătorii. Preferatul lui era Livingstone… Am mai tuns vîrfurile, altfel nu ajungea folia pînă jos. Rădăcina o acopăr cu frunze de viţă uscate.

Bate un vînt subţire. Vine frigul. Şi trebuie să am grijă. Ca şi cum l-aş îmbrăca…

Ne-am umplut de piţigoi cu burta galbenă şi guşa roşie! Ciugulesc seminţe. Atîtea fructe neculese, putrede! Şi din nuc îi pîndea un vînturel. Naşii cei bătrîni vor să ştie ce mai e prin grădină. Pentru ei e departe. Ies numai pe lîngă casă, pe poteca asfaltată dintre flori: înainte, înapoi, înainte, înapoi… Uite, Gabi a pus sirop la stupi. A scos vreo 30 de kile de brînză de capră de la stînă. Vecinului Miu i-a sosit căruţa cu lemnele de iarnă. Încă nu le-a spart. Sînt tăiate la metru, înşirate de-a lungul gardului, în stivă. Cîinele lor se urcă deasupra şi mă latră. Ultimele mere uitate-n pomi, puţin geruite. Sînt aşa dulci.

Cernavodă

Braconaj cu utilajele pe Autostrada Soarelui. Şase mistreţi, o scroafă cu pui, au fost găsiţi morţi, cu măruntaiele scoase. În procesele-verbale scrie: carcase porc. Poliţia a luat probe, a fotografiat urmele şi a făcut măsurători, ca la accidentele auto.

Rezultă că nişte muncitori au hăituit ciurda cu autogrederele şi excavatoarele prin stuf, pînă au împins-o într-o groapă de fundaţie adîncă de cîţiva metri şi fără ieşire. Acolo au fost călcaţi unul cîte unul cu tractorul. Apoi spintecaţi la repezeală şi mîncaţi. Cînd în sfîrşit poliţiştii au găsit tractorul, avea trei ţepuşe metalice murdare de sînge sudate la radiator. Compania de construcţii şi-a declinat orice răspundere, era zi liberă. „Cine ştie ce beţivi…“

Delăsător. Dezabuzat. Răvăşit…

Am ratat ca scriitor? Să fim serioşi! N-am atîta vînă să stau pe fund de dimineaţa pînă noaptea! Şi cine mai stă cu cartea-n faţă cînd are ecranul? Nu sînt decît un povestitor. Uneori le mai şi înfloresc. Un zugrav, nu un pictor! Asta e şi trebuie să mă obişnuiesc cu ideea. Partea proastă e că trebuie să trăieşti ca să povesteşti. În ordinea asta. Lucrurile trec prin mine şi ies pe hîrtie sau pe peliculă. Bun, acum se poartă internetul, Facebook-ul… Altfel socializează oamenii. La urma urmei, ce contează? Nu-i decît un joc de societate. O să fac ce ştiu. O să spun povestea despre lumea mea…

În piaţă la Iaşi se dau brazi pe bonuri de masă. Cu două tichete de 10 lei iei unul mai amărît. Aşa, de vreun metru. Eventual cu vîrful rupt. Sau îi lipseşte o creangă, vîndută separat unui pensionar de boală. Trebuie să ajutăm şi noi. Vînzătorul cu fesul pe ochi e revoltat! E ceva de nu se poate! Nu ne înţelegem. Şi nu ne place asta. „Ce să facem şi noi? Este la pămînt. Este criză pe mapamond. A zburat puiul cu aţa! De la ce dracu' vine?! E aşa

o vorbă. Cum ai spune «să moară mama!». Da’ nu moare. E la ea acasă, ia compensate. E bine mersi. Chestia e că tre’ să mănînce şi gura mea.“ Mi se pare corect…

O alungire. O carte este o alungire. Un film este o alungire. Dacă am noroc. Dacă vor trăi după mine…

Se schimbă anul, vine unul mai greu. Sever şi Ana şi-au luat brad cu rădăcină: îl cheamă Molly. Poate nu e chiar un brad, dar e viu. Ina zice că are suflet. După sărbători, o să-l sădească în pămînt, în curte la bunica ei, care a rămas singură în Rahova. Poate în grădina străbunilor lui, la Filipeşti. Molly… Undeva va face umbră.

Ajunul Crăciunului

Spiritualitatea zilelor noastre. Mostră de purificare creştinească. Cam o mie de colindători, ca să nu zic cerşetori, la poarta de fier forjat a miliardarului din Pipera. Bodyguarzii luptă să menţină ordinea. La un moment dat sînt depăşiţi, dau înapoi, oamenii se calcă în picioare. Ţipete, zbierete, mă calci pe mînă, fir-ar mă-ta a dracu’, vezi că sînt operată, nenorocitule! Copilul! Omorîţi copilul! Un ţînc de un an e scos din grămadă peste capetele gloatei, din mînă-n mînă: bă, al cui e ăsta? Ah, tu-i mama lui! Nu mi-l lăsaţi mie, că am trei. E şi ud! Bodyguarzii primesc întăriri. În sfîrşit reuşesc să se impună, închid poarta, gata, nu mai intră decît cîte zece. Finanţatorul Stelei, europarlamentarul din ultima bancă, iese în curte cu o cărămidă de bani în mînă şi pălăria texană pe cap. Ia de aicea 20.000 de euro! În pofida crizei care este. Aşa a dat şi anul trecut. Fără număr, fără număr! Ceata îngînă un imn de slavă. Domnul se naşte, îngerii coboară…

Marele om e transportat. Ce să-şi mai dorească?! Ce să-i mai dea lui, care dă 20.000 de euro? Cînd era mic mîna oile. Şi acuma ce n-are el la Bruxelles? Numai titlul îi lipseşte.

În această zi sfîntă se gîndeşte la campionat. Steaua n-a mai cîştigat de şase ani. Dă, Doamne! Dă, Doamne! Noaptea se perpeleşte, n-are somn: care-l pun pe stînga, care pe dreapta? Care-l vînd, care-l aduc? Ăla din Brazilia nu răspunde la telefon, la el o fi noapte. Vine, nu vine? Să-l sune mîine, de ziua naşterii? E împăcarea cu oamenii. Fiul vine în lume. O să fie transferul anului. Doamne ajută! Că Sfînt eşti şi pe toate le sfinţeşti!

Reclama e sufletul comerţului. O companie de comunicaţii ţinteşte drept în spiritul sărbătorilor, îşi promovează brandul pe colinde. În locul lui „Domn, domn, să-nălţăm!“, un cor cîntă entuziast: „Rom-rom-telecom!“. Dar lucrurile nu se opresc aici. Se ştie, dacă atragi un copil, vin şi părinţii. Cu toţii ne educăm copiii. Îi iubim şi îi educăm cum ştim noi mai bine. O fetiţă ca un înger, cu ochelari uriaşi, într-o rochiţă albă, imaculată, cîntă acompaniată de tatăl său, pe muzica din *Florile dalbe*, despre noul pachet integrat de telefonie, televiziune şi internet. Are de toate! Dintr-o ţară întreagă vin nouă plîngeri. Biserica nu zice nimic. Consiliul român pentru publicitate spune că nimic nu contravine codului de bune practici. Trebuie să fii la modă, să fii pe val. Concurenţa e acerbă. Doar aşa îţi întinzi tentaculele. Să ne redefinim în termeni de consum. Să ne îndeplinim toate dorinţele.

Subomul, varianta coreeană. A murit preşedintele etern, Kim Jong Il. În sfîrşit, l-a luat Dumnezeu. De ce o fi răbdat atît, numai El ştie. De trei zile omul nou îşi strigă durerea în stradă, la catafalcul de sticlă, la trecerea cortegiului funerar. Mii de oameni fac coadă în ninsoare ca să treacă prin faţa portretului marelui conducător, scos în piaţa mare din Phenian. Este o jale bine organizată. În ziua comunicării morţii, la vreo două zile după deces, magazinele s-au umplut de peşte oceanic congelat. De mult nu s-a mai întîmplat, au şi uitat gustul. A fost aşa, ca o minune. A fost şi ultimul lui act politic, de partid şi de stat. „Cum s-a gîndit el, pînă-n ultima clipă, la

noi“, zice o femeie printre sughiţuri. „S-avem peşte pe masă…“ Nu mai poate, plînsul o îneacă. Kim Jong Il a murit. Trăiască Kim Jong Un!

Un răgaz. Vacanţă la munte, cu Ina, Sever şi Ana. Ea n-a mai fost. El o să-i arate crestele. Cum şi eu i le-am arătat lui. Şi tata mie. Şi aşa mai departe. Cabanele tinereţii, astăzi schimbate, modernizate, scumpe. Nu mai urcă nimeni cu rucsacul! Manechine fardate gros, în pantofi cu toc, coboară din jeepuri 4×4 în vîrful muntelui: ia uite, unde m-ai adus? Nu tu spa, nu tu jacuzzi. Zău, este un nivel cam mediu. M-ai fentat de nu-i adevărat! Prima zi din an. Cîte trebuie să îndur? Ea e modelă şi fană Steaua. Deci e foarte frig. Deci plecăm fast, să fie clar! Să fie a dracu’ care stă să îngheţe! Şi mai şi alunecă. Aşa mă iubeşti tu? Ai zis că mă duci la exotică, era punctul tău atractiv. Băieţii în geacă cu ţinte şi cască de plexiglas pe cap, gata să dea peste noi, purtîndu-şi iubitele pe ATV-uri. S-au cunoscut pe Facebook. Au cont online, altfel nu exişti. Vechi poteci, asfaltate. La telecabină, cozi interminabile. În restaurante, şaorma şi manele. Pensiuni acoperite cu ţiglă roşie, albastră. Ce şindrilă, ce şiţă…. A fost odată. Este zonă de dezvoltare durabilă, au tras şi fonduri europene. Doar autostrada mai lipseşte. Coloane de maşini, blocaje la Comarnic, Sinaia, Buşteni, accidente, poliţie, salvare, descarcerare, claxoane, sirene. A trecut şi anul ăsta.

Crăciunul

În cel mai rău caz, Isus, fiul lui Dumnezeu, născut din femeie, este cea mai frumoasă poveste a omenirii. În cel mai rău caz, cel trimis să ia păcatele noastre asupra sa este doar un om răstignit. În cel mai rău caz, a fost cel mai mare creator. În cel mai rău caz, proiecţia a ceea ce avem mai demn în noi… În cel mai rău caz, e cel mai bun lucru care ni se putea întîmpla…

1. Regizorul Radu Gabrea şi actriţa Victoria Cociaş, prieteni ai autorului. Au realizat împreună filmul *Noro*.

2012

Ianuarie

Uneori nu-mi vine cred că e aşa. Luptele mă îmbătrînesc şi mai mult. Nu mă mai uit în oglindă. Pot să mă rad şi fără.

Prima zi din an. Anul în care fac 50. S-au dus petardele, artificiile şi bulele de şampanie. Singur cu mine. Singur. Ai grijă ce-ţi doreşti! Intuiţie, rezistenţă. Să nu-mi pierd firea. Ah, dacă s-ar putea să nu mai fiu implicat. Să mă lase lumea în pace. Să mă las şi eu de ea. Dar nimeni nu poate fugi de umbra lui… Faci ce ai de făcut şi gata. O să fie o nebunie. Mă uit prea mult la televizor. Hai că mai e puţin! Încă puţin. Trage de tine! O dată şi gata. O să fie ca pe vremuri. De mîine mă întorc în viesparul meu. Va fi un an electoral crunt, să vezi acum lupte în noroi! Lumea s-a secat. O schimbare bate la uşă, aşa, cu două degete, cît să nu deranjeze. N-o să plouă cu cîrnaţi, asta-i sigur. Măcar să poţi respira.

Altfel? *Ceva bun de la viaţă*. Fiii ploii vin pe lume încet, chinuit. Repet acelaşi lucru? Obiectiv vorbind nu e un vîrf, dar nici rău nu e. Scoate în faţă o lume autentică, a amăgiţilor. Ajunge! Trebuie să mănînce şi gura lor. Să aibă şi ei parte. Doar să mai aştepte puţin. Dincolo de noapte e zi… Cum era cîntecul? În sfîrşit, o să fie bine. Atmosfera de spaţiu închis, starea de sufocare sînt acolo. Distribuţia e minuţioasă, chiar foarte bună. Actorii

debutanţi se confundă cu personajele. Îi doare fiecare zi care trece. Toţi îşi bagă picioarele şi interesele, şi ei ce să facă? Unde calcă, se afundă. Şi la urmă îţi pare rău după ei. Dar nu aveau nici o şansă. Prea săraci să fie liberi. Doi chinuiţi, nelalocul lor. Nişte marginali care au vrut să intre la mijloc. Nişte prăpădiţi de care toţi profită şi pe care apoi îi părăsesc. Asta-i soarta lor, a ciurucurilor. Dar trebuie să facă ceva. O să se scoată ei într-un fel. Şi o să se umple de bani, o să vedeţi. Şi muzica te urmăreşte mereu, obsedant ca „fanfara morţilor“. Apare de unde nu te aştepţi, e peste tot şi sporeşte emoţia. Dar finalul trebuia filmat la frontieră, unde sînt prinşi cu droguri, unde-i Dunărea mai mare şi mai mîloasă. Altă forţă avea. Aşa, tras în stufăriş pe o baltă la Snagov, nu mă convinge. Parcă s-au terminat banii şi s-a făcut ce se putea. Are totuşi o şansă la vreun festival afară, pentru că o piaţă românească nu există, nu pentru asta. Nicăieri nu ai succes vorbind despre zădărnicie. Nu e o temă senină. Nu le spun ce vor să audă. Sigur, pot să ating nişte coarde, cîţiva oameni, dar atît. Să fim realişti. E o industrie. Cum promovezi aşa ceva? În plus, mă aştept la atacuri din toate părţile. Filmul nu e unul minimalist, nu se încadrează în trend, şi nici regizorul în noul val. *Ceva bun de la viaţă…* Niciodată n-am mers cu valul. Am alergie…

Anul acesta, sancţiunile au depăşit 2 milioane de lei. Costi Rogozanu scrie că „CNA aproape că nu mai există, deşi împroaşcă cu amenzi în stînga şi în dreapta“. O contradicţie în termeni, ei şi? Ce nu merge la noi? Ia să vezi că raţa-mpunge!

Rîsu’-plînsu’…

Uniunea Europeană dă bani de tuns şomerilor de la Nokia, au rămas pe drumuri 1.400 de oameni. Nouă ţări din Uniune au închis poarta pentru români, dar uite că s-au găsit bani pentru reintegrare socială. Una sută euro

pe cap de şomer, să arate bine la interviu, cînd o să-şi caute de lucru. Trebuie doar să aducă factura. Merge şi bon fiscal…

M-am nimerit la Filipeşti într-un moment nefericit, a murit cineva. Îl cunoşteam aşa, de departe. A bătut clopotul, dar n-am făcut legătura. Cînd am auzit, din gură-n gură, m-am dus să pun şi eu o lumînare. Am nimerit în plină dispută: defunctul trebuie îmbrăcat în costumul gros, de diftină, sau în cel subţire, de vară? Cum e mai potrivit? Neamurile nu se pot pune de acord. Se uită lumea, zău. Dimineaţa o să intre-n casă şi trebuie să se hotărască. Cel gros e mai de sezon, dar e cam ros de molii. Celălalt e aproape nou, l-a purtat doar la nunta fiică-si, dar poate că nu e potrivit. Mai e şi bleu, zici că acum iese la plimbare. O fi cald, o fi rece? Cum o fi mai bine dincolo? Şi tocmai atunci m-am nimerit eu cu lumînarea în mînă. Să fie gros sau subţirel? aceasta era întrebarea. Doar eu ştiu o mulţime de lucruri. A trebuit să-mi declin orice competenţă. Dintr-odată am căzut în ochii lor.

Gabi, pe casă, repară hornul. La vîrsta lui, pe acoperişul ud, iarna, în ciorapi de lînă. Altfel alunecă pînă jos în gard, se înfige în el… S-a înfundat coşul, s-a mîncat pe dinăuntru, vine fumul înapoi. Gabi a legat o bilă grea, de fontă, cu sfoară. O foloseşte ca pe o sondă. Undeva se înţepeneşte şi o trage iar în sus, apoi îi dă drumul. Cu grijă, să nu spargă coşul. Gata, s-a dus pînă jos. Iese fumul fuior. Aşa merge o ţuică fiartă la gura sobei! Are planuri mari. Anul trecut n-a ieşit cu stupii. Are vreo cincizeci. Unii au rămas fără regine şi s-au bezmeticit. Le-a făcut turtă din sirop, să-i mai întărească. Şi nu a putut să iasă din bătătură, motorina s-a scumpit ceva de speriat.

La primăvară, măcar pînă la Palanca să meargă, la pădure, la salcîm. Nu-s decît vreo cinci kilometri. Trebuie să încerce, altfel nu iese nimic. O să ia un credit, ce să facă? Ceva trebuie făcut. În *Purtătorul de cuvînt*,

pavilionului cu stupi i-am spus „Visul lui Gabi“. L-a făcut cu mîna lui, are şi o cameră de locuit. O vreme a mers în Bărăgan la floarea-soarelui şi urmau bălţile Dunării. El să dea la peşte şi albinele să adune pentru el. Însă de cîţiva ani Gabi are ceva din eroii mei, lăsaţi de Dumnezeu, lăsaţi din braţe…

Andrei Pleşu se erijează tot mai des în comentator TV. În editorialele sale din *Dilema* se ocupă de emisiuni şi chiar de realizatori. De pildă, scrie despre Sandra Stoicescu că este „o muză acră“. Mi se pare foarte tare.

De data aceasta s-a uitat la emisiunile de Revelion, unde a descoperit mult prost-gust. O fi, nu zic nu. Prostul-gust nu poate fi normat şi nu poate fi reprimat. El este o expresie a societăţii, a stadiului ei de evoluţie. Pentru dl Pleşu, cauza tuturor relelor din audiovizual stă într-o înţelegere greşită a libertăţii de expresie, o lege prost întocmită şi „un CNA flasc“. Despre legea audiovizualului, dl Pleşu, ca fost ministru al Culturii şi fost ministru de Externe, ar trebui să ştie: nu-i decît o reproducere fidelă a Directivei Serviciilor Media Audiovizuale. Practic, există o singură lege de la un cap la altul al Uniunii Europene, o matrice pentru toţi. De ce am fi noi mai breji sau mai răi? „CNA flasc“? E drept că n-am făcut din el un par în capul presei, ca-n Ungaria, unde tocmai s-a retras licenţa ultimului post apropiat opoziţiei. Aşa debilă cum e, un ciomag i-ar mai lipsi.

Preşedintele Băsescu a trimis la reexaminare „legea Taloş“, prin care se stabileau unele obligaţii privind informaţiile culturale. Băsescu invocă libertatea de expresie şi cere parlamentarilor s-o respingă.

Preocuparea lui este întărirea rolului CNA! Nu zic că „legea Taloş“ e cea mai bună soluţie. Totuşi, ideea unor obligaţii culturale minimale, care în nici un caz să nu fie o povară, să nu compromită cîştigul comercial, poate fi luată în considerare.

Televiziunea este un serviciu aparte, mai ales cînd foloseşte bunuri publice, cum sînt frecvenţele. Publicul are dreptul la informare dincolo de accidente, amantlîcuri, crime, sinucideri, arestări şi inaugurări de centuri şi podeţe. Cît despre întărirea rolului CNA, cea mai subfinanţată instituţie, ce să zic? A se slăbi…

De fapt, toate aceste voci, Băsescu, Pleşu, Rogozanu, spun acelaşi lucru: nu ne plăcem în oglindă! Nu sîntem noi! Noi nu sîntem aşa, este doar o impresie falsă, o deformare îngrozitoare. Să vină CNA-ul! Ordine, domnilor! Eu zic să nu ne impacientăm. Să ne mai uităm o dată în oglindă. O fi vreun popor străin, migrator…

A trecut şi Sfîntul Ion. Am adus acasă Naşii. O să mai iasă din casă la Paşte.

Şi eu? Înapoi în şerpărie. Ce va fi? Sigur nu vreau să ştiu. Încă sînt în picioare…

Zeci de poliţişti, agenţi de ordine, reţinuţi pentru şpagă. Se dădeau drept poliţişti de la circulaţie, opreau şoferii în trafic şi găseau motive pentru ridicarea carnetelor. Ca să scape, cei mai slabi de înger dădeau o sută-două. La lefuri mici, şpăgi mărunte. Tot sistemul e ciur…

Udrea redeschide discuţia în jurul unui articol din presa germană. Ea reclamă la CNA că i s-a lezat imaginea de către Dana Grecu, la Antena 3. Aceasta ar fi prezentat deformat un articol din *Die Welt*. Jurnalista a spus că nemţii „o văd pe Elena Udrea aşa cum este, coruptă“, în timp ce *Die Welt* scrie că ascensiunea ei s-a făcut „nu numai prin suspiciuni de abuz şi corupţie“. Sigur că între „corupţie“ şi „suspiciuni de corupţie“ este o nuanţă. Ceea ce însă Elena Udrea pare să nu observe este modul aluziv în care e construit articolul, explicarea ascensiunii sale „nu numai prin

suspiciuni de abuz şi corupţie“. Cheia este „nu numai…“. Cu alte cuvinte, mai este ceva ce ziaristul german nu poate să spună. Ne lasă să ghicim.

Bedros Horasangian, în *Observator cultural*: „Sună nasol, dar contraziceţi-mă, vă rog – corupţia este plămada statului român“.

Băsescu, prima înfrîngere severă. Mii de oameni în stradă, la Bucureşti, Tîrgu-Mureş, Cluj, Braşov, Sibiu, Constanţa, Deva. Iniţial e un protest de solidarizare cu Raed Arafat, cum s-a spus, „mai mult decît un român“, creatorul serviciului de urgenţă SMURD, nevoit să demisioneze din Ministerul Sănătăţii. Noul proiect al Legii sănătăţii, conceput la Cotroceni, ridică numeroase semne de întrebare, se pare că serviciile se vor scumpi. Ca de obicei, guvernul-marionetă e mut, Boc nu există. Băsescu realizează riscurile, retrage proiectul cu o ironie: „Înţeleg că nimeni nu vrea reforma în sănătate, foarte bine, dacă sînteţi mulţumiţi cu actualul sistem“. Asta e, nu-l merităm. Sîntem un neam ingrat, incapabil „să vadă just“. Marşurile se ţin lanţ, revine vechea recuzită, crucea cu Băsescu = Ceauşescu, „coşciugul dictaturii“, caricaturi „Băsescu cu Udrea lui“ şi steagul găurit, afişe cu Băsescu-n zeghe, iar dedesubt scris „Wanted“. La Braşov a fost incendiat portretul preşedintelui. Motivaţia s-a extins, revin vechile reproşuri. Tăierea salariilor, ciuntirea pensiilor, creşterea preţurilor, concedierile… Spiritele s-au încins, demonstranţii strigă: murim de foame, şi ei fură, toţi fură, „Ieşi afară, javră ordinară!“. Dar nu ies decît nişte jandarmi care-i amendează, este un protest neautorizat. Ce-i corect e corect.

Tragicomedia

Lideri ai PDL îi numesc pe protestatari „viermi“, „nevrotici“, „ciumpalaci“, „golani“. La ură se răspunde cu limba scoasă. Acum să vezi dialog social!

Actorul Florin Zamfirescu, inspirat: „Păi toate cadavrele sînt mîncate de viermi…“.

Încet, tîrziu, România se deşteaptă. Mişcarea „insultaţilor“ s-a extins în 24 de localităţi – capătă tot mai mult un caracter antiprezidenţial şi antiausteritate. Se scandează „România, trezeşte-te!“, „Nu vă fie frică/ Şi Băsescu pică!“. Totuşi, numărul demonstranţilor este redus, sub 10.000. Autorităţile au intrat în pămînt, doar jandarmeria face conferinţe de presă despre libera circulaţie, garantată constituţional. Opoziţia rămîne în expectativă, se mulţumeşte cu declaraţii. Ponta deschide perspectiva unui pact naţional pentru sănătate, reforma este necesară, dar nu aşa. Crin Antonescu cere anticipate, singura soluţie democratică. Noaptea, în Piaţa Universităţii, ciocniri cu „ţestoasele“, jandarmii în armuri de plastic. Pietre de caldarîm contra bastoane şi gaze lacrimogene. Sînt zeci de răniţi. Printre protestatari apar membri ai galeriilor de fotbal, ultraşi, e rost de bătaie democratică cu poliţia. De mult nu s-au mai dezmorţit aşa.

Vitrine sparte, cioburi peste tot. Un autoturism incendiat. Peste 100 de reţinuţi în Bucureşti. Un tînăr a fost împuşcat de aproape în picior cu un cartuş lacrimogen; i-a secţionat osul. Studenţii din Regie vin în Piaţă. Agenţiile internaţionale de presă relatează pe larg despre protestele antiprezidenţiale din România. Au o problemă cu lozincile, s-au lovit de asta şi-n Libia. N-au echivalent în engleză pentru „javră ordinară“. Pînă la urmă optează pentru „miserable dog“. „Get out, you miserable dog!“

A cincea zi de proteste. O stare de urgenţă nedeclarată. Percheziţii, legitimări în Piaţa Universităţii. Partide, sindicate, ONG-uri îşi anunţă implicarea. Percheziţii corporale în gurile de metrou. Care are fular, batic, care poartă blugi, hanorac şi glugă-n cap. Cod albastru la Ministerul de Interne. Mobilizarea jandarmilor din provincie, vin întăriri la Bucureşti. Cod albastru; nivelul de alertă creşte, se fac controale în gări. Pentru

protejarea populaţiei, desigur. Nu e nici o demonstraţie în gări. Nici la mineriade nu s-a scotocit în paporniţe pe peron. În rucsacii băieţilor care vin de la munte. Mitinguri în 45 de oraşe. Arafat este invitat înapoi în minister. Subsecretarul de stat care i-a luat locul şi-a dat cuminte demisia. Scînteia s-a stins, dar temperatura creşte. Se scandează „Roberta, unde eşti? Vino să ne socoteşti!“.

Ziua a şasea. „Indignaţi“ în 60 de oraşe! Pasivitatea s-a isprăvit! Răbdarea s-a isprăvit! La Timişoara, momîia lui Băsescu, atîrnată-n ştreang, arsă, călcată-n picioare. La Petroşani, cineva a aruncat un cocktail incendiar în uşa cabinetului parlamentar al Monicăi Iacob-Ridzi (PDL).

În Piaţa Universităţii se aruncă cu pietre în carul TVR. La Sibiu, un muzeograf de la Brukenthal, vorbitor a zece limbi plus greaca veche şi latina, a fost lovit în cap cu un ghiveci în timp ce mărşăluia pe Strada Mare. Medicii spun că trebuie operat urgent, are craniul sfărîmat şi aşchii de os înfipte adînc în creier.

Ministrul de Externe, Teodor Baconschi, care i-a numit pe protestatari „o mahala ineptă şi violentă“, e însărcinat să deschidă un amplu dialog social. Succesul e garantat… La kilometrul zero, „insultaţii“ cîntă „Imnul protestatarului“: „E-adevărat că sînt şi prea bătrîn să plec/ Prea bătrîn să plec“. Uite că „viermii“ au coloană vertebrală.

Ziua a şaptea. Opoziţia se alătură „insultaţilor“. Mitingul USL e organizat în grabă, în zona Pieţei Victoriei, totuşi se adună peste zece mii de oameni (jandarmeria spune şapte). De la tribună, Crin Antonescu le cere lui Băsescu şi lui Boc, „ultimii comunişti prin trecut şi prin apucături“, să plece. După încheierea mitingului, vreo două mii de demonstranţi pornesc în marş spre Piaţa Universităţii, fac joncţiunea cu „insultaţii“. Intersecţia se blochează. La lăsarea nopţii, jandarmii profită de un incident minor cu băieţii de la galerie. Ca la un semn, au aruncat în ei cu sticle de plastic.

„Ţestoasele“ trec la atac şi curăţă întreaga piaţă. Zeci de oameni care nu înţeleg ce li se întîmplă sînt luaţi pe sus, băgaţi în dube şi duşi la poliţie. Liderii USL sînt amendaţi pentru blocarea traficului. În cultura noastră democratică, cea mai mare valoare e carosabilul.

Burniţă. Mişcări. Scandări: „Anticipate/ Aşa nu se mai poate“. Protestele se extind în diaspora. Grupuri mici, dar foarte vocale, în faţa ambasadelor, consulatelor României la Madrid, Paris, Viena, Londra, Roma, Strasbourg, Lisabona… Chiar şi Chişinău. „Nu se mai poate. Avem copii, avem părinţi acasă, care trăiesc în sărăcie… Sîntem români, sîntem solidari“, spun ei. Au adaptat sloganul Pieţei: „Vă rugăm să ne scuzaţi/ Nu trimitem cît furaţi!“.

Întoarcerea strigoilor: zvonuri, răspîndaci, tot manualul… De pe o adresă de mail care vrea să pară a Antenei 3 se răspîndeşte informaţia privind iminenta demisie a preşedintelui. Televiziunea se delimitează. Un ofiţer superior de jandarmerie e surprins de paparazzi în rîndul protestatarilor din Piaţa Universităţii, apoi printre demonstranţii USL. În final e fotografiat ieşind din sediul PDL. La adunarea organizaţiei de femei a PSD, zise şi „Amazoanele“, cere cuvîntul o persoană pe care nimeni n-o cunoaşte. Se lamentează că tocmai a fost bruscată de protestatari, e limpede că nu-şi doresc alternanţa la guvernare, sînt nişte anarhişti, dă-i dracului! Organizatorii se uită unii la alţii, cine-i doamna?! I se cere să-şi decline identitatea, din ce organizaţie face parte, ce sector? Femeia are o ezitare, la asta nu s-a gîndit: o rupe la fugă…

Ziua a zecea. Ninge viscolit. Momîia lui Băsescu, spînzurată în Piaţă. Regele Mihai se alătură „insultaţilor“. Vorbeşte despre „povara cetăţenilor“, tot mai apăsătoare, şi cere politicienilor „să se rupă definitiv de năravurile trecutului“.

Preşedintele e mut ca o lebădă. Doar bietul Boc apare ca dintr-o gură de canal, pe un şantier. Muncim, nu gîndim!

Aflu de la Sabina că Sever e în Piaţa Universităţii. Nu ne-a spus nimic. Cu Sever s-a întîlnit întîmplător la troiţă. De atunci, aproape nu mai dormim noaptea. Stăm cu frica-n sîn, mai ales Ina: a fost bătută cu cablurile de mineri în Piaţa Universităţii şi ridicată de poliţie în 1990. De cîte ori „ţestoasele“ trec la atac cu bîtele lor de cauciuc şi tunurile cu apă-n ianuarie, ni se urcă sufletu-n gît: o fi şi el acolo? Sînt ştiri că un fotograf a fost reţinut şi bătut. Aşa, colateral… Noaptea, tîrziu, ne-a liniştit prin SMS: *relax*. N-a fost el, de data asta…

Cod portocaliu, ce ironie…

Şuieră vîntul sălbatic, la rafală te dă jos. În Piaţa Universităţii mai rezistă cam o sută-două, nucleul dur, oamenii din cartier le aduc ceai cald şi sandvişuri. Temperatura coboară noaptea la –20 °C. Sînt 25 de morţi de frig, pe străzi, prin canale. În Piaţa Universităţii a rămas singur un om de zăpadă, cu un aer de demnitate ultragiată. De gît îi atîrnă o pancartă: „Mai bine om de zăpadă decît om de paie“.

Boc iese nervos la marginea oraşului, înconjurat de agenţi în civil şi camere de luat vederi. Pune voiniceşte mîna pe o lopată, e învăţat din copilărie. Nu se lasă pînă nu deszăpezeşte o maşină. Dar este accidentată, nu poate fi mişcată din loc, nu-i voie de la lege.

Se dovedeşte că plătim kilometrul de drum deszăpezit de trei-patru ori mai mult ca-n Finlanda, ţara lui Moş Crăciun. Se aruncă vina pe regii asfaltului troienit. Ilie Şerbănescu zice că trebuie să trăiască şi partidul din ceva.

Boc – un ridicol neobosit. Răsare pe centura capitalei, unde împarte ceai cald tiriştilor blocaţi în nămeţi. Deschide portiere şi zice: „Bună seara, ce

faceţi? Nu doriţi un ceai? Cu ajutorul jandarmeriei şi al bunului Dumnezeu, ieşim noi din iarna asta“.

Paliative

Baconschi, demis prin telefon: voce, SMS, nu e clar. Era în misiune la Bruxelles, la Comitetul de Miniştri. Se pregătea să ia cuvîntul, cînd află că nu mai e în funcţie. Boc tocmai a anunţat în Parlament revocarea sa. Este o ruşine. Premierul regretă modul în care „unii colegi“ s-au exprimat la adresa manifestanţilor şi îşi cere scuze în numele lor. „Capul lui Moţoc“ se rostogoleşte, cu o expresie uimită: n-a strigat nimeni „jos Baconschi“. Nici nu ştiu cine e.

Puterea bate în retragere, mai mult o degringoladă.

Curtea Constituţională invalidează cumularea alegerilor, prelungirea mandatelor primarilor, în afara stării de urgenţă sau de război, este ilegală. Guvernul suspendă taxa auto pentru un an. Cei care au plătit-o îşi vor primi banii înapoi, nu se ştie cînd. Voci din UDMR nu exclud anticipatele, dar şeful partidului spune că sînt doar opinii personale. Totuşi, problema s-ar putea discuta cu toate partidele. Lideri ai PDL, miniştri chiar vorbesc despre o majorare a pensiilor şi salariilor cu 5%, dar Băsescu, îngînat de Boc, zice că nu sînt bani. La TVR, consiliul de administraţie o demite pe şefa departamentului de ştiri.

Februarie

Opoziţia declară grevă parlamentară. Senatul s-a blocat din prima zi de sesiune. Nervozitatea creşte în PDL, sondajele arată o scădere accentuată

pînă la 11 procente. Opoziţia a scăpat în cîştigătoare, guvernul nici nu se mai vede, cota lui este o glumă. A ajuns un pietroi de gîtul partidului. Întîi voci pe la colţuri, demisii, dezertări, apoi şedinţe nocturne în spatele uşilor închise. Se vehiculează nume noi, de tehnocraţi. Din surse aflăm că mai mulţi lideri cer o schimbare a guvernului. Remanierea nu ajunge. După viscol, protestele vor reizbucni. Deja în Piaţă se cîntă: „Vine, vine primăvara/ Iese-n stradă toată ţara!“. Comasarea alegerilor s-a dovedit o greşeală politică majoră, ce trebuie asumată „cu nume şi prenume“. Cineva trebuie sacrificat şi acela nu poate fi Băsescu. Pînă aici. Ce sînt ei fără El?! Cum a şi spus Băsescu în „intervenţia cu românii“, n-are nimic de schimbat în comportamentul său. Mai puţin gafele la televizor, hă, hă! Şi atunci? Trebuie să improvizăm un guvern. Ceva, cumva… Boc declară că ştie exact ce are de făcut, dar nu poate să spună, „mai lipsesc cîteva piese din puzzle“. „E o stare de viscol şi ninsori.“ Avem trenuri anulate, gheaţă la mal. Împingătorul „Grozavu“ e prins în zăpoare. E polei pe aeroportul Bucureşti. Şi-a venit şi delegaţia FMI. Aveţi puţintică răbdare! Doctorul Arafat e peste tot, sînt nămeţi cît ambulanţa. Uite, la Belciugatele, la Lehliu plouă cu gheaţă…

Chiciură.

Traian Igaş deschide gura din nou. După şedinţa comandamentului de iarnă, ministrul de Interne slobozeşte un potop de perle. Reţin două mai mari. Întîi ne informează că avem „undeva la treizeci de morţi“. Apoi ne asigură că nici o localitate nu e „vădită“ de energie electrică. Ne îndeamnă să nu plecăm la drum dacă nu e „impetuos necesar“. Înţeleg că şi-a dat bac-ul la 24 de ani. Dar de ce i l-au dat?

Verigheta lui Gaddafi şi cămaşa pe care o purta cînd a fost împuşcat au fost scoase la vînzare pentru 2 milioane de dolari. Sînt şi voci care se opun, vorbim de lucruri care aparţin poporului, ţin de istoria naţională, e păcat să se piardă. Sau măcar să se împartă banii… Aşa sfîrşesc tiranii, pe tarabă.

Crivăţ.

Ce-o face smochinul lui tata? L-am învelit bine?

Un portret în ulei. Sever, pictat de Ana, expus la Ploieşti. Frămîntat, angoasat. Aşa îl vede ea? Sau asta văd eu? Teama care nu mă părăseşte: şi-a ales o meserie dispărută?! Tehnica narativă fotografică este cum ai face azi un film mut. „Acţiunea este înrămată“, ca la Jacques Tati, emoţia, sentimentul trebuie să fie în fiecare cadru, fără nici un respiro. Nu poţi să te gîndeşti la un lucru din aproape în aproape, să-l descoperi treptat, cum fac eu, de pildă, cînd spun că lumea este un loc ameninţător: trebuie să o spui dintr-odată. De fiecare dată.

Ploaie îngheţată: cad aşchii din cer. Numărul morţilor de frig a ajuns la 34. Zeci de drumuri blocate. În şase judeţe nu se intră, nu se iese. Pe Dunăre, sloiuri de 4 m grosime. 1.200 de şcoli închise. În Piaţa Universităţii rebegiţii rezistă. Ei lansează acţiunea „Dă-i papucii lui Udrea!“. Este o colectă de succes. Zeci de persoane înşiră încălţări unele lîngă altele, ca într-un vestibul uriaş. Unele sînt inscripţionate: „pentru o cauză nobilă“ (Adina) sau „deosebit respect“ (Petru) etc.

Schimbarea gărzii portocalii. Era inevitabil. Toţi miniştrii PDL au fost schimbaţi. În locul vechilor figuri uzate preiau ştafeta clone fără nume. Tineri cu studii în străinătate, copii de oameni de afaceri cu statul… Declaraţii de avere impresionante, inexplicabile: proprietăţi în ţară şi în afară, bani, maşini scumpe. Cînd, cum le-au făcut?!

În Piaţa Universităţii, tineri fără şansă; în faţa lor, un guvern de băieţi cu mult noroc. Ce poate ieşi bun de aici? se întreabă Costi Rogozanu.

Peste toate, în locul lui Boc, Băsescu scoate din pălărie un şef de serviciu de informaţii. Mihai-Răzvan Ungureanu.

Omul momentului.

Lume, lume! Omul momentului, Mihai-Răzvan Ungureanu. Amîndoi au fost în cărţi, atît directorul SRI, cît şi cel al SIE. Sănătate democratică. Se vorbeşte de noul premier ca despre viitorul lider PDL! O formă de infiltrare? Ultima oaste fidelă e chemată. Ultima pavăză. Măştile regimului cad una după alta. Adevărul este aproape…

S-a fixat premiera la *Ceva bun de la viaţă*. Covorul roşu nu se potriveşte. Încă o dată despre neşansă, frustrare şi neapartenenţă. Şi ce înseamnă să n-ai de ales. Ginel şi Mateo sînt născuţi să ia ţeapă orice ar face. Niciodată nu e vremea lor. Degeaba fac planuri să dea lovitura. Băieţii deştepţi au ocupat toate locurile bune şi îi fac din vorbe. Care-i problema? Nu le rămîne decît să-i aburească. Mărunţiş. Bani de buzunar. Şi e pielea lor în joc. Visează să plece în America. Au auzit că e bine. Şi nu pot să plece fără nimic, tre' să dea un tun. Ar încerca orice. Sînt în ceaţă. Au tremurat destul. O să se descurce. Trebuie doar să-şi ţină firea şi să nu-şi facă atîtea griji. O să facă treaba altora. Pentru că… asta e. O dată şi gata. Un destin scris de societate, nu de Dumnezeu. Şi abia asta e înfricoşător. Un sfîrşit perfect.

O mie şi una de ştiri…

Ce-ţi trebuie ca să te uiţi la televizor? O perspectivă critică. Şi discernămînt. Asta da, asta nu. Asta e umflată pentru audienţă, aici e în spate un interes. Miroase de la o poştă a făcătură. Discernămînt… Dacă n-ai, măcar o instituţie pe care să dai vina…

Toată această nebunie… Unde să mă duc? Pînă la urmă o să mă înghită. Într-un format tabloid, la miezul nopţii, un filmuleţ cu Boc nud. Cînd ziceam că l-am uitat. Gol puşcă, filmat cîteva secunde din spate, cu telefonul, într-un vestiar.

Realizatorul şi-a pus masca interesului public, fostul premier nu e în siguranţă, cum s-a putut apropia cineva atît de mult? Şi dacă în loc de telefon avea o armă? Pe tot parcursul dezbaterii, imaginile sînt difuzate în buclă; ca într-un film mut, bietul Boc tot dă să-şi pună pantalonii, dar nu ajunge niciodată pînă acolo.

Ca să fie circul complet, alte posturi preiau imaginile şi le rostogolesc mai departe. Tot felul de oameni îşi dau cu părerea: de la jurnalişti de cancan la analişti sobri, politicieni şi ONG-uri, ai zice că e evenimentul anului. Perspectivele sînt diferite, opiniile se ciocnesc, este un delir de interpretare. Numai Boc e mereu acelaşi, senin, cu pantalonii în mînă…

Premiera. Pentru o seară am fost eu, cel adevărat. *Ceva bun de la viaţă* a ieşit în lume. O sală mare, plină ochi. Numai mama n-a fost. De cîteva zile, o febră ciudată o ţine la pat. De unde pînă unde? Aplauze. Şampanie. Recepţie la „Marshal“. Multe cronici bune. Trei nominalizări la premiile naţionale. Are toate ingredientele. Puţin umor, multă muzică, energie, dramatism, figuri noi, bine alese, atmosferă compactă şi densă. Una peste alta, are emoţie. Era bun şi-un cîine, un maidanez cu ochi apoşi s-ar fi potrivit. Cum de nu m-am gîndit?

Ar trebui să meargă. *Ceva bun…* Fiecare personaj nou este pentru mine devenire. Curiozitate şi simpatie pentru oamenii mărunţi, inocenţă, vise, aspiraţie. Totul e de furat. Dar sînt tineri şi încă au timp. O să-şi afle calea. Non-eroii mei…

Ginel şi Mateo sînt doi frustraţi care pierd mereu concursul de împrejurări. Îşi pun dorinţe care nu se împlinesc. Auzi, America… Poate nu au nici un loc. Sînt doi fazani pe lume, atît. Bîntuie şi ei… Doi păduchi… Mereu are cineva o treabă murdară pentru ei. Cartelul băieţilor deştepţi, care îi fac din vorbe… Care au marfa, care fac banii, care fac jocurile. Oameni care gîndesc la fel, lucrează împreună, toţi sînt cumetri. Ginel şi Mateo n-au noroc niciodată. Cum vine chestia asta? Îşi pun şi ei întrebări.

Nu fac nici o scofală. Ce au alţii şi ei nu? Sînt, cum ar veni, nişte scule. Păi pînă cînd o viaţă amară? Orice ar face, se aleg doar cu mărunţiş. E nasoală treaba. Vasăzică ei cu pielea-n băţ şi alţii cu mălaiul. Păi e corect? Numai gulgute. Nu se aleg cu nimic aşa. Şi atunci de ce să n-o taie cu marfa?! Au planuri, trebuie să se scoată şi ei. Pînă la urmă o s-o încurce. Dar rămîn la ideea lor: infracţiune e doar dacă eşti prins.

În caz că n-aţi observat, nu se poate termina decît într-un singur fel. Eram tentat să închei cu ei la pîrnaie, totul îi ducea acolo. Însă Dan Piţa a zis să-i scoatem totuşi, publicul ţine la ei. Doi zănatici picaţi ca musca-n lapte. Trebuie să se termine bine. Aşa că la urmă i-am scos. Iar apoi şi-au luat lumea-n cap ca atîţia alţii! Nu mai am nici o veste. Cine ştie pe unde se prostesc. Într-o zi o să se facă de baftă şi atunci o să ştim… Lumina! Asta a fost! După şase ani de gestaţie… Am făcut tot ce-am putut. Acum gata, ne despărţim. Fiecare pe drumul lui. Sînt complet sleit. Mai trebuie doar să urc pe scenă. Flash-uri! Aplauze. Uite că le-a plăcut. Zîmbeşte şi taci!

Vremea cozilor de topor. Directorul SIE, Mihai-Răzvan Ungureanu, fost ministru PNL, azi prim-ministru. O proptea, să nu cadă şandramaua PDL. Cît o să ţină?

Iată o formă de schizofrenie îngăduită! Trăiesc în realitate, dar şi în ficţiune. În poveştile la care scriu, pe peliculă sau pe hîrtie. Păşesc pe sîrmă subţire ca un actor de circ la prăjină. Ce aşteaptă oamenii veniţi să mă vadă? Să cad? Îi va pune pe gînduri?!

Martie

Mama, internată de urgenţă. Un cheag de sînge plecat din piciorul stîng, operat de trei ori de varice, s-a oprit în plămîni, gata să o sufoce. Horcăia şi noi o tratam de răceală… Doctorii spun că a avut noroc, cheagul s-a oprit la „prima staţie“; dacă urca la inimă, era terminată. Nici o intervenţie nu era posibilă în timp util. I se administrează anticoagulante puternice. În şapte zile cheagul ar trebui să se dizolve. Dacă nu pleacă iar din loc… Stau cu moartea-n suflet. Număr zilele. Au trecut trei. Hai, încă puţin…

Facem cu rîndul la spital, Sabina şi cu mine. Este un salon mare, postoperator, unde e supravegheată permanent. Din patru-n patru ore i se fac analize de sînge. N-are voie să se mişte: un drum la toaletă îi poate fi fatal. Cu toate astea, are un moral bun. Îmi spune că mitropolia i-a respins cererea de loc de veci. Mama ei, bunica mea, e îngropată în Sectorul 5, foarte departe, şi ea a cerut strămutarea osemintelor mai aproape, nu se poate deplasa. Acolo o să se întindă şi ea, cînd o fi să fie. Şi nu s-a aprobat, nu sînt locuri. Rîde. Spune că e un semn. Nu va fi de data asta…

Un prieten, tocmai întors de la Sfîntul Mormînt, îmi dă pentru ea o icoană. E frumoasă, argintată, reprezentînd Sfînta Treime. Dar nu îndrăznesc să i-o dau. Are un moral bun. Să nu îl dărîm.

Premiul România Cultural pentru regie… Premiile Uniunii Naţionale a Cineaştilor pentru imagine şi pentru actorii din *Ceva bun de la viaţă*. Însă e doar o impresie de viaţă. Sigur, Ginel şi Mateo nu se pot exprima aşa articulat. Intuiesc, simt şi ei…

Istoricul Dinu C. Giurescu: „Care este punctul nodal al politicii astăzi? Restabilirea democraţiei parlamentare în România! Avem un Parlament fără opoziţie, un guvern condus de un fost şef de serviciu secret… Un partid care n-a existat la alegeri este în guvern. Trăim într-o democraţie trucată…“.

Integrala Lucian Pintilie la Museum of Modern Art (MoMA) din New York. „Subomul“ şi „Dezertorul din dragoste“ vor fi şi ei acolo. Pînă la urmă sînt şi poveştile mele: *Prea tîrziu* şi *Terminus paradis*. Bineînţeles, n-am fost invitat. Şi totuşi, „a piece of me“ e la MoMA, New York.

Caravana cinematografică

Ceva bun de la viaţă la Deva, Hunedoara, Timişoara, Craiova, Alba Iulia, Arad… Nu pot să-l urmez aşa departe. Mama e în spitalul de urgenţă. Nu ies nici pînă-n Băneasa.

Trei copii au căzut în haznaua unei şcoli de ţară, pur şi simplu s-a dus podeaua cu ei. Doi au fost salvaţi, unul s-a înecat în rahat. Ţara mea, secolul XXI…

Primul an fără mucenici. Mama, la terapie intensivă, acoperită doar cu un cearşaf. Niciodată nu m-am gîndit s-o văd aşa. Nimeni nu ar trebui să-şi vadă mama aşa. Şi culmea, e încă frumoasă… Toată viaţa a fost. Cu cearşaful strîns pudic la piept, ca-ntr-un film vechi, în care nuditatea nu-i permisă. Bărbaţi şi femei laolaltă. Suferinţă şi umilinţă… Asta e regula. Poate pentru a putea interveni imediat. Peste tot monitoare: bip, bip, bip. Linia care scade, inflexiunile se răresc. E de bine? E de rău? În patul alăturat geme o femeie în vîrstă, operată, legată de pat. Are tendinţa să-şi rupă bandajele. Asistenta profită de un moment de luciditate, o întreabă dacă vrea să se împărtăşească. Asta o să-i dea putere. Bătrîna e de acord să vină preotul. Pînă atunci o roagă pe asistentă să-i facă semnul crucii la frunte; ea nu poate, aşa, legată…

Guvernul va face o nominalizare în CNA. Dacă mai vine vreun activist portocaliu, s-a isprăvit: vor fi şase cu acte-n regulă, promovaţi de coaliţia la

putere. Şase din unsprezece. Mai departe, vom fi călcaţi în picioare şi eu, şi tot ce a mai rămas din presa neatîrnată. Încerc o lovitură cu manta: prin Emil Constantinescu, care îl cunoaşte bine, să-l conving pe premier să numească o persoană din societatea civilă.

Ioana Avădani, şefa Centrului pentru Jurnalism Independent, mi se pare persoana potrivită. Şi garanţia unui Consiliu cît de cît echilibrat, credibil. Îmi fac iluzii. Se apropie funia de par…

După trei săptămîni de spitalizare, am adus-o pe mama acasă. E umbra celei care a fost. Încă face febra aceea mică, persistentă, ca o sfidare: nu plec! Nu vreau! Cine eşti tu?! La plămîni nu se mai vede nimic, însă cheagurile din picior nu s-au resorbit. În schimb, a luat un virus spitalicesc, o infecţie stomacală care o stoarce ca pe-o rufă.

Astăzi, cu chiu cu vai am scos-o cinci minute în balcon, să privească lumea. Strada de sus, piaţa, florăresele, maşinile, tramvaiele, fojgăiala… În faza finală, cînd nu mai ieşea din casă, aici se retrăgea tata, să fumeze. Să nu-l vadă ea.

Să scriu două rînduri despre tatăl meu. Omul care mi-a arătat drumul drept în viaţă, pur şi simplu mergînd pe el. Sună aiurea, dar asta e. Şi nu pot, nu-mi iese.

Ţin o fotografie care a început să se înverzească la capul patului. Cu cea de la cimitir, la costum şi cravată, m-am obişnuit, o şi şterg de praf. Restul i le-am lăsat mamei, le-a închis într-o cutie de carton. Noi la Filipeşti, culegînd via. Noi la ştiucă, pe lacul Gorgova. Noi la munte, la Babele. Noi la Omu. Noi la plajă, la Mamaia… Nu le suport. Au trecut zece ani de cînd a plecat şi nu pot, nu suport să-l văd aşa, nu încă…

Terfelit la OTV. Praf îl fac! Consiliul a întrerupt programul trei ore, pentru publicitate politică în afara campaniei electorale. Partidul Poporului – Dan Diaconescu este primul partid organizat în direct la

televizor. Oferta electorală, halucinantă, candidaţi, adrese de sedii, persoane de contact… totul curge pe ecran. Sancţiunile vin una după alta. În replică, membrii CNA sînt luaţi la rînd. Dan Diaconescu revarsă o mare de lături. Despre mine se spune că sînt alcoolic, chefuiesc în fiecare zi, ciripeam la poteră, i-am făcut pe mineri „suboameni“, pe Emil Constantinescu „corupt, nemernic, nenorocit“ şi iau şpagă 50-60.000 de euro pe lună. E atît de gogonată încît ar trebui să rîd. Totuşi, oamenii au tendinţa să creadă în ce văd la televizor. Nu pot s-o las aşa. Un proces este obligatoriu. O să fie coşmarul lui, nu al meu[1].

Alo? Emil Constantinescu la telefon. A vorbit cu MRU. Din păcate, acesta n-are nici o libertate. O să ia mutarea în plic şi gata. Sînt prea multe în joc. PDL consideră vital controlul CNA în campania electorală. Cînd alegerile bat la uşă, nu te joci. Asta e politica. Îi pare rău, mai ales că MRU o apreciază pe Avădani. Tot ce poate face premierul ar fi s-o numească consilier pentru societatea civilă. Acolo partidul nu se bagă. Nu-l interesează…

Oaia neagră a audiovizualului continuă propaganda politică în afara campaniei electorale. Mizeriile la adresa Consiliului agrementează campania ca un sos rînced… CNA îi reduce durata de valabilitate a licenţei. Practic, la toamnă emisia OTV se va opri. Acum însă ne împroaşcă cu o ploaie de plîngeri penale.

Vreo cinci sute de oameni, aduşi cu autobuzele, demonstrează în faţa clădirii: Jos Băsescu! Jos CNA! Băsescu-CNA! Ce asociere nedreaptă.

Întotdeauna încordat. Mama e lipsită de vlagă şi face febră în fiecare zi. Răul e acolo, adînc înrădăcinat, şi nu-l putem smulge. Sabina, care s-a mutat cu ea, cade din picioare. Am schimbat medici, instrumente, clinici, degeaba. Dăm din colţ în colţ. Disperarea se instalează din aproape în

aproape. „Aşa rău îmi pare că v-am încurcat“, zice mama cu obidă. Înapoi la spital, înainte să fie epuizată de tot…

Totul se surpă, se duce la fund. De ce mi-a fost frică n-am scăpat. Puterea a preluat majoritatea în Consiliu, cu mîna lui MRU. Era inevitabil. Guvernul l-a numit pe Radu F. Alexandru, dramaturg şi senator PDL. Au sacrificat un senator. Primul lucru pe care mi l-a spus cînd a intrat pe uşă cu chipul său îmbujorat a fost că m-am comportat partizan. S-a întors lumea pe dos. Este o scenă cu costume, întoarsă: senator PDL, fost PNL, fost PD, îmi spune că m-am comportat partizan mie, care nu mai fac parte din vreo formaţiune politică de 14 ani! Dar să vorbim despre altceva. Treacă de la mine. Să nu ne luăm de gît din prima zi. Să vorbim omeneşte despre instalare. Rutină, clişee: n-am secretară, maşina e veche, biroul cu tavanul infiltrat de la ultima zăpadă. Promit să zugrăvesc…

Aprilie

Astăzi, primul zarzăr alb ca o mireasă. Ina zice că e aşa de-o săptămînă. Primăvara vine greu, chinuit. Sau eu nu mai am ochi pentru ea. Am aşteptat-o prea mult.

Puterea pierde majoritatea în Senat! Numirea lui Radu F. la CNA duce la o diferenţă de un vot. Ce important a ajuns Consiliul. Mai ceva ca Senatul României. Ce vremuri trăim. Fiţi martori! Măcar atît…

Zoaiele continuă să curgă la OTV; insulte, acuzaţii în derîdere. Mi-am găsit avocat. Riposta e singura apărare. O să ridic mănuşa, din mocirlă, aşa

împuţită. Va fi o luptă. Îl fac zob! Dreptul la onoare şi reputaţie… Să vedem ce-a rămas din el. Sînt foarte curios. Mereu este o provocare. Uneori îmi vine să plec şi să las totul baltă. Dar asta nu se poate. Unde am ajunge?

Radu F. nu vine încă. Nu şi-a dat demisia din Senat, unde puterea e la egalitate cu opoziţia. Sigur, e în incompatibilitate, sînt două funcţii publice, dar are un termen legal să se scoată. Mai stă puţin, pînă la primul dezertor. Pe urmă n-are sens.

A doua reducere de licenţă la OTV: Dan Diaconescu îşi dă pe post toate întîlnirile politice. Trăiască Diaconescu, izbăvitorul! Ia averile de la ciocoi, îi bagă la puşcărie, face o cale ferată de mare viteză, o oră de la Constanţa la Timişoara, aduce sabia lui Ştefan de la turci, măreşte alocaţiile copiilor, dă bani la săraci, 20.000 de euro de cap şi case pentru tineri şi cărbuni. De toate pentru toţi. Nu trebuie decît să votăm partidul care-i poartă numele. A urcat la 15%. Şi legea e slabă, nu ne ajută. Distracţia continuă. Dar trebuie să isprăvim odată. Pînă nu ne face pe toţi din vorbe.

Filipeşti

Podul copilăriei, surpat. O grămadă de grinzi negre şi scînduri frînte. A fost atîta zăpadă… Acolo se strîngeau fînul şi grîul şi porumbul. Acolo ne baricadam, ca într-o cetate, în luptele cu copiii din sat. Trăgeam cu praştia şi cu arcul de sus. De fiecare dată îi alungam pe intruşi. Şi iată-l acum îngenuncheat. Nici nu pot să mă uit la el.

Mama, din nou acasă. Mă rog să nu revină febra. Şi cheagurile din picior să nu pornească iarăşi spre inimă, spre creier… Azi am scos-o încet-încet pe Kiseleff, unde a stat pe o bancă. Se uita avid în jur: trecători, copii pe rotile, oameni care-şi plimbau cîinii…

Căutări…

Prînzul cu Dan Piţa. Filmul nostru merge la Timişoara, unde va fi şi o proiecţie în campus, dezbateri cu studenţii. Ar fi un feedback interesant. Totuşi, greu de crezut că ajung, pică drept în buza campaniei electorale. Uite aşa mă las înghiţit. Cel adevărat şi celălalt. Cîştigă celălalt.

Vine vorba de proiectele viitoare: n-am. Ceva, cumva, despre un soldat universal. Un non-erou. Un amărăştean care vrea casă, ajuns să lupte la capătul lumii. Piţa zice: de ce nu-l faci cu Ginel şi Mateo? Du-i în lumea mare! Au fost odată ca niciodată doi fraţi înrolaţi… Dar cine l-ar înrola pe Ginel? O piticanie recalcitrantă, intratabilă, nesupusă…

Pensionarii din Argeş rup uşa tribunalului: au auzit că justiţia le dă înapoi contribuţia la CAS, cîteva zeci de lei. O hotărîre a Curţii Constituţionale îndreaptă în sfîrşit o nedreptate veche: obligarea la plata asigurărilor sociale a pensionarilor cu pensii mai mari de 740 de lei. Mii de oameni ştirbi, cenuşii fac cozi interminabile la registratura instanţelor, le sufocă cu plîngeri. O femeie a leşinat. Îmbrînceli cu jandarmii. Ciocniri între pensionari, că unii mai verzi se bagă în faţă. Nu ţi-e ruşine, om bătrîn! Îţi dau după ceafă, să ştii! Să nu zici că nu ţi-am spus!

Am „înflorit“: tot corpul şi faţa îmi sînt pline de pete roşii. Este un puseu de dermatită severă pe fond de stres şi oboseală. Cum s-ar zice, am dat pe afară. Nici nu pot să mă uit în oglindă. Am gîndurile încîlcite. Cum voi putea lucra aşa? Stau ca pe ace. Trebuia să merg cu filmul la Timişoara, să ţin un curs la Universitatea Bucureşti, un *speech* la seminarul Cenaclului „Arte“, apoi conferinţa de la Torino…

Gena rebeliunii… Fără ea n-ai ce căuta în artă. Fără o viziune revoltată nu eşti decît un peisagist.

Invazie de căpuşe. Se pare că ni se trage de la cîinii maidanezi. Căpuşele transmit o boală ciudată, cu nume exotic, foarte greu de depistat. Netratată, duce la moarte sau la paralizie, ca în cazul actorului Şerban Ionescu. Dacă asta o fi fost. Panica se răspîndeşte, mii de oameni iau cu asalt spitalele. Primăria dă cu flit prin parcuri. Sîntem asiguraţi că substanţa nu e periculoasă pentru om.

Dar atît timp cît avem 1 milion de maidanezi, degeaba…

Senatul a căzut. Încă doi senatori ai puterii trec în opoziţie. Nu e zi să nu fugă un parlamentar, un primar, un lider judeţean. Din motive de principiu, desigur. S-au trezit la realitate: lumea trăieşte rău! La noi, migraţia politică este un fenomen ciclic: după alegeri, cam un sfert din aleşii opoziţiei sînt aspiraţi de putere. Înaintea alegerilor se întorc, ca păsările călătoare.

Nu mai vine Radu F. Mi-a trimis demisia din CNA la cabinet. O să vină-n loc supleantul său. De el e nevoie mare la Senat. Îi pare rău, mie la fel. Ne despărţim în cei mai buni termeni.

În felul său, corpul pare să ştie prin ce trec. Încă un rînd de analize proaste. Paliativele naturiste la care am apelat n-au servit la nimic. Uite unde duce nepăsarea de mine. Trebuie să-mi iau sănătatea în serios cît nu e prea tîrziu. Să-mi schimb modul de viaţă. Dar ce uşor e de spus…

Guvernul în genunchi! PDL s-a năruit cu zgomot, într-o singură zi. Coaliţia nu mai există. Moţiunea opoziţiei a trecut cu 235 de voturi: îi trebuiau 231. Lupta a fost strînsă şi s-a dat pînă-n ultima clipă. Bietul Boc a acuzat grupul minorităţilor de trădare şi s-a refugiat într-o candidatură de primar la Cluj. Din urmă, Berceanu şi Pinalti îi cer demisia, dar Udrea zice că nu e cazul. Se pare că o convenţie extraordinară se va organiza totuşi după locale.

Victor Ponta a fost desemnat premier, cu mandat de 6 luni, pînă la alegeri. Să fie o cursă a lui Băsescu? Pînă-n toamnă se pot întîmpla multe.

Majoritatea este fragilă, conjuncturală, încropită cu tot felul de traseişti care îşi caută salvarea sub pulpana USL. Minorităţile au anunţat deja că sprijină orice guvern, ca de obicei. Surpriza vine de la UNPR: va vota guvernul USL. Pentru stabilitatea României, desigur. Este conduita de consecvenţă, totdeauna cu puterea. Despre ce vorbim? Interesul şi iar interesul naţional. Progresul şi iar progresul. Gabriel Oprea şi-a adus aminte că e prieten cu Ponta; totdeauna a fost, dar n-am observat noi. Iar Onţanu, primarul Sectorului 2, e de-a dreptul uşurat: „UNPR s-a lepădat de Satana, guvernul PDL care a atentat la viaţa oamenilor“. Ca să vezi revelaţie.

Mai

Am scăpat?! Să fie cu putinţă? Să fie sfîrşitul regimului Băsescu? Sau măcar începutul sfîrşitului? Pentru prima dată în scurta noastră istorie postcomunistă, opoziţia preia puterea înainte de alegeri. Se vorbeşte despre „ţară în ruine“, „guvern de salvare naţională“. Dar ce poate salva în şase luni? Lumea e sărăcită, aşteptările sînt covîrşitoare: pensii, salarii, reducerea CAS… Economia aproape că stagnează, conjunctura europeană e proastă, se vorbeşte despre al treilea val al crizei, şomaj, scumpiri… Nu-mi fac iluzii, totul pare vag şi improvizat.

Să fie sfîrşitul acestui jurnal?

Am o stare ciudată, o bizară senzaţie de pierdere, mă simt lăsat la vatră. După ani de zile de rezistenţă cîinească, tranşeele mele nu mai servesc la nimic. Mă ciupesc. Nu pot să cred. Misiunea mea asumată s-a încheiat aşa,

fără preaviz? Nu mai am nici o noimă?! În mod normal, brutalizarea cotidiană va înceta, apăsarea se va risipi. Şi atunci, ce-ar mai fi de spus? Ce motivaţie am să merg înainte? Deja ultimele pagini sînt insipide, diluate, fără tensiune polemică…

Eu nu pot să scriu decît încolţit. Scriu ca să mă opun. Nu mă sustrag şi nu mă refugiez. Ce mă fac fără haos, grotesc şi tragic? Degeaba curajul de a privi lucrurile în faţă dacă acestea sînt banale ca nişte oi. Totuşi, e devreme pentru un răspuns definitiv.

MRU, consolat de Băsescu. Iată-l surprins cu o mină mofluză dînd roată complexului prezidenţial din Neptun. Dar puterea nu mai este acolo. Îi trebuie timp să înţeleagă: a fost folosit. Fereastra de oportunitate i s-a trîntit în nas după 78 de zile. Era convins că are un destin. A plătit nota PDL-ului şi a lui Băsescu. A cam rămas fără opţiuni. Cum ar putea să-şi explice? Oamenii au nevoie de mituri, să creadă în ceva. 78 de zile? A şi declarat: n-am venit ca să plec! Şi acum viaţa o ia razna. Atît de capabil şi de dedicat… E o nedreptate, să ştiţi că e…

A venit vara dintr-odată, sînt 30 °C. Cerul, perfect albastru, ca la mare. La Filipeşti, Naşii s-au dezmorţit, au ieşit „la duble“. Smochinul tatei, degerat peste iarnă, a dat din rădăcină.

Trebuie să plec la Torino. România este invitată de onoare la Salonul Internaţional de Carte. Urmează să ţin o conferinţă în dialog cu Marco Dotti despre *Fundesac*. Primiţi cu Subomul?!

Apoi mă întîlnesc cu cititorii la librăria „Trebisonda“, unde se va inaugura vitrina dedicată autorilor români: de la Mircea Cărtărescu, Gabriela Adameşteanu, Dinescu, Norman Manea, Blandiana la Dan Lungu şi Doina Ruşti. Ei toţi vin dintr-o ţară unde se citeşte în medie o carte pe an.

Cinci euro este bugetul mediu anual al cititorului român. De data aceasta o s-o iau şi pe Ina. Nu mai suport s-o ştiu singură, suferindă…

Torino, Salonul Internaţional al Cărţii

Dimineaţa mi-a apărut un interviu în *Il Manifesto*. Cotidianul consideră *Fundesac* un incitant roman--reportaj. Seara mă întîlnesc cu cititorii la stand. Va fi şi o lansare în oraş, la librăria „Trebisonda“. Standul românesc e o fortăreaţă albă, zice *La Stampa*. Jos sînt rafturile pline de cărţi, CD-uri, DVD-uri, audiobook-uri, iar sus la etaj e sala de conferinţe. Peste 5.000 de vizitatori. „România, o descoperire fascinantă“, scriu ziarele. În *Corriere della Sera*, o imagine grafică circulară, cu stema României în mijloc şi numele scriitorilor traduşi de jur împrejur.

Sînt programat să vorbesc între Dumitru Ţepeneag şi Ana Blandiana. Sala e plină. Criticul Marco Dotti e în mare formă, vorbeşte despre *Fundesac* cu pasiune, ca şi cînd l-ar fi scris el. În contrast, eu par detaşat, sînt lucruri vechi. Şi iarăşi trebuie să mă gîndesc înapoi în loc să scriu despre ziua de azi. Un cititor mă întreabă despre volumul doi. Cum ar fi? Mă joc. Îi spun povestea din *Ceva bun…*, ca o continuare, chiar dacă nu cu aceleaşi personaje, dar tot fără sorţi de izbîndă. Da, poate am să scriu şi volumul doi, editorul meu italian zice că îl aşteaptă. „Subomul“ a ieşit de sub pămînt de nevoie. Afară e un pîrlit, neajutorat şi stîngaci, cu ochii mici, înţepaţi de lumină. Nici măcar nu mai sperie pe nimeni. Degeaba îşi aşteaptă şansa, lumea nu e pentru el. Iar gaura de mină s-a închis în urma lui.

Traducătorul meu, Marco Cugno, decanul de vîrstă al romaniştilor, se precipită la microfon. Însă acesta este fixat în masă invers, spre mine, astfel încît e nevoit să vorbească dintr-o poziţie nefirească, cu spatele la public. Dar e atît de emoţionat, că nu mai contează. Oh, îi tremură vocea, trebuie să facă o mărturisire. A crezut în această carte din prima zi, în formula ei ingenioasă, originală. Însă drumul spre culme a fost un calvar. Multă vreme

a căutat cuvintele potrivite. Apoi, timp de 15 ani n-a obosit să caute o editură italiană. 15 ani de eforturi şi refuzuri. Şi acum, iată-ne aici, împreună…

Pe faţada Palatului Madama, o proiecţie multimedia: între altele, fotografiile autorilor români.

Dau nas în nas cu mine într-o oglindă de patru etaje. Un chip posomorît, meditativ, stingher în mulţime, ostenit înainte de vreme. Ridurile, cearcănele… Singurătate, vid emoţional, viaţa risipită… Gata, am trecut.

Inei i-a plăcut la Torino. Iese atît de puţin din casă… Ordinea „nordică“, piemonteză, în contrast cu haosul steril de la noi. Noaptea, de la „Trebisonda“, am mers să mîncăm jambon, paste şi vin roşu, eram rupţi de foame. Mi-a fost teamă că n-o să fie lume la librărie: a fost. Localnici şi români stabiliţi acolo, jurnalişti la cotidianul comunităţii româneşti din Italia, asistenţi sociali, tehnicieni, mici întreprinzători veniţi de la Milano. M-au ţinut de vorbă pînă la miezul nopţii. Vor să mai vorbim. Sînt frînt. Îmi plesneşte capul, aprob, zic da, sigur, pe de o parte, dar pe de alta… Torino, revanşa pentru Veneţia…

Enervant de talentat…

Cristian Mungiu, la Cannes, cîştigă premiul pentru scenariu cu derutanta poveste inspirată de exorcizarea de la mănăstirea Tanacu. România Evului Mediu? Păreri împărţite: huiduieli, aplauze… Cine are dreptate?

La conferinţa de presă, Mungiu spune că s-a produs un divorţ între cinematografia românească şi public: tinerii preferă filmul american, ceilalţi – televizorul… Ce rămîne? Să faci filme pentru festivaluri? Filme de palmares, pe care nu le vede nimeni. O cinematografie doar pentru export…

Oare ce urmează? Un judecător de la Curtea de Apel a suspendat decizia de reducere a licenţei OTV: mai avea două săptămîni şi gata. Nici măcar nu ştim motivele. Mă gîndesc ce posibilităţi sînt. Înapoi nu e loc, am ajuns prea departe. Mergem la recurs.

Noul premier Victor Ponta îşi marchează teritoriul: e treaba lui să participe la Consiliul European, nu a preşedintelui. Acesta nu are nici un mandat, nici de la guvern, nici de la Parlament, nu mai poate angaja România în nici un fel. S-a obişnuit rău, de pe vremea bietului Boc. Băsescu îşi reţine o replică, lucru rar. Pleacă la summitul NATO de la Chicago. Pe agendă, dosare grele, calendarul retragerii din Afganistan şi scutul antirachetă.

Din urmă, Ponta spune că Băsescu nu se reprezintă decît pe sine. „L-am rugat pe ministrul de Externe Andrei Marga să-l însoţească, să vadă partenerii noştri că în România sînt şi oameni serioşi."

De la Chicago, Băsescu răspunde că „guvernul nu e convenabil". Ce vor înţelege aliaţii din acest mesaj? România a intrat într-o coabitare căznită, care nu poate dura.

Trebuie să mă odihnesc…

La slujbă, acelaşi canon, nimic nu s-a schimbat. „Coaliţia portocalie", disperată, se comportă şi mai absurd: luptă să scoată de pe ecran oamenii politici din dezbaterile de weekend. Şi asta după ce candidaţii la alegerile locale n-au acces, printr-o lege fosilă, la emisiuni electorale decît de luni pînă vineri. Sîmbătă şi duminică, cel puţin pe posturile de ştiri, e o înmormîntare televizată. Doar fanfara cernită lipseşte…

Sînt atenţionate pînă şi televiziunile care şi-au permis să invite cîte un europarlamentar, de sămînţă, să discute situaţia din Grecia sau salariul minim în UE. Declanşez o dezbatere publică: unde o să ajungem aşa? Vrem mai puţini alegători la urne?! Este o încălcare a libertăţii editoriale. Dar

strig în pustiu, mi se răspunde că legea-i sfîntă. Dacă nu pot s-o respect, să-mi dau demisia!

Este o campanie scurtă, într-un singur tur. Doar o lună, din care se dau la o parte opt zile de odihnă, tocmai cînd omul stă mai mult la televizor. Dar „paznicii“ veghează. Şi eu i-am scandalizat. De ce să aruncăm lucrurile vechi, aşezate? Un fel de control al vederii… Parcă am vrea să rupem politicul de electorat, să-l închidem într-o rezervaţie. Să-l ascundem ca pe o ruşine, o cocoaşă.

Şi eu care mă temeam pentru jurnal. Şi iarăşi aceeaşi vehemenţă, tuşe nervoase… Construcţia ca un decupaj de film, cadre scurte alternînd cu umbre lungi, întunecate…

Ce formă mai expresivă să dau acestei experienţe învolburate, potrivnice, deformante? Viaţa mea trece în viteză, întîmplătoare. Caut, nu ştiu ce caut, caut… Poate un sens pe hîrtie.

Ce mă tentează la povestea soldatului universal? Polemica cu filmele comerciale de gen, cu cyborgi pe baterie? Încerc să spun ceva important? Să cuceresc cu întrebări esenţiale? Să fim serioşi! Nu am experienţa necesară, n-am fost în nici un teatru de operaţiuni, cum se spune azi ca să nu se zică război şi opinia publică să tresară în somn.

Îmi lipseşte aşadar exact osatura ce susţine cel mai bine scrierile mele, impresia de autentic, de trăit. Şi atunci? Foarte probabil n-o s-o scriu niciodată. Şi totuşi, ideea omului cu degetele prinse în moara istoriei nu-mi dă pace. Carnea care ţipă, înfricoşată.

Vorbim de oportunităţi, nu-i aşa? Economisiţi pentru familia voastră! Căpşunarii care pleacă la lucru în Spania pentru că s-au închis fabricile din Alexandria, femeile din fundul Moldovei care fac menajul la Torino, în timp ce copiii rămaşi de izbelişte sînt peste 300.000. Mulţi copii au deja copii. Sîntem ţara cu cele mai multe mame minore. Însingurare, alienare,

sînt atîtea forme de încercare a fiinţei, de rezistenţă la rupere. Şi ei simt că ceva este în neregulă cu ei, dar se lasă duşi de curent, nu se pot împotrivi. Însă condiţia soldatului, cu sabia deasupra capului, mi se pare înstrăinarea supremă. N-au găsit altă şansă. Durii, băieţi pe cinste. Îndrăzneţii înving, a fost şi film. Să mori sau să omori, pentru rata la bancă… Cînd eşti dator, trebuie să trăieşti. Nu depinde de tine. Nu poţi să plăteşti cu viaţa, cu tot respectul, la scadenţă nu face doi bani.

La ce îmi servesc lucrurile care se trezesc în mine, pe care reuşesc să le desluşesc? Nu am timp pentru ele, cu contururile lor imprecise. Particip cum pot la lume, la ordinea socială. Ce să fac? Trebuie să-mi plătesc dările. Şi asta mă abate de la rosturile mele. Mă poate chiar anihila…

50 de ani! Trebuia să vină şi asta. Unde am fost pînă acum? N-am chef de nici un bilanţ. Mi se întîmplă la o conferinţă în Portorož, Slovenia; m-am refugiat aici. Un mic port la Adriatica, odinioară veneţian, cu semnul leului înaripat în zidurile vechi, coşcovite. Apa albastră, lume puţină, catarge de lemn şi pînze în larg.

Frumos şi liniştit ca într-o marină a vechilor maeştri. Seara am parte şi de o petrecere pe plajă, chiar sub fereastra mea. Directorul hotelului mi-a trimis o scrisoare de scuze pe hîrtie cerată şi o sticlă de şampanie franţuzească. Este felul său de a-mi compensa deranjul. Am toate ingredientele: muzică, lume bună, şampanie. Doar că nu sînt pentru mine…

Sfîrşit de capitol în Egipt: fostul dictator Hosni Mubarak a fost condamnat pe viaţă, pentru complicitate la omor. 850 de oameni au pierit în masacru. La auzul sentinţei, rudele victimelor s-au luat la bătaie cu forţele de ordine. Mii de oameni au ieşit în Piaţa Tahrir. Mubarak e bătrîn şi suferă de cancer; la proces a fost adus cu targa şi i s-au pus perfuzii. Fiii săi, acuzaţi de corupţie, au fost achitaţi pentru că faptele s-au prescris. Nu ei

erau miza. Mubarak e istorie. Mai departe, lupta politică se dă între militari şi fundamentalişti.

Mai e Siria, măcelul nesfîrşit.

Iunie

Filipeşti, moşii de vară. Tanti Lila e mîhnită, niciodată nu i s-a întîmplat aşa ceva. După 85 de ani credea că le-a văzut pe toate. Într-o dimineaţă a ieşit în grădină şi via era la pămînt: peste noapte, toţi stîlpii de fier au fost furaţi. Şi erau îngropaţi în pămînt jumătate de metru. Aşadar, cineva a săpat în întuneric, apoi a trecut stîlpii peste gard, unde aştepta o căruţă. Poliţaiul chemat la faţa locului se scarpină-n cap: aşa jaf la strada mare n-a mai apucat.

Filipeşti. Aici caut pacea. Un animăluţ nou în curtea noastră: Puşa i-a zis Pripas. S-a trezit cu el aruncat peste gard cu sacoşa. De două săptămîni toarnă cu găleata. Un pui fragil, un căţel mic şi înspăimîntat, tremurînd convulsiv printre brusturi. O mutrişoară lungă de foame, mîrîind de frică, gata să apuce mîna întinsă să-l mîngîie, o sălbăticiune. Ina e topită după el.

Nu fac nimic cum trebuie. Pe lista restanţelor, un volum de proză scurtă. Aşa am debutat. Marco Cugno mi-l cere de cîte ori ne vedem şi eu ezit, arată aşa de sărăcăcios, cu coperta lui improvizată, ieftină. Totuşi, erau acolo cîteva bucăţi scrise americăneşte. Mereu mi-am propus să reeditez, dar n-a fost să fie. Unele proze au rămas prin reviste, altele prin sertare… Iată un subiect pentru o scurtă povestire. Nu duc lipsă de subiecte. Ce am pierdut? Un om îşi dezgroapă tatăl, mort de mulţi ani; în curînd va avea

nevoie de mormînt chiar pentru el, i-au spus doctorii. Şi vrea să lase totul în ordine. Descoperă însă că trupul tatălui nu a putrezit. Groparul se cruceşte, dă fuga la clopotar, acesta la preot; se duce vestea, o fi fost vreun sfînt?! Autorităţile apelează la un arheolog care să dea o explicaţie ştiinţifică. Vorbeşte despre sedimente. Se ţes tot felul de poveşti, de scenarii, de intrigi, dar nimeni, nici măcar fiul defunctului, nu mai ştie cum a trăit acesta, cine a fost cu adevărat. Se angajează într-o redescoperire a tatălui uitat, o recuperare a copilăriei, a timpului pierdut…

Tatăl meu. Sînt zece ani de cînd a plecat. Tot mai rar mă gîndesc la el, la noi împreună. Pentru că muncea ca un rob toată ziua, ne vedeam doar seara, în jurul mesei. Apoi zăcea tăcut în fotoliu.

Cu atît mai importante deveneau vacanţele. Inventa mereu cîte ceva. La un moment dat îmi amintesc că am stat într-o păstrăvărie, bătînd cu undiţa toate pîraiele de munte. Sau mergeam, numai noi doi, în gazdă la o bătrînă din Gorgova, care ne făcea ceai de pere şi o plachie grozavă. Eram în stare să vîslim zile-n şir. Niciodată nu era mulţumit de mine, pescuitul presupune îndemînare şi eu nu aveam; îmi spunea „mîini de adaos“. Pînă legam un cîrlig, trecea ziua.

Îi şterg de praf fotografia înrămată, are un aer atît de sever şi responsabil, nu cred că mama a ales-o bine. Mi-l amintesc la culesul viei la Filipeşti, coordonator binevoitor şi de necontestat. Ne împărţea sarcinile, rîndurile, coşurile… Apoi îşi lua locul la roata zdrobitorului şi ne zorea. Nu ne mişcam destul. După moartea bunicului, devenise firesc păstrătorul reţetei vinului şi a ţuicii. În fiecare toamnă cioplea cu briceagul răsuflători de lemn la damigenele coborîte-n beci, la dospit, printre rafturile de gutui şi mere… Păianjenii albi şi orbi atîrnau de sus…

Aproape nimic din toate aceste bucurii simple nu mai există. S-au volatilizat. Delta s-a umplut de turişti şi pensiuni scumpe şi motoare puternice, care o fac aşa mică… La Filipeşti nu mai facem săpun de casă. Mina s-a închis şi în loc a apărut o carmangerie. Via s-a părăginit, mai mult

face umbră. Prunele merg la distileria comunală, autorizată după standardele Uniunii Europene. Cazanul lui Gabi nu mai e decît o amintire într-o magazie părăginită. Casa moşilor se închide peste iarnă, iar găinile rămîn în grija unui vecin. Ce va face Pripas de unul singur? A mai fost o dată părăsit. Formele de cozonac se scot din cămară numai de Paşte, ca nişte moaşte. Uneori urc în deal la cimitir. Sînt toţi acolo, laolaltă, un şir întreg de preoţi şi învăţători. Numai tata s-a rupt, s-a făcut inginer. În şoaptă, le spun ce-i nou. Oamenii din preajmă, care îngrijesc morminte, cred că mă rog, mai ales că ţin capul plecat şi arde candela. Dar eu vorbesc cu cei mai înainte adormiţi. În sfîrşit, e un fel de a spune, în literatură merge. Mă surprind cenzurîndu-mă, spun lucruri pe jumătate, trec altele sub tăcere, să nu-i tulbur. Ce vină au ei că eu nu sînt în stare?

Despre ce vorbim?! De ce-mi bat capul? Tema mea este *teama*. Teama irosirii. Am complicat lucrurile. Trebuie să mă concentrez. Am scris puţin şi împrăştiat. Nu m-am oprit la un gen. Nu prea ştiu ce fac. Mă obişnuiesc să trăiesc cu regretele. Am trecut de mult de jumătatea vieţii. Ce mai pot să amîn? Lista regretelor creşte mereu… Acest jurnal nu mă va salva. Filtrează vise, îndoieli, zvîrcoliri, imagini, întîmplări adevărate şi ficţiuni. Dar pînă la urmă aroma se împrăştie şi rămîne zaţul.

La sfîrşit am alergat cît de repede am putut cu tata pe targă, de la un spital la altul. Dar nu s-a mai putut face nimic. S-a stins repede, ca şi cînd n-ar fi vrut să ne reţină. Cînd îţi vine rîndul, n-ai ce face. Cu mama lîngă el, cu lumînarea la căpătîi, cum se cuvine…

Intuiam, simţeam deja că nu mai putea scăpa. Nu mai ştiu ce investigaţie sofisticată îi fusese recomandată şi spitalul unde era internat nu avea aparatură. Am zis să ne agăţăm şi de asta. A trebuit să aşteptăm îndelung la radiologie. Brancardierul a fost chemat în altă parte, dacă am nevoie de ceva să-l strig. Nu mai eram decît eu şi tata pe culoarul lung şi întunecos şi rece. Mi-am scos haina şi am pus-o peste el. Era îngrozitor de

slăbit şi pămîntiu, abia răsufla. Eu mă străduiam să-i ţin moralul sus. Am început să vorbesc pe repede înainte ca să umplu golul, despre ce aveam de făcut la Filipeşti, mai ales că se apropia frigul şi trebuia tras vinul. Şi apoi, în primăvară, neapărat văruiţi merii, să nu fie năpădiţi de căpuşe. Şi altoi la caişi şi piersicii noi, şi butaşi de struguri negri, de Hamburg, şi aşa mai departe. Mi se uscase gura. A fost poate cea mai lungă conversaţie dintre noi. Abia la urmă am realizat că nu mă contrazicea de mult, nu mai era conştient…

Un lucru m-a frapat în anii din urmă ai bunicului meu, Octavian preotul. Mergea pe 90 de ani şi era îngrijit de cele două fiice, surorile tatei. Puşa şi Cici erau mereu în jurul lui, la Filipeşti. Dar el cerea apăsat să vină Dan, să vină fiul. Nedrept şi frustrant, nu-i aşa? Cînd tata reuşea să se rupă de la rosturile lui din Bucureşti, aproape că nu vorbeau. Nu mai era nevoie…

Votul pedepsitor. PDL s-a ascuns sub 20 de sigle, alianţe diferite, mişcări, momeli, doar-doar nu l-o mai recunoaşte nimeni. Portocaliul a fost înlocuit de verde, albastru… Un corp nedefinit: ceva, cumva… Şi totuşi, s-a dezumflat ca un balon găurit. USL a ras aproape toate consiliile judeţene, capitala, sectoarele, majoritatea marilor oraşe. Udrea a intrat în pămînt. Doar Boc a rămas agăţat de primăria Clujului, unde a tot pompat cît a fost premier. În faţa dezastrului, Băsescu n-a spus decît: „Ferească Dumnezeu de mai rău!“. A sunat ca o premoniţie.

Harta politică s-a schimbat radical. Gh. Flutur a pierdut Bucovina, „Ţara fluturilor“, unde scria lozinci cu oi pe dealuri. Ioan Oltean a cedat Bistriţa. Florentin Popescu a predat Dîmboviţa. De la Craiova, Radu Berceanu cere demisia întregii conduceri, cu Boc în frunte. Udrea şi-a depus demisia din fruntea PDL Bucureşti, „ca om politic responsabil şi cu onoare“. Cine mai e ca ea să facă la fel. Apoi a cinat la un restaurant, cu lumînări pe masă. În

presă, speculaţii savante despre ieşirea regimului Băsescu din istorie. Dar cînd a fost în istorie?!

Mesaj de la Dotti: s-a stins Marco Cugno. Cancer… Îi datorez atît de mult. La Torino era atît de viu, de pasional. A scos „Subomul“ din condiţia lui românească, i-a dat drumul în lume. După conferinţă, ne-am îmbrăţişat la stand. Urma lansarea lui *Fundesac*, noaptea, la „Trebisonda“. I-am spus că ne vedem acolo. A clătinat din cap: pentru mine e tîrziu… Şi gata. Cel puţin pe el nu l-am dezamăgit.

„Insultaţii“, răzbunaţi. A venit ziua cuţitelor lungi în PDL. Sînge pe pereţi. Cine pleacă, cine rămîne? Cine mai rămîne? Perdanţii cer demisia întregii conduceri. Demisii în lanţ, care forţează alte demisii, de ce eu, şi nu tu?! Ioan Oltean pleacă din funcţia de secretar general. Replici acide, din surse niciodată infirmate. Dorin Florea, primarul de la Tîrgu-Mureş, către Roberta Anastase: te crezi la discotecă? Te-am pus acolo să numeri bilele, nu să faci prostii. Variantă: Florea ar fi spus: „Te-am pus acolo să numeri voturile, nu să le pierzi“. Primarul reales al Braşovului, George Scripcaru, lui Udrea: noi tăiam salariile şi tu îţi afişai decolteul. Blaga către Udrea, printre dinţi: ţi-ai pus în funcţii toţi delfinii! Udrea contraatacă: „Mi-aţi cerut să vă pun amantele în funcţii“. Mircea Toader, şeful deputaţilor, jură că nu-i adevărat, a fost acolo, Elena „vorbea de nepoţi şi rude“. Udrea: „N-am luat banii de la minister acasă! Ştiţi foarte bine unde s-au dus!“. Demisionează şi din funcţia de vicepreşedinte, să fie clar. Strigăte: dacă Boc nu pleacă, se rupe partidul! Demisia sau demiterea! Boc îşi pune şi el mandatul pe masă: cum decideţi voi, aşa fac. Videanu zice: „Să ne aşteptăm la tot ce-i mai bun“. Vulpile nu mai ajung la struguri şi turbează. Nu le rămîne decît să se sfîşie între ele.

Se caută cîrmaci. Voci disperate: să vină MRU! Încredere şi speranţă. Blaga, profet invers: „Mesia nu mai există! Au fost doi, unul l-am avut noi!“. Incredibil.

Sfîrşitul… Deriva, disoluţia, descompunerea… Pînă dimineaţă, toată conducerea PDL şi-a depus demisia. Boc a rămas interimar, să organizeze o convenţie de alegeri. Dar pe cine să aleagă? Care e „rezerva de cadre“? PDL nu mai există, MRU e doar o hologramă.

Ştiu cum se termină acest jurnal, sau următorul, sau ce-o mai fi… Ştiu ultimul cuvînt: eliberat! Am tras de mine, poate chiar am fost aproape… Întrebarea este: am să fiu gata?! Sau iar o să încerc să amîn?! O să fie prea mult pentru mine? O să fiu doar speriat? Ina o să mai fie prin preajmă? O să am o cămaşă curată, sau măcar o pijama?

Eu nu mai pot, mi-e somn…

Ce mă ţine să închid acest caiet? Nu se mai întîmplă nimic. Abia mai suflă. Mai stă într-un colţ. Se încheie un ciclu. Pînă la urmă, n-a fost aşa rău. Au fost lucruri care să-mi dea un rost. Să vă ţin de vorbă…

Mostră de folclor nou, în varianta „Mambosiria“: „Lasă-mă, mîndruţo,/ Lasă-mă să mor/ Lasă-mă mîndruţo/ La televizor“.

Cu cele 8 procente obţinute în alegerile locale, partidul-televizor joacă la două capete. În campanie, „PDL-USL, aceeaşi mizerie“. Astăzi, în schimbul voturilor sale, le cere „mizerabililor“ 21 de posturi de viceprimari. În trei consilii judeţene, USL depinde de cele cîteva mandate PP-DD. Golul lăsat de colapsul portocaliu se umple cu o ceaţă politică nedefinită.

Mă doare Marco Cugno. Dotti, cînd a citit *Fundesac*, mi-a spus că parcă ar fi fost scrisă în italiană. Îl revăd pe Cugno la Torino, cu barba zbîrlită, cu

spatele la public, luptîndu-se cu microfonul care nu-l asculta. Avea ceva important de spus, de dăruit. Şi repede, înainte să fie prea tîrziu…

Uneori mă gîndesc la acest jurnal ca la vechiul nostru cazan de ţuică: puneam în el de toate. În anii răi, cînd nu ajungeau prunele, zvîrleam deasupra mere tîrzii, oţetite, pere ofilite, piersici de dulceaţă, zarzăre borşite, galbene. Nici nu vă închipuiţi ce savoare amestecată, de lucruri mici, care se trec… Astăzi, dacă eşti prins aşa, eşti amendat.

Doi într-unul! Asta să fie soluţia? Gata cu Ginel şi Mateo, şi-au făcut numărul. Nu prieteni, nu fraţi, nu evoluţii paralele greu de urmărit. Deşi îmi plăcea ideea solidarităţii lor la distanţă. Unul singur, care să treacă prin toate situaţiile: contrabandist de ţigări peste Prut, fugărit de poteră, gazdă a o mie de moldoveni într-o garsonieră, vor şi ei o cetăţenie europeană. Cînd e dibuit, fuge în Israel, muncitor pe şantier, sau căpşunar în Spania, gros-planuri sociale, inocenţă şi umilinţă, soldat universal în Afganistan sau aiurea.

Paria mundi… O istorie personală şi în acelaşi timp o metaforă despre România. Viaţa care curge violentă şi întunecată. Mă atrag subiectele riscante, fără false speranţe. Relaţia cu timpul e importantă, secvenţele nu sînt cronologice, ele urmează un curs subiectiv al memoriei într-o noapte de veghe în deşert.

S-a împuşcat Adrian Năstase! Condamnat definitiv, după opt ani de proces, într-un dosar privind banii de campanie din 2004, fostul prim-ministru ar fi preferat să meargă în moarte. S-a pregătit temeinic, a lăsat scrisori familiei şi un fel de testament politic. Cînd poliţia a venit să-l ridice, a cerut voie să-şi ia nişte cărţi din birou. Poliţiştii au zis da, dar sîntem obligaţi să vă însoţim. Năstase a scos revolverul, un Smith & Wesson de calibru mare, l-a pus la tîmplă şi le-a spus: „Îmi pare rău că trebuie să

asistaţi la aşa ceva!“. Dar ei nu au asistat. Cel aflat mai aproape l-a apucat de mînă, arma s-a îndepărtat de tîmplă, însă Năstase a apăsat totuşi pe trăgaci. Glontele a pătruns prin gît, a trecut pe lîngă vena jugulară, a ieşit oblic, prin urmăr, şi s-a înfipt în uşă. Năstase a fost dus de urgenţă la spital, bandajat cu un fular de caşmir de firmă. Imaginea face înconjurul lumii.

Operaţia a mers bine, chiar dacă nu sînt excluse complicaţii, rănitul e diabetic şi cardiac. În opinia publică a fost un şoc repede asimilat, un melanj de simpatie şi ură oarbă la un loc. Prietenii politici l-au înfăţişat ca pe o valoare naţională, om de onoare, adevărat bărbat, de departe cel mai bun premier pe care l-a avut România şi victima invidiei preşedintelui Băsescu. Iliescu spune că el l-ar graţia.

Adversarii declară rana suspectă şi spitalul un ascunziş. Ridiculizează „gestul copilăresc“, ultima aroganţă, uite cum se sustrage justiţiei tocmai el, simbolul căpătuielii, de aici pînă la Bruxelles, toată lumea ştie. Sigur că era bine să fie condamnat pentru întreaga activitate, ca la Oscar. A fost dovedit cu bani de afişe, ei şi? Uneori, dreptatea are nevoie de o mînă de ajutor. Ca în cazul lui Al Capone: toţi ştiau că e un criminal înrăit, dar a fost prins cu contabilitate dublă. Faci ce poţi ca să faci bine. Şi dacă iese rău, asta e.

Să stea la puşcărie, nu într-un spital civil. Şi singur în salon! După filmul *Greu de ucis*, B1 titrează: „Greu de mutat“.

Victime colaterale

Poliţistul care i-a salvat viaţa lui Adrian Năstase, îndepărtînd revolverul de tîmplă, e urmărit penal pentru favorizarea infractorului. Medicul curant, învinuit pentru aceeaşi faptă. Se pare că a fost interceptat cînd spunea familiei că Năstase este bine. Presei i-a spus că nu este bine deloc.

Bancuri pe net. Un condamnat se spînzură în închisoare. Precizare: se spînzură şi moare. Lasă în urmă o scrisoare: „Năstase, aşa se face!“.

Pe acest fond dramatic băştinaş, Traian Băsescu iese din muţenie ca de pe altă lume. Nici o tresărire omenească, grija lui este Haşotti, nominalizat la Ministerul Culturii. Să nu fi plagiat la doctorat acum 20 de ani. Cere o declaraţie scrisă în acest sens, i se pare important. Cum ar veni, să vorbim despre altceva, iată, sînt atîtea cazuri de plagiat, şi miniştri, şi prim-ministrul, este o molimă, o pandemie românească. Trăim într-un delir…

Iulie

Filipeşti. Umbra lucrurilor care au fost. Se mai poate recupera ceva? Îmi aduc aminte cum topeam resturile de lumînări în curte. Bunicul meu, Octavian preotul, le aducea cu căruţa de la biserică, mai cu seamă după sărbători. Rămîneau în sfeşnice, albe şi galbene, arse pe jumătate. Coana preoteasă încingea în curte un ceaun mare, negru, în care de regulă făcea săpun de casă. Mie îmi plăcea să învîrt în ceara topită cu băţul de rufe; scoteam fitilele ca nişte şerpi şi îmi făceam făclii. După ce amestecul se răcea, răsturnam ceaunul. Forma din ceară se trimitea protoieriei Cîmpina, unde era turnată în lumînări noi.

Astăzi nu mai este permisă arderea lumînărilor în biserică, să nu afume pictura. Au apărut şi nişte imitaţii cu baterie, în loc de flacără au un bec. Iată avantajele progresului.

Va trebui să schimbăm numele de Pripas; între timp ne-am lămurit, nu ridică piciorul, este o ea, gri, cît un şobolan mai mare. Mihaela, nepoata mea preferată, i-a pus o zgardă roşie, ca o fundă. Stă numai în picioarele lui Puşa; Naşii se apără cu bastoanele, să nu-i dea jos. Şi nu poţi să-i spui Pripăşita, sună aiurea. Variante: Piticania, Pacoste, Arătare, Mănîncă-flori,

Caţaveica, fiindcă face gălăgie… Şi la iarnă, singură, cu casa închisă, cu zăpada mare…

Volumul meu de proză *Fugă după vînt*… Marco Cugno voia să-l traducă. Dar eu n-am mai strîns nimic. Şi am avut atîtea ocazii. Dar m-am lăsat abătut.

Regăsesc azi, cînd făceam curat prin sertare, o proză veche, publicată în *România literară*, se cheamă preţios „Izvorul tămăduirii“. Astăzi i-aş spune „Întîlnirea cea mare“. Sau, mai simplu, „Inspectorul de la CNA“. Pentru că de el este vorba. Sau de mine? Să revedem povestea. În pragul marii sărbători a Paştelui, episcopia unui mare oraş vrea să deschidă un post de radio religios. Toate celelalte culte sînt deja în undă, numai ortodocşii au rămas în urmă şi pierd enoriaşi. Biserica se mută în casele oamenilor şi trebuie să ţină pasul. De la Bucureşti este trimis un inspector să autorizeze noul post de radio. Un ratat. În tinereţe a crezut că poate să scrie şi chiar a făcut-o prin gazete. A crezut că poate picta, dar asta nu i-a adus decît un post de instructor de desen la o casă de cultură. Talentele lui s-au dovedit simple abilităţi. Acum nu mai vrea decît să iasă la pensie de la CNA.

Ajunge la autorizare în ultima clipă, mîine este Paştele şi el este trimis în delegaţie în ideea că oricum nu are familie, a ratat-o şi pe asta.

Şi, ca un făcut, nimic nu este în regulă. Radioul este improvizat în curtea unei biserici de margine, în fosta umblătoare a cimitirului. Încă sînt scurgeri de la ţevile vechi, vine apă de jos, podeaua de faianţă e mereu udă. Cum vor funcţiona echipamentele aici? Măcar să vină cineva cu un teu. Sau şi asta e prea mult?! În fine, treaba lor. Inspectorul aduce din condei raportul de autorizare şi merge la masă cu preotul, e dezlegare, coana preoteasă a gătit scrumbie. Preotul este şi animatorul postului. Un entuziast, are atîta energie. N-a ridicat el o biserică, abia a fost hirotonisit: ei bine, o va ridica pe aceasta, biserica din undă. Sigur, toate sînt la început. Dar la seminar sînt multe voci bune. Mitropolitul îl sprijină şi patronul fabricii de

faianţă a făcut donaţii. Dar mai presus de orice contează pe ajutorul lui Dumnezeu.

Inspectorul îl ascultă absent, oricum mai are două ceasuri pînă la tren. Atunci realizează că a uitat procesul-verbal. În servietă nu e. A rămas undeva, pe o policioară. E nevoit să revină la sediul radioului. Acolo descoperă un bătrîn cu părul lung şi barbă albă, parcă coborît dintr-o icoană veche: dădea pe jos cu un teu.

— Dumneata? îl întreabă inspectorul intrigat, fiindcă bătrînul nu apare în fişa de personal.

— Eu sînt, răspunde bătrînul, ca şi cînd ar fi trebuit să-l ştie de undeva.

Ascunde teul la spate, parcă nu se cuvine să fie surprins aşa.

Inspectorul îşi recuperează procesul-verbal şi pleacă la gară, e tîrziu. O fi fost vreun angajat la negru, vreun pensionar. Ce nu fac ăştia pentru cîţiva bani…

Băsescu suspendat! Coabitarea n-a ţinut nici o lună. Noua putere l-a scos de la Consiliul European, atunci cînd se discută probleme economice, şi l-a înlocuit cu premierul. Pentru Băsescu e un afront de nesuportat. Nu este el şeful statului? E lovitură de stat, să ştiţi că e. *Nature*, unde Funeriu este colaborator, îl acuză pe Ponta că a plagiat lucrarea de doctorat. Acesta dă explicaţii la Bruxelles, neagă acuzaţiile. Băsescu nu s-a putut abţine, chiar înainte să apară revista, a făcut o trimitere aparent fără legătură cu subiectul intervenţiei. A spus despre Ponta: „Cînd eşti doctor, eşti tare. *Dottore!*“. Şi a rîs. Inconfundabila semnătură. Acum PDL cere demisia de onoare a premierului. Fitilul a fost aprins.

Mai departe, e doar o chestiune de zile. Puţine zile.

Graba sperie Europa. Modificarea procedurilor, înlocuirea şefilor celor două camere ale Parlamentului, a avocatului poporului de care n-a auzit nimeni determină reacţii politice şi de presă. Lobby-ul portocaliu se dovedeşte neaşteptat de eficient. Merkel şi Barroso îşi exprimă îngrijorarea.

USL e pusă în defensivă, obligată să facă paşi înapoi. Cel mai mare este acceptarea unui prag electoral de 50% + 1 din cetăţenii înscrişi pe liste, fără de care referendumul va fi invalidat.

Din toată Uniunea Europeană, doar în Lituania mai există aşa ceva. Din toată Europa geografică, mai e în Rusia…

Febra continuă. Mitinguri şi contramitinguri. De cîte ori tabăra Băsescu scoate în stradă mii de oameni, USL scoate de două ori mai mulţi. La fiecare miting PDL, USL răspunde cu trei. Sloganurile sînt similare, se scandează: „Ne vrem ţara înapoi“, „Să terminăm cu jaful“, „Să răzbunăm trădarea“, „Corupţia pe culmi, averi uluitoare“, „O Românie în Europa. O Românie în picioare“, „Trădătorii în faţa legii“. Şi într-o parte, şi într-alta cel mai des se scandează: „La puşcărie!!!“. Şi se pare că aceasta este miza cea mare. Raportul de forţe pare limpede: dar vor veni nouă milioane la vot? E vară, concediu, caniculă, în Oltenia se fac slujbe pentru ploaie. Unii lideri PDL vorbesc deschis de boicot. Purtătorii de mesaj subliminal, aşa-zişii comunicatori, se îndoiesc cu voce tare că referendumul va fi validat, nici nu ştim exact cîţi sîntem, n-avem date certe, a scăzut şi leul, ce ne mai agităm…

Recuzita de plebiscit. La Cluj, Băsescu a aprins „flacăra democraţiei“, stîrnind protestele „olimpicilor“ – arată ca a lor, nu se poate confisca aşa un simbol, abia a ajuns la Londra, a purtat-o şi Nadia Comăneci. La Orşova, un grup ostil i-a smuls torţa tînărului biciclist care o purta spre Bucureşti şi a aruncat-o în Dunăre. Chiar primarul e acuzat pentru tăria opiniilor. România TV titrează: „Flacăra democraţiei înecată la mal“. Poate feştila, zic unii. La Iaşi, cîţiva tineri au îmbrăcat statuile în tricouri cu mesaje anti-Băsescu. Au fost date jos de jandarmi.

Coabitarea nu-i posibilă. Băsescu singur a spus-o: „Sînt un om politic imposibil“. Asta nu înţelege Uniunea Europeană. Aşa o s-o ţinem, într-un scandal. Sîntem de trei ani în criză. Încă doi ani de instabilitate. Scandaluri, manipulări, înscenări, diversiuni, incoerenţă instituţională, nemuncă, dosare

care se scurg în presă, interceptări… Înţeleg asta Barroso şi Merkel? Le convine?!

Confiscarea simbolurilor. După flacăra olimpică urmează data de 29 iulie, ziua referendumului. Băsescu face apel la istorie. În 29 iulie 1946 a fost scos în afara legii Partidul Naţional-Ţărănesc, condus de Maniu, ulterior arestat, judecat, mort în închisoare.

Se ştie ce obicei prost are istoria dacă o laşi de capul ei, se repetă…

Spectrul fraudei, tehnica lui Corneliu Vadim Tudor. După principiul drobului de sare, PDL acreditează frauda care va să vină. Ei ştiu. Ei simt. Aşa cum unele fiinţe mici simt vibraţiile scoarţei înaintea marilor cutremure. Democraţia e utilizată distructiv, zice Băsescu. Şi dacă tot vine frauda, să mături tot, de ce să mai mergem la vot, s-o legitimăm? Să acoperim lovitura de stat? Întărîtă oamenii ca pe cîini, cu băţul prin gard, să muşte…

Un „nebun“ bun. Istoricul Marius Oprea, care şi-a petrecut ultimii ani dezgropînd oasele victimelor Securităţii comuniste, şi-a lansat cartea *Adevărata faţă a lui Traian Băsescu*. Ca să aibă şi el o istorie. A lansat-o în stradă, în faţa casei din Mihăileanu unde, după cum a scris presa, fostul primar Băsescu şi-a atribuit un apartament de 200 m^2 pe care apoi l-a cumpărat cu 20.000 de dolari. Preţul zonei este cu mult mai mare.

Autorul a semnat autografe, iar cititorii au scandat la fereşti, după obicei: „Ieşi afară, javră ordinară!“. Dar nu era nimeni acasă.

Ideal: să fac un film despre falia dintre lumi; Vestul şi Estul. Dar nu am datele. Şi dacă aş vrea, n-aş avea cu ce. Tot ce pot e să vorbesc despre nişte rătăciţi la limita dintre lumi. N-au avut încotro. Şi, în general, n-au avut nimic.

E oficial: PDL îşi cheamă simpatizanţii să nu participe la referendum! Să nu legitimeze „lovitura de stat“. Să invalideze consultarea populară! Europa, mută… Băsescu zice că el va merge la urne, dar, dacă n-ar fi preşedinte, nu s-ar duce. Îndemnul lui este ca lumea să nu se prezinte la vot. Nu sîntem o ţară de babuini! Şi soţia, Maria, i-a zis: „Dragul meu, e prima dată cînd nu vin cu tine la vot. Nu vreau să fiu părtaşă la lovitura de stat“. Să mori de rîs.

Presa despre dosare penale, dosare electorale. La Rovinari, nişte şefi cu iniţiativă au reţinut actele de identitate ale unor mineri din subordine. Se fac nişte plăţi în avans şi trebuie acte. Le vor înapoia după referendum. Ce le trebuie lor plebiscit? Abia ştiu să citească…

Căldură mare. În Gorj, Vaslui, Galaţi, mai mulţi primari PDL au reţinut buletinele de identitate ale unor cetăţeni sub pretextul acordării unor ajutoare. O să le înapoieze, desigur, sînt primari, autorităţi publice, nu ne îndoim. După referendum…

Pe net, o campanie civilă. Nişte copii cîntă pe melodia Cleopatrei Stratan: „Nu mi-e frică de Beau-Beau“.

Anchetă la Belciugatele

Petre Dinei, preşedintele PDL Belciugatele, primar care şi-a inaugurat propriul bust, a fost înregistrat de România TV vorbind despre reţinerea a sute de buletine ale unor ţărani. Reporterul a pretins că face parte din stafful central al PDL, iar Dinei i-a spus tot. A înţeles ce se aşteaptă de la el. Se va ocupa. A luat legătura cu alţii din satele din jur. În cele din urmă, ziaristul şi-a declinat adevărata identitate. Dinei nu recunoaşte nimic. Potop de înjurături, bip-uri…

Nu vă duceţi la vot! Clar, răspicat, este mesajul final al lui Băsescu, chemarea lui către electorat. Nici el nu va merge. Nu vă duceţi la vot, le spune maghiarilor din Harghita şi Covasna premierul ungar Viktor Orbán la o tabără de vară din secuime. S-a întîmplat să vină în România cu o zi înaintea referendumului. Şi dacă tot a venit aşa, la noi, la munte, de ce să nu se bage în favoarea colegului său de familie politică, Băsescu? Loialiştii regimului, „comunicatorii“ portocalii, agenţi de influenţă deghizaţi, ţuţeri din presă rostogolesc mesajul ca un ecou: Băsescu va cîştiga prin neprezentare!

August

Moare greu. Politic vorbind, Băsescu moare greu. La referendum au votat 8.450.000 de persoane, din care 7.500.000 pentru demitere. Scorul este zdrobitor. Băsescu a fost ales cu 5 milioane şi ceva, a fost respins cu 7 milioane şi jumătate. Este o realitate politică evidentă. Fiecare parte şi-a clamat victoria. USL a adunat marea majoritate împotriva preşedintelui. Băsescu spune că se întoarce la Cotroceni, cvorumul nu a fost îndeplinit, „poporul a invalidat referendumul“. Curtea Constituţională e în dubii; amînă pronunţarea, cere guvernului listele electorale actualizate.

Cîţi sîntem? aceasta-i întrebarea.

Demisii la vîrf: ministrul de Interne Ioan Rus, ministrul delegat pentru Administraţie Victor Dobre, intervievaţi de Parchet. Dobre, pus sub urmărire penală. Şi, ca de obicei, interceptările se „scurg“ în presă, ca nişte zoaie. Sînt selecţii atente din dosare secrete. Rezultă că cei doi au fost reticenţi la actualizarea listelor; nu pot, n-au cum…

La Constanţa, procurorii cercetează nişte manechine care în ziua votului l-au însoţit în bikini pe excentricul primar Mazăre la urne; unele chiar au şi votat! Se investighează dacă fetele n-au primit vreun avantaj, o noapte la hotel, ceva… PDL i-a făcut plîngere penală edilului pentru „instigare la vot“. Să audiem manechinele!

Suveranitate limitată

Presiuni externe, interese strategice. Barroso a trimis încă o scrisoare deschisă la Bucureşti: cere guvernului să trimită fără întîrziere listele către Curtea Constituţională. Este, bineînţeles, îngrijorat. SUA trimit un emisar specializat în Eurasia şi zone de conflict să evalueze acuzaţii de fraudă masivă, ameninţările la echilibrele democratice şi „independenţa instituţiilor“.

Elena Udrea îl acuză pe Antonescu că „a uzurpat scaunul lui Băsescu şi s-a mutat în aşternuturile lui“.

Şi totuşi, 7 milioane şi jumătate de oameni în carne şi oase au votat liber pentru demiterea preşedintelui. L-au ales 5 milioane, au votat pentru demitere 7 şi jumătate. Au fost la urne 8 milioane şi jumătate, aproape cîţi au validat Constituţia. Chiar dacă se întoarce la Cotroceni, ce mai reprezintă Băsescu? Ce legitimitate mai are?

Bine că exportăm democraţia în deşert. De ce nu le spunem partenerilor noştri în sandale, după supermodelul nostru: staţi acasă?! În ziua votului, staţi acasă! Vă arătăm noi bunul mers al democraţiei. Pentru ţara voastră luptăm noi, în economia voastră investim noi şi cu drepturile voastre civile rezolvăm noi. Voi nu trebuie să faceţi decît un singur lucru, dar să-l faceţi bine: să boicotaţi! Unde să mergeţi? Cu nevestele, cu bicicletele, cu

cămilele voastre, prin nisipul fierbinte, spre secţiile de vot… Să călcaţi pe-o mină?! Mai şi încurcaţi traficul nostru de blindate…

Toate ajung la mine ca prin ceaţă. Ca şi cînd ar fi de pe altă lume. Sînt la Roma, la Accademia di Romania. Încerc să leg nişte proiecte: o lansare cu *Fundesac*, o proiecţie a filmului… Directorul este deschis. *Ceva bun de la viaţă* a luat premiul pentru „cel mai bun film“ şi „cel mai bun actor“ la festivalul de la Avenca, Portugalia. Piţa zice că festivalul „a crescut foarte mult“ şi „înghite tot“.

Sigur, nu e Cannes, n-am rupt inima tîrgului. Dar la Roma filmul a fost selectat pentru Festivalul Filmului Mediteranean. S-ar putea să revin pentru o întîlnire cu publicul, mai ales dacă aş putea locui în aripa bursierilor. La mansardă e 5 euro pe noapte. Mă simt din nou student. Poate că acesta era drumul meu. Cîte s-ar fi putut face… Un raft întreg de bibliotecă! Dar e tîrziu să-mi schimb viaţa. A trecut sub vremi…

Căldură umedă. Cicadele nu obosesc niciodată. Ideală ar fi şi lansarea lui *Fundesac* la Roma cu prilejul festivalului. Editorul meu, Mauro Bonanno, se teme că e timpul prea scurt. În plus, ar prefera o librărie din centru; nu ştie ce public are Accademia, de ce să rişte?

Eu însă sînt copleşit de „Casă“, chiar dacă timpul şi delăsarea şi-au pus amprenta. Cu tencuiala căzută pe la colţuri şi cu iarba ieşită prin crăpături, tot e frumoasă. Mă şi văd dînd autografe în curtea interioară, la havuzul cu peşti roşii. Şi există şi o sală de proiecţie. Mă simt în stare să umplu acest spaţiu pentru o zi cu *Fundesac* şi cu *Ceva bun*… M-am ambalat. Premiul din Portugalia, tot o cultură europeană sudică, mă face să sper. Aş putea fi înţeles şi aici. Cît de cît… Îi spun toate acestea profesorului Bruno Mazzoni, bun prieten cu Marco Cugno. Mazzoni este decanul facultăţii de litere din Pisa, face naveta 300 km pe săptămînă.

Vin de Chianti la „Zodiac“, pe una din colinele Romei. Sub noi, Colosseumul, Vaticanul şi bazilicile. Bruno Mazzoni va vorbi la lansare în locul lui Marco Cugno, care ne-a părăsit. Neapărat trebuie invitat Dotti. Şi poate că Bruno Mazzoni va prelua traducerea la *Femeia visurilor*, i-a plăcut cartea. Cugno era un om de stînga, pentru el denunţul din *Fundesac* era important. Poate că e timpul pentru altceva. *Femeia visurilor* atinge o temă universală, general umană, a omului îndrăgostit. Şi, în acelaşi timp, condiţia creatorului, veşnic singur în lume, cît ar fi de anturat. De la început singur şi fără şansă. Pentru că e diferit.

Aeroportul Fiumicino. Italia rămîne în urmă. Se vede linia ţărmului, marea şi gata. Înapoi la ţara mea tristă şi slujba mea căznită. Înapoi la vrajba, la măcinarea permanentă, inutilă, sterilă, lupta în noroi… Dintr-odată ştiu titlul, ştiu exact cum să-i spun acestui caiet: *Anii de scrum*. Mă mir de mine, cît am căutat, cît am oscilat, era atît de simplu.

Anii de scrum!

Procurorii descind peste tot, ridică documente de la Curtea Constituţională, Autoritatea Electorală, Biroul Electoral Central, Evidenţa Populaţiei, Direcţia Paşapoarte… Toată ţara: audieri, interogatorii, investigaţii, sechestru, interceptări, anchete!

Monica Macovei spune că ne îndreptăm spre război civil. Nici mai mult, nici mai puţin. Şi nici măcar nu e caniculă.

Isteria înghite România

Dosarul penal REFERENDUM.

Anchetatorii descind cu Biblia-n mînă, mai ales unde a fost prezenţă mare la vot. Au plîngeri penale, indicii… Ştiu ce au de făcut. Oameni fără dinţi se plîng că sînt duşi cu duba, puşi să jure pe capota maşinii de poliţie dacă au fost la urne, cine i-a pus, dacă le-a dat cineva ceva… Nu pricep

măreţia dreptului: totul se poate interpreta. Nişte ţărani. Două clase mai mult ca trenul… Şi ce vor, o schimbare?! Întrebarea e pînă unde suportă. La Bîlteni i-au luat la goană. Justiţia îşi face treaba cum vrea ea, a zis Băsescu.

La Sinaia de Vrancea, oamenii sînt aduşi la anchetă direct de la biserică, e slujba Sfintei Marii. În Dolj, Olt şi Gorj, în sate răscolite, ţărani năuciţi se scutură de frică, ies în uliţă, huiduie, strigă: „Libertate!“. Barroso, Merkel, Reding nu bat pînă acolo, poate nici asfalt nu e. Doar praf şi căruţe cu pepeni şi paporniţe. Avocatul poporului „cu ochii larg închişi…“.

Unde mergem noi, Doamne?!

Ceva bun de la viaţă, cel mai bun film, cea mai bună imagine şi interpretare la Festivalul Naţional de la Mamaia. Încep să se adune…

Războiul nervilor

Pe de o parte, garda pretoriană iese la atac, sînt anchete în masă, se cercetează „suspiciuni credibile de fraudă electorală masivă“. Pe de altă parte, ministrul de Interne actualizează febril listele electorale să le trimită Curţii Constituţionale în ultima zi. Prefecturile, primăriile, consulatele au trimis date noi. La fel şi Institutul Naţional de Statistică, Casa de Pensii şi Casa de Asigurări de Sănătate. Puţină răbdare: din ’92 nu s-a mai făcut o numărătoare serioasă.

42 °C la umbră. Se topeşte asfaltul sub tălpi. La propriu şi la figurat, un iad…

Un document incendiar! Un oarecare Valentin Zaschevici, infiltrat de SRI în redacţia *Jurnalului Naţional*! SRI a recunoscut, dar a dat vina pe fosta conducere. Nici o solidarizare semnificativă în media. Nici o revoltă. Sigur, grupul care deţine ziarul a sesizat Comisia Europeană şi Comisia Parlamentară de Control a SRI, care este în vacanţă. Şi a cerut ofiţerilor acoperiţi să demisioneze. Şi gata. Ca o piatră în baltă…

Statistici halucinante

Ce-i aici, Grecia? 35.000 de morţi pe liste. Jumătate de milion n-au acte de identitate valabile. Trei milioane au plecat din ţară şi un milion nu se ştie unde mai domiciliază. Pe o populaţie în scădere constantă, listele electorale permanente au crescut mereu ca-n poveşti. Sînt gonflate? La recensămîntul de anul trecut au ieşit 19 milioane de locuitori, iar alegători sînt 18,3 milioane. Ne naştem majori, alegători. Ipocrizia noastră cea de toate zilele, mica ciupeală, amăgirea. Păcate vechi. Uite aşa se alege praful… Fiecare guvern a avut nişte fantome utile. Fiecare a beneficiat de ceva: un ban în plus la leafă, la buget, la subvenţii UE, mai mulţi parlamentari, consilieri locali şi judeţeni… Din comună faci oraş, din oraş – municipiu… Din condei. Toată lumea, fericită. Ne săpăm singuri groapa.

Băsescu înapoi la Cotroceni. Curtea e categorică. Datele de la guvern n-au clintit-o. N-a fost cvorum! Morţii de pe listele electorale, condamnaţii fără drepturi civile, expatriaţii cu domiciliu în străinătate, dispariţia minorilor din evidenţa populaţiei la recensămînt, ei şi? Orice lege se poate interpreta. Aceasta este măreţia dreptului, a zis Zegrean. Şi gata.

Preşedintele se întoarce la Cotroceni ca un cîine bătut. Nici o declaraţie, nici o vorbă de o săptămînă. Doar o tăcere rău prevestitoare. Coloana de maşini negre intră şi iese pe porţile mari. Şi o cocoaşă care nu mai poate fi ascunsă: 7,4 milioane de voturi împotrivă!

Septembrie

Demonstraţii zilnice. „Insultaţii“, cîţi au mai rămas, dau roată palatului ca într-un ritual: demisia!

Emoţie maximă: Băsescu apare senin, cu gura pînă la urechi, la nunta fiicei.

Se mărită EBA. Rochia a fost „frumoasă şi simplă“, au zis unii, alţii – „ca o varză albă“. E nunta anului, 800 de invitaţi la palatul lui Ceauşescu de la Snagov, fireşte, semn că tranziţia s-a încheiat cu succes. Îmbogăţiţi din asfalt, din panseluţe, băieţi deştepţi din energie au venit cu darul. Socrii mici au dat un apartament mare. Huiduieli prelungite, atît la sfat, cît şi la biserică: ho, huo, hoţii!!! Băsescu răspunde aruncînd un trandafir în mulţime, ca o vedetă pop.

Un fel de recunoaştere

Un portret Răsvan Popescu la Festivalul Internaţional al Filmului Central-European (MECEF) pe care Radu Gabrea îl face an de an la Mediaş. Un concept nou: un scenarist, trei regizori. Vor fi proiectate trei dintre filmele scrise de mine: *Prea tîrziu* (1996, în regia lui Pintilie), *Noro* (2000, de Radu Gabrea) şi *Ceva bun de la viaţă* (2012, al lui Dan Piţa). Trei filme pe parcursul a 16 ani, trei regizori complet diferiţi. Trei viziuni aparte: ce le uneşte? Mă urc pe scenă, lume multă. Ce să spun? Poate o anume viziune morală. Poate eroii fără noroc în viaţă. Şi care nu se dau bătuţi. Subomul, *Noro*, băieţelul vulnerabil înfăşat în minciuni, Ginel şi Mateo, contrabandişti de ocazie… Fiecare ripostează în felul său. Inocenţă, candoare, violenţă…

Filipeşti. Trăinicia lucrurilor vechi şi bine făcute, care se dau mai departe. O să apuc să îmbătrînesc aici? O să am timp să mă împac cu soarta?

Pripăşita mănîncă struguri! După ce a ras toate florile… Roade tot. A rămas o piticanie fomistă. Ca să ajungă la ciorchini se urcă pe-o bancă, pe spătar; de acolo, într-un echilibru precar, cu labele din faţă pe spalierele viţei care urcă în boltă. De două ori s-a dus în nas pînă a învăţat să nu se

sprijine de frunze. Acum îi iese destul de bine. Dar strugurii încă nu-s copţi, sînt acri. Ina îl hrăneşte pe „Faţă de porc“ cu perje: cum o vede, cască gura…

Mediaş, ca o confruntare cu propriul trecut, cu poveştile mele, cu eroii, cu „vieţile“ rămase în urmă. Şi mereu Marea Aşteptare. Şi degeaba. Într-o seară împart scena cu personajele mele vechi din *Noro*: este acolo poliţistul din rondul de noapte (Dorel Vişan), copleşit de soartă, de fiul handicapat care i s-a dat. Îl învăluie într-un cocon de minciuni, de iluzii, îl ascunde de lume, îi ascunde lumea. Este acolo soţia (Victoria Cociaş), care va sfîşia vălul mistificării, cu preţul căsniciei. Dar mai ales este Noro, înarmat cu un aparat de filmat.

Descoperirea lui Radu Gabrea a devenit Tedy Necula, masterand la regie. Are o firmă de producţie, chiar şi un asistent. Întîlnirea cu filmul de la 11 ani i-a schimbat viaţa. N-a crescut prea mult, membrele strîmbe nu-l ajută nici astăzi cum trebuie şi de aici impresia de dezarticulare. Nu va lucra niciodată cu camera în mînă. Fiinţa interioară însă este acum coerentă şi unitară. Şi-a construit felul de a fi în lume şi de a o înfrunta. Atent, din aproape în aproape, începînd cu un film despre vecinii din cartier, spionaţi prin ferestre, pentru că nu se putea mişca printre ei. Destinul există dacă tragi de el.

La ce bune aceste însemnări? Atîtea planuri care se intersectează, trăiri, căutări, duşmănii. Caut, nu ştiu ce caut, caut…

Împlinea 15 ani cînd am dat buzna în camera lui dintr-un bloc muncitoresc, într-un cartier muncitoresc. Astăzi s-ar spune *residence*. Dar atunci nu erau decît blocuri gri de 10 etaje, din prefabricate, dispuse în careu, cu ghena în mijloc şi cîini vagabonzi aciuaţi la gunoi. Şi fiecare vedea în casă la fiecare.

Atunci am intrat în camera lui, cu Ina, şi am strigat: „La mulţi ani, Noro!“. Şi el a avut acea mişcare convulsivă, ca de fiecare dată cînd era luat prin surprindere.

Am crezut că se va prăbuşi. Ina l-a prins în braţe repede şi i-a şoptit la ureche tot binele din lume. Eu eram spectator. Camera video era fixată la fereastră, cuplată la computer. Am fost convins că se uită în case, după femei…

Semnificaţia în fragmente. Cioburi, reflectînd unde sîntem. Un tînăr a murit într-un spital judeţean în timp ce era operat la mînă. Pur şi simplu s-a terminat oxigenul. Medicul tocmai deschidea un alt pacient. Pînă să se bage de seamă, pînă să se aducă alt tub de la subsol, tînărul s-a sufocat. România, 2012. Lucrurile astea se întîmplă…

Încet înainte, cu paşi mărunţi. Noaptea albă a filmului românesc.

Ceva bun de la viaţă difuzat alături de *Aurora* lui Cristi Puiu, *Despre oameni şi melci* de Tudor Giurgiu şi *Toată lumea din familia noastră* de Radu Jude. Numai *Aurora* putea să ţină toată noaptea. Manifestarea are loc simultan la Bucureşti, Iaşi, Cluj, Timişoara. Săli pline, vorbe bune, inclusiv pe Facebook. Surprinzător, spectatorii nu reţin titlul. Cînd sînt întrebaţi ce-au văzut, improvizează: *Tot ce-i mai bun în viaţă*, *Cea mai bună viaţă* etc. În sfîrşit, ideea e că au văzut ceva bun… Şi gratis.

MECEF, festivalul internaţional de la Mediaş, se rostogoleşte la Bucureşti şi Cluj, Radu Gabrea îl aduce în buricul tîrgului, la „Studio“. Luna viitoare, festivalul de la Roma, iarăşi *Ceva bun*…

Filmul românesc a ajuns film de festival, de eveniment, de ocazie rară, pentru spectatorul emancipat. Ceea ce l-a deformat, încearcă de fiecare dată să inoveze sau să spună adevăruri fundamentale. Dă-mi ceva de Cannes… Asta nu e industrie, şi gratis nu există. La rînd cu peliculele comerciale

străine, într-o sală obişnuită, cît de mică, nu umple nici un sfert. Şi atunci, cum vorbeşti cu oamenii?!

Nu pot să-mi pun viaţa în ordine. Nu pot fi eu însumi. Doar în interior. În lume nu mă regăsesc. Nu pot să fiu mai mult. Să urmez un traseu creativ structurat. În jurul meu, toate mă trag în jos. Lumescul mă înghite, toată această nebunie… Sînt încercuit. Să mă desprind? M-aş putea măcar detaşa? Să iau o pauză de la tot. Refuz să mă las înghiţit…

Urşii de proximitate. Oameni şi urşi, vieţi care se întrepătrund. Sînt acolo împreună, la marginea satului, a oraşului. Media vorbeşte despre biodiversitate. Tot mai des urşii fac ştiri. Uneori sînt vînaţi şi ripostează, atacă hăitaşii. Aflăm că a fost un accident de muncă în timpul programului. Alteori urşii turbează şi se declară carantină, zonă rabigenă. Sau intră în cartierele mărginaşe, ziua în amiaza mare, şi mănîncă din gunoi. Atunci spunem că recensămîntul urşilor a dat rezultate neclare şi avansăm soluţia exportului sau relocarea în rezervaţii. „Să lucrăm pe cauză ca să nu lucrăm pe efecte“, a zis ministrul Mediului. La Moroieni, un bătrîn a fost ucis de un urs prins cu laţul. A fost găsit complet eviscerat. N-aş fi crezut. Ce urs? Arăta ca un cîine mai mare. Un maidanez. După ce l-a lăsat să se zbată o zi şi-o noapte legat de un copac, omul a încercat să-l împungă cu o suliţă. Animalul n-a stat să fie sacrificat. Ministerul Mediului a spus că a fost „o altercaţie“.

Încă o invitaţie la Roma, de data aceasta organizator este „Premiul Acebi“. Am participat cu *Fundesac*, dar a cîştigat Mircea Cărtărescu, un profesionist. Eu n-am acea încrîncenare a scrisului. Totuşi, cartea a impresionat prin construcţia ei vizuală, în secvenţe. Şi iată-mă din nou în Italia: voi vorbi despre „script and film“. O încercare de a ieşi din cercul strîmt al tirajelor de carte prin ecranizare. Tiraje mici, şanse la fel. O să-i scandalizez pe banii lor. Cititul se stinge! Ca noi toţi! La urma urmei,

suportul mă interesează mai puţin; nu-i decît forma, vehiculul, haina pe care o îmbracă povestea ca să iasă în lume. Nu poate să umble goală, mai ales cînd e tristă.

Jurnalul… N-are nici un rost. Nu e literatură. Doar nevoia să spun cuiva…

Răzvan Dumitrescu, pe care eu l-am adus în televiziune. Răzvan Dumitrescu, cu care uneori sînt confundat. Răzvan Dumitrescu, despre Partidul Poporului – Dan Diaconescu (PP-DD): „o bîlbîială a PD“. Inspirat…

Ţara aceasta are o energie rea, care dă peste mine, mă face una cu pămîntul. Mereu în răspăr, în dezacord… Unde să mă refugiez? În literatură, în film, în jurnal? Nici Filipeştii nu mai rezistă. Să cîştig timp. Să plec la Roma. Să las să treacă. O să obosească. Fiecare zi care trece e o zi cîştigată.

Octombrie

Ucigaşul de la Moroieni n-a mai fost găsit. Sub imperiul emoţiei naţionale, ministrul Mediului a trimis după urs un detaşament de pedeapsă. Zeci de oameni, înarmaţi pînă-n dinţi, au răscolit pădurea zi şi noapte.

Apoi a venit vestea că premierul l-a graţiat. N-a fost vina ursului, dimpotrivă. A fost un animal chinuit dincolo de orice imaginaţie. Ce om face aşa ceva?! Omul care n-are ce mînca, zic eu. Va fi tranchilizat şi relocat. Ecologiştii par să-şi fi impus punctul de vedere: dacă n-are rabie,

ursul va îmbătrîni liniştit într-o rezervaţie. Potera s-a întors la bază, gloanţele au fost schimbate cu seringi. Pe urmele ursului a plecat o echipă mai mică, specializată. Dar nici aceasta nu l-a găsit. Zace mort într-o rîpă, surd la toate controversele.

Caut, nu ştiu ce caut, caut…

…Poate totuşi voi scrie *Soldatul*. În oglindă, fratele mai mic şi retardat îşi petrece ore în şir distrugînd duşmani virtuali într-un joc pe computer. Nimic nu-i scapă.

Ultimele zile ale toamnei. Cerul albastru şi apa verde: am ieşit cu barca pe Snagov, la ştiucă. Lacul a fost acaparat, metru cu metru pătrat, de cîştigătorii tranziţiei. Grădinile s-au vîndut pe nimic, ţăranii nu le ştiau valoarea. Vile uriaşe din beton domină malurile, îngustează perspectiva. Pe lîngă stuf se strecoară o umbră a bălţii, un sătean dintre ultimii. Ultimii care n-au vîndut. Un bătrîn într-o copaie de lemn cu două lopăţele. Dă la plută de dop. E weekend şi bărci cu motoare puternice trec pe lîngă noi în mare viteză, trăgînd după ele schiori nautici. Bărci cu muzică pop la bord. De la Snagov Parc, unde sfîrîie grătarele şi curge berea la pet, vine o manea.

La un moment dat, vacarmul are o ezitare. Ceva se întîmplă. Percep mişcare pe mal, ceva a captat atenţia generală şi mie îmi scapă. Un fel de emoţie colectivă, oameni care se îmbulzesc să vadă…

Umbra cu copaia a dispărut înfricoşată. Trag la rame să ies la lărgime, mă încurc în nuferi. Şi dintr-odată misterul se dezleagă, trece chiar pe lîngă mine. Un om cu un fel de aparat de zbor ca un rucsac alimentat cu apă se bălăngăne la vreo trei metri deasupra. Poartă o vestă de salvare roşie. Nu controlează bine jeturile pe care se sprijină, e la început. Uneori coboară la rasul apei, alteori urcă prea sus. Trage după el un fel de maţ gros prin care suge apa, pe care apoi o suflă înapoi cu putere. Cine mai e ca el? Este fiul unui rege al asfaltului. Şi păşeşte pe apă…

Noiembrie

Jurnalul, la sfîrşit. Încă o carte care nu se va vinde. Ce avem noi aici? cum ar spune Bibanul în seria populară *Brigada Diverse*. Ce avem noi aici? Tristeţile şi eşecurile… Confesiune şi politică video. O societate vlăguită, împotmolită, periferică. Răutăcisme, vorba „regelui“ Hagi.

Simt cum încep să dispar…

Operaţiunea „Naşii de tren“. De trei zile, poliţia ridică controlori de bilete din toată ţara. Se pare că o caracatiţă uriaşă adună cu mii de braţe şpaga de la călătorii prea săraci să-şi ia bilet, o dă mai departe la şefi, iar aceştia la directori, după obicei. La un singur control pe bune, din şase sute de călători dintr-o garnitură patru sute sînt daţi jos – n-au bilet. Revoltă generală, cum să rămînă aşa, în cîmp, mai şi plouă, păi n-au dat la naş? Ce vină au ei că e supracontrol? Îmbrînceli cu jandarmii care se fac că nu ştiu. Trenul porneşte încet, oamenii fug după el, cei mai viguroşi se agaţă de scări, cad, alunecă pe terasamentul ud…

Fiecare microbist contează. Steaua a mers bine sezonul acesta. Picanterii… Gigi Becali se alege sigur, spun sondajele. Achiziţia politică minune vrea la Comisia juridică. Are experienţă, trei dosare penale.

„Cum adică, el? Abuzurile care se fac de către procurori este în neregulă“, zice Becali de pe tronul aurit. În fundal poate o să pună şi-o poză cu Brătianu, color. Dă Parlamentul European, unde nu se uită nimeni la el, pe Parlamentul României. Nu i-a plăcut la Bruxelles. Păi scaunul era de plastic, trei euro, masa de furnir, cinci. Recunoaşte cinstit, lui îi place luxul. Şi circul. Şi brînza de oaie. Hai la Bucureşti!

Eu sînt cel judecat. Mai e cineva care n-a înţeles? Încep să dispar.

N-am fost îndeajuns. Dar măcar am încercat. Am fost aproape?! S-a făcut cald aici. Mai departe, chiar n-am ce să fac.

Am scris puţin. M-am împrăştiat. M-am lăsat abătut. Regretele nu schimbă nimic. Doar ca să tulbur liniştea publică? Sînt aşa de derutat… Nu pot să zic că a fost o cădere. Cîteva poveşti s-au adunat. Dar puteam să stau deoparte? Puteam să dau înapoi? A fost greu, poate n-am ştiut să reacţionez, „să lupt înapoi“, cum zice englezul, *fight back*. Am rămas cu o gaură-n suflet. Ei şi? Mai e vreunul teafăr? Uneori mă salută lumea pe stradă ca pe un cunoscut. Şi chiar prin redacţii mi se întîmplă, deşi e o altă generaţie. Să fi înţeles ce-am făcut sau măcar ce-am încercat? O să mai dau un indiciu despre eşec, ratare. Nu vă supăraţi că vă spun…

N-am nici o obligaţie, să fie clar! Nu exprim lumea decît pe ici pe colo, cît am înţeles-o; mă exprim pe mine! Sînt liber. Singur şi liber.

„Ieşirea prin Sărindar“

Atît m-am învîrtit, am dat roată, am pipăit. Ar fi titlul cel mai onest. Desigur, nu acesta va rămîne. Nu v-ar spune nimic. Ieşirea prin strada Sărindar era cea din vechea sală a Cinematecii din studenţia mea. Intrarea prin Eforie: înăuntru era magia lui Fellini, Antonioni, Strindberg, Fassbinder. Iarna, un frig cumplit.

La sfîrşit se făcea lumină şi cei cîţiva abonaţi degeraţi dădeau să iasă pe unde veniseră. Dar uşile erau închise. Atunci se crea oarecare rumoare, păream prinşi înăuntru, ostatici într-o lume ostilă, de scaune vechi, iar la capătul lor un fel de cearşaf alb, murdar, întins la uscat pe perete.

Atunci apărea o femeie în halat albastru şi şlapi, vizibil deranjată, scoasă de undeva împotriva voinţei ei, şi rostea tare ca un reproş: „Ieşirea prin Sărindar!“. Adică tot n-aţi învăţat?! Undeva se trăgea un drug ruginit, o uşă scîrţîia, se dădea la o parte, deschidea un culoar întunecat, în pantă, şi la capătul lui erai liber, sub stele. Ieşirea prin Sărindar! Faţada cu afişe colorate, chipurile actorilor celebri, care te chemau înăuntru, era la stradă.

Ieşirea, prin spate. Prin Sărindar! De multe ori mă gîndesc că m-am scos prin dos cu poveştile mele. Prin cărţi şi prin film.

Niciodată n-am putut să trăiesc din asta, să fiu asta! Cînd şi cînd, cît de cît m-am scos. În rest, nonsens, nonvaloare, ani risipiţi. Ce ştii tu? Am pierdut atîta timp… În loc să mai spun una-două poveşti bune…

Dar puteam să mă dau la o parte? Din păcate, coerenţa între viaţa mea în realitate şi scris trasează şi limita mea. Mai departe nu mai ţine. Hemingway spune în legătură cu Madridul asediat că putea să se ducă pe front cu tramvaiul. În felul meu, mă duc în fiecare zi. E de-ajuns să ies din casă. Ce să zic? N-am ales eu. Nu m-a întrebat nimeni. Aici îmi e locul…

Decembrie

La Bucureşti, defilare. Soldaţi, tancuri, mulţime…

La Roman, Elena Udrea rebrenduită: preacuvioasă, cernită. A ridicat pe un deal o cruce de 25 de metri. O cruce uriaşă cu becuri. Poate o iartă.

Au înfrînt! USL a ras tot! Totuşi, pediştii s-au strecurat în Parlament pe uşa din dos a redistribuirii. Mai ales că prin efectul legii electorale legislativul va fi gonflat cu o sută de parlamentari la mîna a doua. Udrea, Roberta, MRU, Turcan, Boagiu… Nici unul, nici măcar unul nu şi-a cîştigat colegiul. Vasile Blaga, obosit, confuz, a spus că formaţiunea sa „a dus cea mai mare campanie de mistificare, de manipulare a opiniei publice".

Dar sînt acolo. Chiar şi Ridzi, via Partidul Poporului. Acum se pune serios problema scaunelor care nu mai ajung. Sigur, mai sînt culoarele şi balcoanele. Şi mai sînt şi scaune pliante la bufet. Presa avansează soluţia Parlamentului online: stai acasă şi votezi. Cea mai mare clădire din lume

după Pentagon nu-i mai încape. Cea mai săracă ţară din UE are cel mai mare Parlament naţional! Congresul SUA e mai mic. În sfîrşit, i-am depăşit. O proiecţie de lasere verzi pe Casa Poporului încununează momentul. Îi batem pe toţi! Muzica!

Christian Mititelu, Mihai Mălaimare, cercetaţi de ANI. Umblă zvonul că urmez eu. Am primit documentele: mi se cer tot felul de date despre cei doi. Mititelu este şi vicepreşedintele Alianţei Civice, odată vîrf de lance al societăţii civile, astăzi doar o umbră.

Mihai Mălaimare, ca şi Mircea Diaconu, e director de teatru. Teatru mut. Complet incompatibil! Bietul Mihai, revoltat, gata să-şi dea demisia. Acesta este duşmanul, infractorul? Al doilea Mircea Diaconu? L-aţi văzut în Gogol?! Pe ce lume trăim? L-au ras pe Mircea Diaconu şi urmează Mălaimare?! O mască? Un mim? Christian Mititelu nu vrea să se apere, spune că e scîrbit. A primit şi ameninţări anonime pe mail, să plece din CNA. Îmi vine să vărs. În fiecare zi îmi vine să vărs! O mînă nevăzută înlătură incomozii unul după altul. Diaconu era ascultat şi crezut de o mulţime de oameni la televizor. Mălaimare nu le face jocul în CNA. E alături de mine[2]. Din surse aflu că şi eu sînt în vizor. De ce nu mă miră?

Dezordinea! Tema Anei. Expoziţia de la Muzeul Ţăranului. Poate că ar fi cel mai onest titlu al acestui caiet. Jur împrejur, haosul, înşelăciunea, imaturitatea, violenţa, neîncrederea, nesiguranţa, irosirea. Şi pînă la urmă Nimicul! Dar e prea mult. Nu ştiu dacă poate fi suportat. Nu ştiu dacă merităm. Hai să o lăsăm aşa, comercial: *Cutia cu maimuţe*…

Şapte filme. Şi şapte cărţi subţiri. Nu-i chiar un eşec, nu-i aşa?!

Sînt schimbat şi aşa de slăbit…

În linii mari, am făcut ce-am putut. Nu tot ce-am putut…

Băsescu l-a nominalizat din nou pe Victor Ponta în fruntea guvernului după ce s-a jurat că nu-i va mai încredinţa mandatul şi l-a făcut pisic, maimuţică, mitoman, porc! Acum în mediile politice se vorbeşte despre normalitate. Aşa-i la noi.

Draga de Puşa… Se pare că nu va mai putea locui la Filipeşti, nu singură. Fiecare călătorie are un sfîrşit. A ei a fost scurtă. Copilăria la Filipeşti, liceul la Ploieşti, facultatea la Bucureşti. Profesoară la Urlaţi. Şi-a crescut copiii la Urlaţi, în dependinţele fostului conac Bellu, în parcul ruinat al conacului. Anii cei buni, cînd mergeam cu toţii la mare. Mutarea la Ploieşti. Despărţirea, divorţul, refugiul la periferie, la etajul 10, doi copii de crescut. Pensia, retragerea la Filipeşti, unde şi-a îngrijit tatăl pînă la sfîrşit. Singurătatea, bătrîneţea. Un cîine, o pisică, găinile, grădinile. Culesul viei, prunelor… Diagnosticul necruţător, operaţia. O singură dată a ieşit din ţară, pînă la Ruse. Călătoria ei a fost scurtă…[3]

Ce va fi Filipeştiul fără ea? Grădini pustiite, înghiţite de bălării. O casă goală, sfîrşită… Ultimul meu refugiu se închide. Fotografia tatei, lîngă candelă. Crucea bunicului. Bufetul bunicii: rondele cu stafide, găluşte cu prune, gem de caise. Fiecare cu fantomele lui…

Audiovizualul românesc…

Oglinda spartă a unei naţiuni sfîşiate. În care fiecare scoate limba… Răul se ia repede. Ce pot să fac?

Am un proiect de care mi-e frică. Am titlul pentru proiectul cu „soldatul universal“ sau „luptătorul pentru pace“, dacă vreau să fiu ironic. Sau l-aş avansa, l-aş româniza: *Caporalul ăla tristu'*! Alegerea unui om care nu prea avea de ales. O rotiţă minusculă în marele angrenaj al lumii. Dar cine mai vrea un non-erou? O poveste fără happy-end? Trebuie să fii defect. E ceva rău cu mine. Ajung să duşmănesc lumea. M-am blocat într-o formă a

revoltei, scriu cu îndîrjire despre oameni care abia îşi suportă viaţa. Oameni pierduţi la graniţa Europei. Şi nici măcar nu ştiu de ce suferă. O istorie mîloasă îi sufocă, îi rostogoleşte ca pe pietricele. Şi eu nu pot să fac nimic pentru ei. Doar să vorbesc despre. Nu e o poveste americană, asta-i sigur.

Happy-endul nu este neapărat o expresie a infantilităţii sau a ceea ce poţi să vinzi. Nu m-am ocupat cu asta. E ceva stupid, dar poţi să suporţi. Şi dimineaţa mergi la serviciu. Seara la televizor… Ar fi bună nişte bere. Şi floricele…

Înapoi în epoca fierului. Fierul vechi, de furat. Nici crucile metalice din cimitir nu scapă. Un vecin s-a dus în grădina de pruni din deal şi a descoperit un şanţ adînc de doi metri şi lung de două sute. Autorii au mers la pont, ştiau că acolo a fost îngropată o veche conductă petrolieră. Vecinul i-a prins asupra faptului, cînd plecau cu ţeava în căruţă. Aveau aşa, o candoare. Ce să facă şi ei, de nevoie? Trebuie să mănînce şi gura lor. Hai, mai cu viaţă, că s-a luminat. Hai că ne vede lumea, să creşteţi mari, să fim sănătoşi! Omul e revoltat: şi şanţul cine îl astupă, el? Îi ameninţă cu poliţia. Replica vine peste umăr, de la distanţă: „Dacă spui ceva, îţi tai toţi prunii! Dimineaţă nu-i mai găseşti".

1. Răsvan Popescu a cîştigat la fond procesul de calomnie intentat lui Dan Diaconescu. Cauza se află în recurs.

2. Mihai Mălaimare a demisionat din CNA în semn de protest faţă de cercetarea ANI.

3. Rodica Nouraş (Puşa), mătuşa autorului, s-a săvîrşit din viaţă în septembrie 2013, ca şi Naşul Radu Gheorghe. Au fost înmormîntaţi la Filipeşti, în aceeaşi zi.

2013

Ianuarie

Cunoaşterea oamenilor. Cunoaşterea oamenilor mici. Cel puţin am încercat… În Valea Jiului, în primul an de stagiatură m-au trimis cu recensămîntul. Casă cu casă, poveste cu poveste, om cu om. M-am bucurat.

Înlocuit. Gata cu puterea socială. Trebuia să vină şi asta. Războiul s-a terminat, rolul meu – de asemenea. Băsescu pare îngropat. Oastea lui, demoralizată, decimată, umilită. Urmaşii lui Traian, Blaga şi Udrea, se bat pe cadavrul partidului.

Nu mai am valoare de întrebuinţare. La urma urmei, am apărat o oglindă spartă. În context, cred că mi-am făcut treaba. Acum o să fie altfel. Bîntuie aşa, o răzgîndeală, se merge la coabitare cu Băsescu, compromis strategic, să cădem la pace. Mă lipsesc. Nu sînt flexibil. Nu pretind nimic. La vremuri noi, oameni noi. Niciodată nu ţinem minte? Atitudinea nu e explicită, dar ce siguranţă prezint eu? În fiecare zi mă îndoiesc de mine. Ca să vezi cum se rezolvă lucrurile! Poate că locul meu e la muzeu. Un voluntar împăiat. E mai bine aşa, o să scriu. O să am timp. Poate mă îndrept către o zonă mai liniştită din viaţa mea. Poate şi istoria va fi mai blîndă. Acum că se poartă „compromisul pentru România“… Dar şi asta e o poveste. Nu există loc sigur.

Să zicem că plec. Mă duc să mă angajez undeva. Şi dau un interviu. Ce zic? Mă ocup de orice treabă dureroasă…

Tot răul spre bine. De aici încolo e altă poveste. O să am timp să-mi trag sufletul. Reconcilierea cu mine? Vom vedea ce se întîmplă. Ştiu cum merge mintea asta sucită. Deocamdată nu mă pot concentra să scriu. Niciodată nu e uşor… Spectacolul merge mai departe, dar cum vrea el. Mi-a plăcut să fiu mereu începător…

Christian Mititelu ameninţat din nou în vechiul stil securistic. La ce se pretează bestiile astea! Mesaje repetate pe e-mail. Cineva misterios îi cere imperativ demisia, altfel se lasă cu proces penal. Ei ştiu tot, tot… Şi o să-l tragă după el şi pe cel care a semnat ca primarul. Despre mine o fi vorba? Păi eu nu semnez pentru Christian decît statul de plată, indemnizaţia. Dreptul lui prin lege. Ce mizerie o mai fi şi asta? O să depună plîngere la poliţie.

Ajunge! Consiliul a retras licenţa audiovizuală a OTV pentru neplata a zeci de amenzi. Toate mai vechi de şase luni. OTV ripostează cu altă serie de plîngeri penale. Aşteptăm citaţiile…[1]

Am fost s-o văd pe Puşa la Ploieşti. O umbră. Nu înţelege de ce n-are poftă de mîncare. Se sileşte să mănînce banane. Vorbim despre tot şi toate. Despre Filipeşti şi ce-i de făcut în grădină. Şi ce-o face Pripăşita singură? Pe Cici o lasă picioarele, acolo sus, la etajul trei. Şi Mamiţa, pisica, se acomodează greu la oraş, e mereu nervoasă. Bem cafea şi vorbim nimicuri. Mamiţa s-a ascuns sub pat, nu mă mai cunoaşte.

Nu e uşor, dar nici n-ai alternative. Viaţa stă să cadă. Trebuie să te obişnuieşti cu ideea. Aş fi vrut să fiu mai implicat. Să fi ştiut la timp ce să

fac cu mine… Nu să mă ţin ocupat cu mărunţişuri. Să trag de mine mai mult, nu să-mi distrag atenţia, să-mi fac de lucru. Sigur, mai devreme sau mai tîrziu, povestea e tristă. Ca-n scenariile mele. Finalul fericit e doar în filmele proaste. Sîntem în trecere. Aproape am trecut. Încă mă mai revolt, îmi exprim furia. Pînă la urmă toţi cădem. Ce pot să spun? Am încercat să cuprind, să dau formă lucrurilor aşa cum le-am văzut. Şi asta a fost tot. Uneori, foarte rar, mi-a ieşit. Nu ştiu ce pot inventa mîine. Chiar nu ştiu. Acum să căutăm un loc bun pentru aşteptare. Încă se pot întîmpla lucruri. Ce zici de Filipeşti?! Aş vrea să încerc ceva nou. Întotdeauna mai e ceva de scris. Anii de sus s-au dus, dar nu se ştie niciodată. Dacă nu, o să întorc fripturile…

O să schimb una, alta la Filipeşti. Într-un sens mai larg, de acolo am început. Cercul se închide în casa ca o criptă. Aşa e bine. Aşa şi trebuie.

O bucurie: Ana, prima expoziţie personală la Muzeul Ţăranului. Spaţii consumate, golite de sens, lucruri care au fost… Sînt şanse şi pentru finanţarea acestui jurnal. Polirom este interesată. Sînt şanse şi pentru traducerea romanului *Femeia visurilor* în Italia, ICR este dispus să mă sprijine. După *Fundesac* aş putea intra într-un nou program. În Italia, Bruno Mazzoni abia aşteaptă. *Femeia visurilor*, ca o călătorie sentimentală. Visul sfărîmat al unui artist ce încearcă să-şi imortalizeze durerea. Numai ea i-a rămas. S-o dureze în peliculă, piatra s-a perimat. Şi moare făcînd asta. S-a deconectat. Ecranul se întunecă. Omul pleacă. Dar opera rămîne să ne bîntuie.

Pînă la urmă, într-o formă sau alta, unul ca mine îşi spune povestea.

Caut. Mă caut. Arhivez. Explorez. Vorbesc cu mine cît e ziua de lungă. Mă întreb dacă am realizat ceva. Poate că în singurătate aş mai putea întîrzia. La Filipeşti, timpul aproape stă pe loc. Şi am făcut atît de puţin.

Niciodată n-a fost destul timp. Poate că aşa este corect. M-am risipit în toate. Toate se plătesc …

Băsescu reîncărcat: pune condiţii, ameninţă cu Europa, cere oamenii lui la şefia parchetelor… Ponta pare că se tîrguieşte, Kovesi da, Morar ba. Bine, zice Băsescu, morarul şi-a făcut datoria, poate să plece. La CCR. PSD şi PNL vorbesc printre dinţi despre viitorul coaliţiei. Iarăşi se va alege praful?! Greşelile care se repetă… Scepticism şi îndoială… În paralel, Băsescu coace o mişcare populară, adevărata dreaptă, adevăratul „proiect pentru ţară“. Fără să fac nimic, sînt tot mai obosit…

Martie

Am cîştigat în sfîrşit procesul cu Dan Diaconescu la fond. Judecătorul constată că nu sînt corupt, alcoolic, „ciripitor la poteră“, petrecăreţ cu scandal, nu sînt „un monstru“, cum s-a spus la OTV. Foarte bine, să plătească! Dar va face recurs. Încă un an de greaţă?!

Aprilie

Iarăşi frig. Pîclă, lumină difuză. Flori albe scuturate. Ploaie rece, zile la rînd, am şi pierdut şirul. Nici pisicile cerşetoare nu mai rezistă. Nu mai ies din magazii, totul e ud. În zadar le strigă Ina la masă. Pentru prima dată, nu facem Paştele la Filipeşti. N-o să mai găsesc pacea. Copiii vor s-o ia pe

Puşa într-o drumeţie pascală, poate pe Valea Oltului, în orice caz undeva unde să nu muncească, nu mai poate. Se gîndeşte să împartă găinile la vecini. Şi să o dea pe Pripăşita. În grădină au răsărit de capul lor cîteva fire de ceapă din răsadurile anului trecut.

Naşii vor rămîne în apartamentul lor să numere trenurile care trec pe sub fereastră. Vor mînca pască şi cozonac de la supermarket.

Mieii s-au scumpit, toate s-au scumpit: energia, taxele, ţigările, berea…

Pripăşita va rămîne singură, stăpînă peste grădinile ude. Poate vom da o fugă să-i ducem nişte hrană conservată şi să luăm nişte ouă. Dar nu mai ştim să le roşim.

La slujbă, aceleaşi maţe scoase, acum fără mine: un coleg îi face plîngere penală celei care mi-a luat locul. Reclamaţii la Parlament, guvern, Comisia Europeană. Mă minunez de pe margine: pînă cînd o să ne mai strîngem de gît?!

Filipeşti. Vine Puşa, în trecere. O vizită scurtă, timidă, să vadă ce mai e, ce-i de făcut. Găinile ouă iar, dar porumbul s-a isprăvit. Pripăşita s-a subţiat ca un vrej. Seamănă cu personajele mele fără noroc. Peste iarnă a săpat sub temelia casei şi s-a refugiat acolo. Bucăţi mari de tencuială au căzut deasupra şi i-au ţinut de cald. Ce o aşteaptă? Va trebui s-o dăm. Are o mutrişoară lungă, parcă mereu aşteaptă ceva de mîncare. Magnolia dă primii muguri. Mi-am scos la soare şezlongul de cititor.

Şi smochinul tatei a supravieţuit; vîrfurile se colorează încet, dar sigur, seva se mişcă imperceptibil înăuntru. În grădina pustie, fire de ceapă răzleţe, din răsadurile de anul trecut. O pereche de guguştiuci îşi face cuib în păr…

Mai

Au ieşit la vedere!

E oficial: ANI vine după mine! S-a autosesizat. Mi-a venit înştiinţarea. După Mircea Diaconu, Mihai Mălaimare, Christian Mititelu, mi-a venit rîndul. Ai putea crede că sîntem un grup infracţional organizat. Inspectorii de vini inventate cer date din ultimii 12 ani: declaraţiile mele de avere, decizii în care am fost implicat, licenţe, sancţiuni, reclamaţii şi solicitări rezolvate, cum am votat… Un munte de documente ia calea ANI. Inspectorii şi-au luat avînt, revin de trei ori, doar-doar… Oi fi vreun mare infractor şi nu ştiu. Umblu în somn şi fac grozăvii…

Gabi nu s-a ales, Comisia Europeană i-a respins proiectul cu albinele… E prea în vîrstă, n-are potenţial. Cine investeşte în trecut? Ce-i rămîne? Merge la pădure după ghebe. O să fie numai bune, pe plită, cu sare grunjoasă, neautorizată, are sobă ca lumea.

Timp îngăduitor. Se deschid liliacul, zambilele…

„Faţă de porc“ mănîncă corcoduşe. Mănîncă orice.

Mărioara o să facă iarăşi grădina. O să pună fasolea oloagă, galbenă, cu teci grase. Puşa a scos muşcatele-n fereastră.

Iunie

Jurnalul la final. Prea multe întrebări fără răspuns. Trebuie să predau odată acest caiet, doar aşa scap. Mă deşir. Aproape că v-am spus tot. Am obosit: acelaşi actor, luminat din unghiuri diferite, în roluri tot mai secundare,

meschine, sterile?… Pînă la urmă o s-o termin şi cu cuvintele. N-o să-mi mai schimb pielea. Vraja se risipeşte… O să fiu numai cititor. Abia atunci am terminat. Dar să nu ne grăbim. Se mai pot întîmpla lucruri.

A trebuit să o dăm pe Pripăşita. Nici un cîine nu mai pot să apăr. Noi nu mai sîntem la Filipeşti decît în concediu. Gabi i-a povestit Inei peste gard cum s-a întors cîinele de două ori, a rupt lanţul. S-a întors să ne caute…

Rhodos, insula Soarelui. Pauză de respiraţie. O cetate zidită de cruciaţi acum 1.000 de ani, schimbată în pensiune turistică. Un avion la cinci minute. Mulţi ruşi…

Mi se pare că îţi datorez acest caiet. Depind de tine. Am vrut să ajut. Mai eşti acolo? Sper că nu te-am dezamăgit. Hai, gata! S-a isprăvit?! Nu ştiam că doare aşa. Ultimele corecţii, adăugiri… Ştii ce greu e să pui punct?! De unde să ştii? M-am obişnuit să-ţi spun tot. Sau aproape.

Să nu mă las! Să cred din nou! În felul meu, mai pot fi de folos. Am făcut atîta drum cu un rost. Trebuie să fie undeva unul.

Ajunge să-mi ţin ochii larg deschişi. Este doar o problemă de timp. Nu sînt terminat, nu accept, nu vreau. Pînă la urmă o să-mi fixez privirea pe ceva. La început nu-mi va fi clar; o să caut, o să aproximez, să dau roată, din ce în ce mai strîns… Pînă cînd prinde contur, devine distinct şi atunci răul poate fi numit. Poţi să-i spui: ieşi afară! Şi atunci, cine vrea o să-l vadă…

Filipeşti

Grădinile invadate de iarbă pînă la şold. Casa mea e aici. Mi se ia şi această ultimă pace cuminte? În cartea de psalmi a bunicului meu, Octavian preotul: „Lăsaţi-mă să mă odihnesc înainte de a mă duce“. Adaug: „în casa

străbunilor mei“. Să mă pregătesc o vreme. N-aş vrea să mă înfăţişez aşa murdar, de pe drum…

Şi totuşi o să scriu *Caporalul ăla tristu’*. Nu ştiu cine-l va face, dar eu îl scriu! Fiecare cu partea lui. Am soluţia: împingerea militarului în plan secund, ca să nu coste filmările o avere, să nu sperie producătorii. Gămălie, fratele mai mic şi mai ciudat, vine în faţă! Gămălie, bufonul vremurilor noastre, pe care „caporalul ăla tristu’“ îl protejează de departe, îl apără de lume cum poate. Însă Gămălie este eroul. Neştiutor, naiv ca un copil întîrziat, candid, nătîng, senin… Toate le ia în rîs, în răspăr, nepăsător, nesăbuit. „Ziceam să ne rîdem“ e replica lui de cîte ori o face lată. Un prostănac interesant, care spune lucruri pe care noi, oamenii integraţi, nu ni le permitem. De pildă, faţă de teroriştii islamişti. „Care-i chestia cu arabii ăştia? De ce dau ei la cap? Că sînt rupţi în fund!“

Iulie

Ce obositor e să aştepţi! Unde sînt? E un test de rezistenţă la rupere. Tu cît rezişti? Mai nou, inspectorii de vini inventate se interesează dacă sînt membru de partid. Şi cu cine am făcut film. Foarte tare, ar zice Ginel. Pînă la urmă, care este învinuirea? De ce nu mă cheamă la audiere? Au luat o pauză? Oare inspectorii au concediu ca noi, oamenii obişnuiţi? E simplu. Am refuzat strîngerea şurubului, şurubul se strînge cu mine. S-au autosesizat. Îi aştept ca dintr-un canal…

Sever din ce în ce mai bun. Trage un scurtmetraj pentru un muzeu din provincie, care a deschis o secţie de antropologie. Un om de Neanderthal, desculţ, cu o valiză-n mînă, umblă aiurea printre exponate, caută ceva… La un moment dat descoperă tribul din ceară, strîns în jurul unui foc fals, trei

lemne puse peste un bec roşu. Se aşază cu ei. A ajuns. Numai eu nu ajung… Am vrut, am încercat… Şi degeaba.

August

Paris

Tocmai îmi beam cafeaua la „Flore“ şi mă gîndeam: „Oare la ce masă a stat Cioran?“. Atunci au început să sune telefoanele. Nu credeam să mai atrag atenţia. Iată că sînt destul de important ca să fiu dat pe mîna procurorilor. ANI mă vrea după gratii! Sînt un pericol pentru societate! „Draga de ANI“ vine în forţă: Mititelu, incompatibil; eu, în conflict de interese. Nu m-a chemat, nu m-a întrebat nimic, nu mi-a consemnat punctul de vedere, dar acum zice că eu nu l-am depus. Este abuzul perfect! O să mă strîng cu ANI de gît pînă la CEDO! Cum, unde să depun, dacă nu am fost convocat? Şi acum a sesizat Parchetul de pe lîngă Înalta Curte de Casaţie şi Justiţie! Fapta se pedepseşte cu închisoare pînă la 5 ani. Am făcut *Ceva bun de la viaţă* cu o companie de film care are acelaşi acţionariat prin Olanda, Cipru şi nu mai ştiu unde cu o televiziune de la noi. Cînd am cesionat drepturile pentru scenariu nu eram în CNA, producătorul nu avea (şi nu a avut niciodată) licenţă audiovizuală şi nici acelaşi acţionariat cu televiziunea în cauză. Nici cînd am cîştigat concursurile de scenarii la Centrul Naţional al Cinematografiei nu avea. Abia peste trei ani compania olandeză a preluat studioul. Aş fi putut să le explic, dar cine să mă asculte? ANI mă tăvăleşte în public. Mai departe e treaba mea să explic jurnaliştilor, procurorilor, judecătorilor…

Dacă sînt acuzat pentru vreun film, hai să-l vedem! Ginel şi Mateo, chemaţi la bară, chiar Thomas şi Noro sînt suspecţi. Radu Gabrea şi Dan

Piţa, „martori“! Nu e comedie, e horror!

La o săptămînă de la acuzaţia publică încă n-am primit raportul ANI. Nici măcar n-am fost ascultat cu o ureche! Să cred că inspectorii nu puteau dormi de grija unui film? Măcar l-au văzut? Ce-ar mai rîde Ginel şi Mateo! Sînt mici, pitici, pechinezi. N-o să-mi sfîşie gîtul. Doar pantalonii…

Nu mai dorm noaptea. Degeaba valeriană. Parcă aş fi în altă dimensiune. Cinci ani pentru vreun film? Pe ce lume trăim? Coincidenţă: ancheta ANI s-a oficializat cînd am predat editurii acest caiet. Şi eu, care n-aveam final… Nu pot să zic că mă simt bine cu ei după mine, dar nici înfricoşat nu sînt. Mie şi ce îmi face rău, pe hîrtie îmi face bine.

N-aveam final? Iată că se termină sus! Viaţa mea din realitate se întîlneşte cu cea de pe hîrtie în justiţie! Acuzat, judecat, condamnat? Sînt curios pînă unde se întinde coarda. Finalul e deschis.

Şi tocmai eram prins cu o poveste nouă. Nu mai e doar o idee. Am primele zeci de pagini la *Caporalul ăla tristu’*. Concursul de scenarii este în iarnă. Chestia asta mă întrerupe, mă ţine în loc. Şi nu vreau. Am pierdut destul timp. M-am distribuit în tot felul de roluri, în loc să văd cine sînt. Rostul meu este scrisul! Dacă aş fi ştiut la 20 de ani… Mi-am tratat darul cu uşurinţă şi neîncredere. Cînd şi cînd din mine ies alţi oameni, vreau să zic personaje. Unele îmi seamănă, altele nu. Le las să vorbească pentru mine…

Ce mă aşteaptă? Avocatul meu spune că sîntem în plin Kafka! Dacă ne-a plăcut politica…, zice Mircea Diaconu. Uneori mi se pare că ne-am întors de unde am plecat. Asta presupunînd că am plecat vreodată. Trăiesc ca într-un tunel. Aştept să fiu citat. Un coleg portocaliu fără identitate, fost ceva pe la cabinetul Elenei Udrea, cere să fiu demis. Nimic nou sub soare…

Nu mi-au ieşit lucrurile cum trebuie. Al doilea jurnal… Cartea irosirii… Atît de inutil îmi părea la un moment dat *Purtătorul de cuvînt*, că am scos şi ultimul exemplar din casă, ziceam să-l uit: eşecul colectiv al bunelor

intenţii… Dar apoi am dat peste el pe caldarîm la Universitate, la buchinişti, în anticariate. La Londra era în biblioteca lui Mititelu, la Paris – în apartamentul Lianei din Saint-André des Arts… Nimic de făcut. A plecat de la mine…

Aşadar, înapoi la ţinerea de minte, aşa relativă cum e. Un gen mai uşor, viaţa pe sărite. Scriu numai cînd nu pot altfel, cînd mă doare prea tare… La ultima judecată o să recunosc: sînt vinovat! M-am împrăştiat în toate. M-am lăsat ispitit, amăgit, abătut. Şi chiar m-am bucurat. Nu m-am construit, întrebuinţat la maximum, n-am exersat cinci pagini pe zi, n-am lustruit fiecare rînd, fiecare cuvînt… N-am agonisit sistematic operă, ca alţii. La 50 de ani am doar incertitudini. Din aproape în aproape, am conturat o obsesie. Am exprimat o lume sufocantă, sterilă, istovită de spaime. Pentru ce şi mai ales pentru cine? Cui foloseşte? Mă consolez că n-am creat-o eu.

1. Curtea de Apel Bucureşti a confirmat legalitatea deciziei CNA.